English

Listen to the dialogue and answer questions 1 – 5.

Mary: Do you think handwriting says something about a person's character, Frank?
Frank: Definitely, Mary! They say handwriting is like a mirror of your personality. For example, people with large handwriting are often outgoing, while small handwriting might mean someone is more reserved.
Mary: That's interesting. What about people with messy handwriting? Does it mean they're disorganized?
Frank: Not actually. Sometimes messy handwriting shows strong creativity or fast thinking. People who think quickly don't always have time to write neatly. It can also mean they're confident and don't care too much about perfection.
Mary: What about really neat handwriting?
Frank: That's usually linked to people who are detail-oriented and disciplined. They're often perfectionists or very focused.
Mary: Hmm, mine is somewhere in between – not too messy, not super neat. What does that mean?
Frank: It might mean you're balanced and adaptable. You're not overly firm, but you still pay attention when it matters.
Mary: That sounds right. I've heard that how you write letters, like crossing the letter T, or dotting the letter I, can show things about you.
Frank: Yes! For instance, a high cross on the letter T might mean ambition, while a low one could show practicality. Dots on the letter I can reveal a lot, too – round dots suggest playfulness, while straight ones show seriousness.
Mary: It's amazing how much you can tell from something so simple.
Frank: I know! It's like a little window into someone's personality.
Mary: I'll pay more attention to handwriting now!
Frank: You should – it's fascinating!

A variantı 1 saylı test tapşırığı
B variantı 1 saylı test tapşırığı
C variantı 1 saylı test tapşırığı
D variantı 1 saylı test tapşırığı

Answer the question according to the dialogue.
What does large handwriting typically suggest about a person?

A) A person's being sociable.
B) A person's being conservative.
C) A person's being introvert.
D) A person's being self-confident.
E) A person's being reserved.

İzah: *Dinləyib-anlama blokuna aid yuxarıda verilmiş bu test tapşırığı dialoqa əsasən doğru fikrin müəyyən edilməsini tələb edir. Dialoqda Meri və Frank insanın xəttinə əsasən onun xarakterini müəyyən etməyin mümkün olmasını müzakirə edirlər. Sualda iri xəttin xətt sahibi haqqında nə ifadə etdiyi soruşulur. Dialoqda iri xətt haqqında yalnız bir cümlə qeyd edilmişdir ki, bu cümlədə də iri xətti olan insanların ünsiyyətcil olduğu qeyd olunur. (**People with large handwriting are often outgoing**.) Dialoqda ünsiyyətcil mənasını verən **outgoing** sözünün uğurlu qarşılığı **sociable** sözüdür. "Mühafizəkar", "özünə qapanan" və "özgüvənli" mənalarını verən digər bəndlərdəki **conservative, reserved, self-confident və introvert** sözləri yanlış cavab kimi qəbul edilir. Beləliklə,* "**A person's being sociable**" bəndi doğru cavabdır.

A variantı 2 saylı test tapşırığı
B variantı 2 saylı test tapşırığı
C variantı 2 saylı test tapşırığı
D variantı 2 saylı test tapşırığı

Choose the correct statement according to the dialogue.

A) People with messy handwriting are slow in making decisions.
B) People with messy handwriting lack imagination.
C) People with messy handwriting can be creative-minded.
D) People with messy handwriting are usually disorganized.
E) People with messy handwriting aim for the best.

İzah: *Bu sualda dialoqa əsasən doğru cavabın müəyyən edilməsi tələb olunur. Dialoqda Merinin "Bəs səliqəsiz xətt necə? Bu o deməkdir ki, səliqəsiz xətti olan insanlar nizamsız olurlar?" suallarına cavab olaraq Frank əslində elə olmadığını, səliqəsiz xəttin güclü yaradıcı təfəkkürün göstəricisi olduğunu qeyd edir. O həmçinin, səliqəsiz xətt sahiblərinin sürətli düşündüyündən səliqəli yazmağı çatdırmadıqlarını, özgüvənli olduqlarını və mükəmməl olmağa hədəflənmədiklərini vurğulayır. Buna görə də, "səliqəsiz xətti olan insanlar yaradıcı təfəkkürlü olurlar" mənasını verən **"People with messy handwriting can be creative-minded"** bəndi dialoqdakı fikirlə səsləşən yeganə bənddir. Müvafiq olaraq, "Səliqəsiz xətti olan insanlar adətən nizamsız olurlar", "Səliqəsiz xətti olan insanların təxəyyülü olmur", "Səliqəsiz xətti olan insanlar ən yaxşıya hədəflənir", "Səliqəsiz xətti olan insanlar ləng qərar verirlər" mənalarını ifadə edən digər bəndlər yanlış cavablardır.*

A variantı 3 saylı test tapşırığı
B variantı 3 saylı test tapşırığı
C variantı 3 saylı test tapşırığı
D variantı 3 saylı test tapşırığı

It is clear from the dialogue that ... .

A) neat handwriting indicates that someone is often supportive
B) neat handwriting suggests that a person is adaptable
C) neat handwriting is often associated with people who focus on details
D) neat handwriting makes the process of concentration difficult
E) neat handwriting is usually linked to people who are independent

İzah: *Verilmiş test tapşırığında dialoqa əsasən cümlənin tamamlanması tələb olunur. Dialoqda Merinin "Bəs səliqəli xətt?" sualına cavab olaraq Frank bunun təfsilatlara yönəlik və intizamlı insanlarla əlaqələndirildiyini qeyd edir və əlavə edir ki, onlar adətən mükəmməlliyyətçi və çox diqqətcil olurlar. Beləliklə, "Səliqəli xətt adətən təfsilatlara fokuslanan insanlarla əlaqələndirilir." mənasını ifadə edən "**Neat handwriting is often associated with people who focus***

on details." bəndi doğru cavabdır. Digər bəndlərdə səliqəli xətt sahibinin tez uyğunlaşan, dəstək olan, müstəqil olduğu və səliqəli xəttin fikri cəmləməyi çətinləşdirdiyi qeyd edilir ki, bu fikirlər mətndəki informasiya ilə səsləşmədiyi üçün yanlış cavablardır.

A variantı 4 saylı test tapşırığı
B variantı 4 saylı test tapşırığı
C variantı 4 saylı test tapşırığı
D variantı 4 saylı test tapşırığı

Complete the sentence according to the dialogue.
A high cross on the letter "t" might … .
A) indicate how practical the person is
B) point to the sense of purpose
C) show the strictness of the person
D) be a sign of indifference
E) denote being playful

İzah: *Test tapşırığında dialoqa əsasən verilmiş cümləni tamamlamaq tələb olunur. Dialoqda "t" hərfi üzərindəki xəttin yuxarıdan qoyulmasının məqsəd ifadə edə biləcəyi qeyd olunur.(* ***A high cross on the letter "t" might mean ambition.****) "****Point to the sense of purpose"*** *bəndində verilmiş "****sense of purpose****" ifadəsi dialoqdakı "****ambition****" sözünün uğurlu qarşılığıdır. "t"hərfi üzərindəki xəttin yuxarıdan qoyulmasının insanın praktik, oyunsevər, sərt və laqeyd olduğunun göstəricisi olduğunu qeyd edən digər bəndlər dialoqdakı informasiyaya əsasən doğru qəbul edilə bilməz.*

A variantı 5 saylı test tapşırığı
B variantı 5 saylı test tapşırığı
C variantı 5 saylı test tapşırığı
D variantı 5 saylı test tapşırığı

Which of the following questions does the dialogue answer?
A) How does handwriting reflect someone's mood at the time?
B) Why do some people's handwritings change over time?
C) When did Frank discover the link between handwriting and personality?
D) What kind of handwriting does Mary have?
E) How do cultural factors influence handwriting styles?

İzah: *Bu test tapşırığında bəndlərdəki suallardan hansının cavabının dialoqda əks olunmasının müəyyən olunması tələb olunur. Dialoqda Meri öz xəttinin nə həddən artıq səliqəsiz, nə də çox səliqəli olmadığını qeyd edir (****mine is somewhere in between – not too messy, not super neat****). Beləliklə, "Merinin nə cür xətti var?" mənasını ifadə edən* ***"What kind of handwriting does Mary have?"*** *bəndindəki cavab doğru cavabdır. "Nə üçün bəzi insanların xətti zaman keçdikcə dəyişir?", "Frank xətt ilə xarakter arasındakı əlaqəni nə vaxt kəşf edib?", "Mədəni amillər xəttə necə təsir edir?", "Xətt insanın həmin andakı əhval-ruhiyyəsini necə əks etdirir?" mənalarını ifadə edən digər sualların cavabları dialoqda yoxdur.*

Read the passage and answer questions 6 – 10.

I Long before the famous Library of Alexandria, there was the Library of Ashurbanipal, one of the oldest known libraries in history. It was established in the 7th century BC in the ancient city of Nineveh (modern-day Iraq) by King Ashurbanipal, the last great ruler of the Neo-Assyrian Empire.

II Ashurbanipal was an unusual king for his time. Unlike many rulers who focused solely on war and conquest, he was deeply interested in knowledge and learning. He collected texts from across his empire, which stretched from modern-day Turkey to Egypt. His goal was to preserve the wisdom of the ancient world.

III The library estimatedly contained tens of thousands of clay tablets written in cuneiform, the writing system of the time. These texts covered a wide range of subjects, including religion, science, medicine, history, and literature. Among the most famous works found in the library is the Epic of Gilgamesh, one of the oldest known stories in the world.

IV Ashurbanipal's library was not just a collection of books; it was an organized repository of knowledge. Texts were catalogued and even **labelled** with instructions for their return – an early form of a library system.

V ……… . It wasn't until the mid-19th century that archaeologists rediscovered it. The tablets that survived provided a wealth of information about ancient Mesopotamian culture and life.

VI The Library of Ashurbanipal is a testament to the importance of preserving knowledge. It reminds us that even in ancient times, people recognized the value of learning and sought to protect it for future generations.

A variantı 6 saylı test tapşırığı
B variantı 6 saylı test tapşırığı
C variantı 6 saylı test tapşırığı
D variantı 6 saylı test tapşırığı

Decide whether the statements are true or false according to the passage.

6.1. The famous Library of Alexandria was created long after the Library of Ashurbanipal.
A) True B) False

İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş fikrin mətnə əsasən doğru və ya yanlış olduğunun müəyyən edilməsi tələb olunur. Mətnin ilk cümləsində tarixdə ən qədim kitabxana kimi tanınan Aşşurbanipal kitabxanasının İskəndəriyyə kitabxanasından daha əvvəl mövcud olduğu qeyd olunur. Beləliklə, bu test tapşırığında qeyd olunan « Məşhur İskəndəriyyə kitabxanası Aşşurbanipal kitabxanasından olduqca sonra yaradılmışdır." cümləsi mətnə əsasən doğru cavabdır.*

6.2. Ashurbanipal's empire extended from present-day Turkey to Egypt.
A) True B) False

İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş fikrin mətnə əsasən doğru və ya yanlış olduğunun müəyyən edilməsi tələb olunur. Mətndə Aşşurbanipalın hazırkı Türkiyə ərazisindən Misirə qədər ərazini əhatə edən imperiyasındakı mətnləri topladığı qeyd olunur. Beləliklə, cari test tapşırığında verilmiş* ***"****Aşşurbanipalın imperiyası hazırkı Türkiyə ərazisindən Misirə qədər olan ərazini əhatə edirdi." cümləsi doğru cavabdır.*

6.3. The Neo-Assyrian Emperor, Ashurbanipal focused on war and victory.
A) True B) False

İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş fikrin mətnə əsasən doğru və ya yanlış olduğunun müəyyən edilməsi tələb olunur. Mətndə yalnız müharibə və qələbəyə köklənən*

digər hökmdarlardan fərqli olaraq, Aşşurbanipalın bilik və öyrənməyə dərin maraq göstərdiyi qeyd olunur. Beləliklə, Assuriya imperatoru Aşşurbanipalın müharibə və qələbəyə köklənməsini ifadə edən fikir yanlışdır.

6.4. Ashurbanipal established the ancient city of Nineveh in the 7th century BC.

A) True B) False

İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş fikrin mətnə əsasən doğru və ya yanlış olduğunun müəyyən edilməsi tələb olunur. Mətnin ikinci cümləsində "O, e.ə. VII əsrdə qədim Nineva şəhərində Kral Aşşurbanipal tərəfindən yaradılmışdır." fikri öz əksini tapır. Burada "**it**" şəxs əvəzliyi əvvəlki cümlədəki Aşşurbanipal kitabxanasını əvəz edir. Deməli, Kral Aşşurbanipal e.ə. VII əsrdə Nineva şəhərini deyil, Nineva şəhəri ərazisində Aşşurbanipal kitabxanasını yaratmışdır. Cari test tapşırığında isə Aşşurbanipalın e.ə. VII əsrdə qədim Nineva şəhərini yaratdığı qeyd olunur ki, bu da mətnə əsasən yanlış fikirdir.*

A variantı 7 saylı test tapşırığı
B variantı 8 saylı test tapşırığı
C variantı 7 saylı test tapşırığı
D variantı 9 saylı test tapşırığı

Which of the following sentences can start the 5th paragraph?

A) Nineveh was the largest city in the world for approximately fifty years until a bitter period of civil war in Assyria.
B) Unfortunately, the library was buried and forgotten after Nineveh was destroyed in 612 BC.
C) Large numbers of Assyrian sculptures have been dug up from the ruins of Nineveh.
D) The Babylonian texts of the Ashurbanipal libraries can be divided into two different groups.
E) In collecting texts for his library, Ashurbanipal ordered cities across Mesopotamia to send him copies of all work written in the region.

İzah: *Bu test tapşırığında bəndlərdə verilmiş cümlələrdən hansının 5-ci abzasın ilk cümləsi ola bilməsinin müəyyən edilməsi tələb olunur. İlk olaraq qeyd etmək lazımdır ki, əsas hissənin abzaslarındakı **(Body paragrapghs)** ilk cümlə **(Topic sentence)** müvafiq abzasın məzmununa uyğun gəlməlidir. Abzasın ikinci cümləsində "onu yenidən aşkara çıxartdı." birləşməsindəki "onu" əvəzliyi əvvəlki cümlədəki ismin təkdə olmasını tələb etdiyindən, "yenidən kəşf etdi" mənasını ifadə edən "rediscovered" feili isə mənaca itmiş və ya unudulmuş nəyinsə tapılmasına işarə etdiyindən "Təəssüf ki, kitabxana e.ə. 612-ci ildə Nineva şəhərinin dağıdılmasından sonra torpaq altında qalmış və unudulmuşdur." mənasını ifadə edən "**Unfortunately, the library was buried and forgotten after Nineveh was destroyed in 612 BC**" bəndi doğru cavabdır.*

A variantı 8 saylı test tapşırığı
B variantı 9 saylı test tapşırığı
C variantı 8 saylı test tapşırığı
D variantı 8 saylı test tapşırığı

What does the word "*label*" mean in Paragraph 4?

A) To vary or extend within certain limits
B) To make something different or modify it
C) To attach a name, description or category to something
D) To gather or accumulate items over time as a hobby
E) To accept something that is offered or sent to you

İzah: *Bu test tapşırığında mətnin IV abzasında verilmiş "label" sözünün mənasının müəyyən edilməsi tələb olunur. Qeyd edək ki, ingilis dilində "label" sözü həm isim, həm də feildir. Mətndə "label" sözü feil olaraq istifadə olunur və etiketləmək, nişanlamaq, adlandırmaq mənasını verir. Beləliklə, nəyəsə ad, təsvir və ya kateqoriya əlavə etmək, yapışdırmaq mənasını verən "**To attach a name, description or category to something**" bəndi doğru cavabdır.*

A variantı 9 saylı test tapşırığı
B variantı 7 saylı test tapşırığı
C variantı 9 saylı test tapşırığı
D variantı 7 saylı test tapşırığı

Complete the sentence according to the passage.
By creating the library, Ashurbanipal aimed to … .

A) make the world aware of his achievements
B) write a new history by replacing ancient texts
C) use the library as a tool for military operations
D) educate all the people across his empire
E) keep the knowledge of the ancient world

İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş cümlənin mətnə əsasən tamamlanması tələb olunur. Test tapşırığında kitabxananı yaratmaqda Aşşurbanipalın məqsədinin nə olduğu fikrinin tamamlanması tələb olunur. Mətnin II abzasının son cümləsində Aşşurbanipalın kitabxananı yaratmaqda məqsədinin qədim dünyanın hikmətini qorumaq olduğu qeyd olunur. Bu fikri parafraz edən və qədim dünyanın bilik, məlumatını qorumaq mənasını verən "**keep the knowledge of the ancient world**" bəndi doğru cavabdır. "Öz imperiyasındakı bütün insanları maarifləndirmək", "kitabxanadan hərbi əməliyyatlar üçün vasitə olaraq istifadə etmək", "qədim mətnləri əvəz edərək yeni tarix yazmaq" və "dünyanı öz nailiyyətlərindən agah etmək" mənalarını verən digər bəndlərdəki cavablar mətndə öz əksini tapmadığı üçün yanlışdır.*

A variantı 10 saylı test tapşırığı
B variantı 10 saylı test tapşırığı
C variantı 10 saylı test tapşırığı
D variantı 10 saylı test tapşırığı

Which of the following questions does the passage answer?

1. What famous work was found in the Library of Ashurbanipal?
2. What writing system was used during Ashurbanipal's reign?
3. Why is the Library of Ashurbanipal considered an early form of libraries?
4. How many of the clay tablets in the library were found in the mid-19th century?
5. How many years exactly did the Library of Ashurbanipal survive after its creation?

İzah: *Bu test tapşırığında bəndlərdəki suallardan hansının cavabının mətndə əks olunduğunun müəyyən*

*olunması tələb olunur. Mətnin III abzasının ilk cümləsində kitabxanada həmin dövrün yazı sistemi olan mixi yazılarının əks olunduğu 10 minlərlə gil lövhənin olma ehtimalı qeyd edilir. Buna görə də, "Aşşurbanipalın hakimiyyəti dövründə hansı yazı sistemi istifadə olunurdu? mənasını verən "***What writing system was used during Ashurbanipal's reign****?" sualının əks olunduğu bənd doğru cavabdır. Mətnin III abzasının son cümləsində kitabxanada tapılan ən məşhur əsərlərin arasında "Gilqamış eposu"nun da olduğu qeyd olunduğundan "***What famous work was found in the Library of Ashurbanipal?****" sualı doğru cavabdır. IV abzasın sonunda mətnlərin kataloqa salınması və etiketlənməsinin erkən kitabxana formasını xatırlatdığı qeyd olunduğundan, "***Why is the Library of Ashurbanipal considered an early form of libraries****" sualının olduğu bənd doğru cavabdır. Mətnin müxtəlif hissələrində kitabxanada 10 minlərlə gil lövhə olduğu ehtimalı və 19-cu əsrdən dövrümüzə qədər gəlib çıxmış gil lövhələrin qədim Mesopotamiya mədəniyyəti haqqında məlumatlarla zəngin olması qeyd edilsə də, gil lövhələrdən neçəsinin 19-cu əsrdə tapıldığı mətndə qeyd edilmir. Bundan əlavə, mətndə Aşşurbanipal kitabxanasının e.ə. VII əsrdə yarandığı haqqında məlumat verilsə də, bu Aşşurbanipal kitabxanasının yarandıqdan sonra neçə il mövcud olması sualını cavablandırmağa kifayət etmir.*

Read the passage and answer questions 11 – 15.

Did you know that there is a place in the world that holds an estimated 10 billion tons of salt?

In the heart of Bolivia lies an amazing landscape unlike any other on Earth – Salar de Uyuni. Its salt is enough to cover the entire country of Bolivia in a layer of salt 10 centimetres thick! It is a truly unique sight to see.

The history of Salar de Uyuni goes back millions of years when an ancient lake, Lake Minchin, dried up, leaving behind a thick salt layer and a rich collection of minerals. Today, this pure white landscape stands well above sea level, making it one of the highest and most magical **destinations** on the planet.

Visiting Salar de Uyuni during the rainy season feels like stepping into a dream. When a thin layer of water covers the salt surface, it becomes a huge mirror, reflecting the sky above. This creates an amazing illusion, making the sky and salt look endless.

In addition to its beauty, the salty surface is also an important source of lithium, a mineral used in the production of batteries. This has made the region economically significant. The salt is also used for traditional purposes, including cooking, preserving food and constructing homes. Tourists can visit the salt flats and see other attractions, such as the Train Graveyard, where old trains have been abandoned, and the Isla Incahuasi, a small island in the middle of the flats with giant cactus plants that can reach up to 10 meters in height.

Visiting Salar de Uyuni is an unforgettable experience, but it comes with unique challenges. The greatness of the salt flats can be disorienting, and travellers are advised to explore with experienced guides. During the rainy season, the salt lands can become unreachable due to flooding, so timing is crucial.

A variantı 11 saylı test tapşırığı
B variantı 11 saylı test tapşırığı
C variantı 11 saylı test tapşırığı
D variantı 11 saylı test tapşırığı

Decide whether the statements are true or false according to the passage.

11.1. There are a few more places like Salar de Uyuni around the world.

A) True B) False

İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş fikrin mətnə əsasən doğru və ya yanlış olduğunun müəyyən edilməsi tələb olunur. Mətnin II abzasındakı ilk cümləyə əsasən Boliviyanın mərkəzində yerləşən Salar de Uyuni yer kürəsinin digər istənilən yerindən fərqlənir. Bu test tapşırığında verilmiş "dünyada Salar de Uyuniyə bənzəyən daha bir neçə yer var" fikri mətnə əsasən yanlışdır.*

11.2. The drying up of Lake Minchin resulted in mineral reduction.

A) True B) False

İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş fikrin mətnə əsasən doğru və ya yanlış olduğunun müəyyən edilməsi tələb olunur. Mətnin III abzasının ilk cümləsinə əsasən Minçin gölünün qurumasından geriyə qalın duz qatı və zəngin mineral ehtiyatı qalmışdır. Beləliklə, bu test tapşırığında verilmiş "Minçin gölünün quruması mineralların azalması ilə nəticələndi" fikri mətnə əsasən yanlışdır.*

11.3. Salar de Uyuni lies below sea level.

A) True B) False

İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş fikrin mətnə əsasən doğru və ya yanlış olduğunun müəyyən edilməsi tələb olunur. Test tapşırığındakı "Salar de Uyuni dəniz səviyyəsindən aşağıda yerləşir." mənasını ifadə edən cümlə mətnin III abzasının 2-ci cümləsindəki "Salar de Uyuni dəniz səviyyəsindən olduqca yüksəkdə yerləşir." məlumatı ilə ziddiyyət təşkil etdiyi üçün bu fikir yanlışdır.*

11.4. Mirror effect occurs when the salt surface is covered with water.

A) True B) False

İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş fikrin mətnə əsasən doğru və ya yanlış olduğunun müəyyən edilməsi tələb olunur. Mətnin IV abzasının 2-ci cümləsində qeyd edilir ki, "Nazik su qatı duz səthini örtəndə duz səthi səmanı əks etdirən nəhəng güzgüyə çevrilir." Beləliklə, duz səthinin su ilə örtüldükdə güzgü effekti yaratdığını ifadə edən bu fikir doğrudur.*

A variantı 12 saylı test tapşırığı
B variantı 13 saylı test tapşırığı
C variantı 12 saylı test tapşırığı
D variantı 13 saylı test tapşırığı

Complete the sentence according to the passage.

The Train Graveyard is … .

A) a workshop for repairing trains
B) a museum of latest trains
C) an old train factory
D) an old railway station
E) a place with disused trains

***İzah:** Bu test tapşırığında verilmiş fikrin mətnə əsasən tamamlanması tələb olunur. Mətnin V abzasının son cümləsinə əsasən "Qatar məzarlığı" köhnə qatarların tərk edildiyi yerdir. Beləliklə, Qatar məzarlığının müvafiq olaraq "köhnə qatar zavodu", "son model qatarların muzeyi", "köhnə dəmiryol vağzalı" "qatarları təmir etmək üçün emalatxana" olduğunu bildirən **an old train factory, a museum of latest trains, an old railway station, a workshop for repairing trains** bəndləri yanlış cavablardır. Doğru cavab "istifadə edilməyən qatarlar olan yer" mənasını verən **a place with disused trains** ifadəsinin qeyd olunduğu bənddir.*

A variantı 13 saylı test tapşırığı
B variantı 12 saylı test tapşırığı
C variantı 13 saylı test tapşırığı
D variantı 12 saylı test tapşırığı

Answer the question according to the passage.
Why is it essential to choose the right time to travel to Salar de Uyuni?

A) The salt flats become covered with ice in winter months.
B) There might be too many tourists in some months.
C) The mirror effect appears mostly in the dry season.
D) The salt flats may become difficult to reach in the wet season.
E) Thick fog makes it impossible to see the sights.

***İzah:** Bu test tapşırığında verilmiş suala mətnə əsasən cavab vermək tələb olunur. Sualda Salar de Uyuniyə gedərkən düzgün vaxtı seçməyin nə üçün vacib olduğu soruşulur. Mətnin son cümləsində yağışlı fasildə duz səthinin selə görə əlçatan olmadığından səfər edərkən zamanlamanın həlledici olduğu qeyd olunur. Duz səthlərinə çatmağın yağıntılı fəsildə çətin olduğunu ifadə edən "**The salt flats may become difficult to reach in the wet season**" bəndi mətnə əsasən doğru cavabdır. "Bəzi aylarda həddən çox turist ola bilər.", "Qalın duman mənzərəli yerləri görməyi mümkünsüz edir.", "Qış aylarında duz səthləri buzla örtülür." və "Güzgü effekti yalnız quru fəsildə meydana çıxır." mənalarını ifadə edən digər bəndlərdəki cümlələr mətndəki informasiya ilə səsləşmədiyindən yanlış cavablardır.*

A variantı 14 saylı test tapşırığı
B variantı 14 saylı test tapşırığı
C variantı 14 saylı test tapşırığı
D variantı 14 saylı test tapşırığı

What does the word *"destination"* mean in Paragraph 3?

A) A place that is surrounded by water
B) An area with little rain and few plants
C) A rocky area that rises very high above the land
D) Course of events that is believed to happen in the future
E) The place where someone is going

***İzah:** Bu test tapşırığında mətnin 3-cü abzasında verilmiş "gediləcək yer" mənasını verən **destination** sözünün mənasının müəyyən edilməsi tələb olunur. "Bir kəsin yollandığı yer" mənasını verən **The place where someone is going** bəndi doğru cavabdır.*

A variantı 15 saylı test tapşırığı
B variantı 15 saylı test tapşırığı
C variantı 15 saylı test tapşırığı
D variantı 15 saylı test tapşırığı

Which of the following questions does the passage answer?

1. What is the exact amount of lithium found in the salt flats?
2. Why is Salar de Uyuni economically important?
3. What methods do experienced guides use to orient travellers?
4. What are some traditional uses of salt in the area?
5. How long did it take for Lake Minchin to dry up completely?

***İzah:** Bu test tapşırığında bəndlərdəki suallardan hansının cavabının mətndə əks olunduğunun müəyyən olunması tələb olunur. Mətndə duz səthinin zəngin litium mənbəyi olduğu deyilsə də, litiumun dəqiq miqdarı göstərilmir. Duz səthinin böyüklüyünün turistlərin istiqaməti itirməyinə gətirib çıxara biləcəyindən, onlara təcrübəli bələdçilərlə səyahət etmək tövsiyə olunur. Bələdçilərin düzgün istiqamətlənmək üçün hansı metodlardan istifadə etdikləri haqda mətndə məlumat yoxdur. Mətndə Salar de Uyuninin tarixinin milyon illər əvvəl Minçin gölünün quruduğu dövrə söykəndiyi qeyd olunsa da, Minçin gölünün nə qədər müddətə quruması haqqında məlumat yoxdur. Mətndə zəngin litium ehtiyatlarının Salar de Uyunini iqtisadi cəhətdən əhəmiyyətli regiona çevirdiyi qeyd olunduğundan **Why is Salar de Uyuni economically important?** bəndi doğru cavabdır. Mətndə həmçinin, Salar de Uyunidəki duzun qida sənayesi, ərzaqların saxlanılması və ev tikintisi kimi ənənəvi məqsədlər üçün istifadə edilməsi haqqında məlumat olduğundan **What are some traditional uses of salt in the area?** sualı doğru cavabdır.*

A variantı 16 saylı test tapşırığı
B variantı 18 saylı test tapşırığı
C variantı 18 saylı test tapşırığı
D variantı 20 saylı test tapşırığı

Choose the correct variant.
– The actor's fame spread far and wide.
– ...

A) Does he?
B) Doesn't he?
C) Didn't he?
D) Does it?
E) Did it?

***İzah:** Bu test tapşırığında verilən dialoqu tamamlamaq tələb olunur. Bu tip testlərdə əvvəlki cümlədəki feilin zamanına, əvəzliyə və cümlənin təsdiq və ya inkarda olmasına diqqət etmək tələb olunur. Əgər ilk cümlə təsdiqdədirsə növbəti cümlə də, təsdiqdə olmalıdır. Bu cümlədəki **"the actor's fame"** söz birləşməsində əsas söz **fame** sözü olduğundan növbəti cümlədə bu birləşmə **it** əvəzliyi ilə əvəz edilməlidir. "**Spread**" feilinin indiki sadə zamanda 3-cü şəxsin təkində "**s**" şəkilçisi qəbul etdiyini nəzərə alsaq, bu cümlədə **spread** feilinin keçmiş sadə zaman formasında işləndiyini görürük. Buna görə də, "**Did it**?" bəndi doğru cavabdır.*

A variantı 17 saylı test tapşırığı

B variantı 20 saylı test tapşırığı
C variantı 20 saylı test tapşırığı
D variantı 16 saylı test tapşırığı

Choose the correct variant.

The road was about 10 metres in width. Now its width is 15 metres. The road has been ... .

1. enlarged
2. expanded
3. retained
4. ruined

A) 2, 3 B) 1, 3 C) 1, 2 D) 1, 4 E) 2, 4

İzah: *Bu test tapşırığı leksik bilikləri yoxlayır və verilmiş məlumata əsasən cümlənin düzgün tamamlanmasını tələb edir. Test tapşırığında yolun eninin əvvəlcə 10 metr, hazırda isə15 metr olduğu qeyd edilir. "Yolun eni genişləndirilib." mənasını verən* ***enlarged*** *və* ***expanded*** *bəndləri doğru cavablardır. Müvafiq olaraq, "saxlanılıb" və "dağıdılıb" mənalarını verən* ***retained*** *və* ***ruined*** *bəndləri yanlış cavablardır.*

A variantı 18 saylı test tapşırığı
B variantı 19 saylı test tapşırığı
C variantı 16 saylı test tapşırığı
D variantı 18 saylı test tapşırığı

Choose the correct word.

1. ... of these books has become popular.
2. ... the students have come for the meeting.

a. Every
b. Each
c. All
d. Some
e. No

A) 1 – e; 2 – a, d
B) 1 – a; 2 – d
C) 1 – e; 2 – c
D) 1 – b; 2 – c
E) 1 – b; 2 – c, d

İzah: *Bu test tapşırığında nöqtələrin yerinə uyğun gələn əvəzliklərin qoyulması tələb olunur. 1-ci cümlədəki feilin 3-cü şəxsin təkində olması mübtədanın müvafiq olaraq təkdə olmasını tələb etdiyindən,* ***all, some*** *əvəzliklərinin olduğu bəndlər 1-ci cümləyə uyğun gəlmir.* ***Every*** *və* ***no*** *əvəzlikləri özlərindən sonra* ***of*** *sözönü tələb etmədiyindən bu əvəzliklərin olduğu bəndlər də 1-ci cümlədə yer ala bilməz.* ***Each*** *əvəzliyinin olduğu bənd 1-ci cümləyə uyğun yeganə cavabdır. 2-ci cümlədə* ***each*** *və* ***every*** *əvəzlikləri cümlədəki xəbərlə uzlaşmadığından yanlış cavablardır.* ***Some*** *və* ***no*** *əvəzliklərindən dərhal sonra* ***the*** *artiklı işlənmədiyi üçün verilən əvəzliklərdən yalnız* ***all*** *ikinci cümləyə uyğun gəlir.*

A variantı 19 saylı test tapşırığı
B variantı 17 saylı test tapşırığı
C variantı 19 saylı test tapşırığı
D variantı 17 saylı test tapşırığı

Make up a story.

1. The king got angry and sent him to prison.
2. A king liked to write stories, which he thought were very good.
3. He showed him some of his stories and, again, asked him what he thought of them.
4. "Take me back to prison."
5. The people to whom he showed them were afraid to criticize them.
6. After some time the king forgave the critic and invited him to dinner.
7. The critic turned to the guards standing behind him and said:
8. One day, he showed some of his stories to a well-known critic, who said that his stories were bad.

A) 7, 1, 3, 6, 2, 4, 5, 8
B) 2, 5, 8, 1, 6, 3, 7, 4
C) 8, 7, 2, 4, 6, 3, 5, 1
D) 2, 8, 5, 4, 1, 3, 7, 6
E) 7, 5, 8, 1, 4, 2, 3, 6

İzah: *Bu test tapşırığında cümlələri məntiqi ardıcıllıqla sıralamaq tələb olunur. 2, 5, 8, 1, 6, 3, 7, 4 ardıcıllığının qeyd olunduğu bənd doğru cavabdır. Bu bəndə əsasən:*
2. Bir kral hekayə yazmağı çox sevir və yazdığı hekayələrin yaxşı olduğunu düşünür.
5. Hekayələri göstərdiyi insanlar onların pis olduğunu deməyə qorxurlar.
8. Bir gün o hekayələrindən bəzilərini məşhur bir tənqidçiyə göstərir və tənqidçi onların pis olduğunu deyir.
1. Kral qəzəblənir və onu həbs etdirir.
6. Bir müddət sonra kral tənqidçini əfv edir və onu nahara dəvət edir.
3. O, hekayələrindən bəzilərini ona göstərir və yenidən onun onlar (hekayələr) haqqında nə düşündüyünü soruşur.
7. Tənqidçi arxasında dayanan gözətçilərə çevrilib deyir:
4. "Məni həbsxanaya qaytarın."

A variantı 20 saylı test tapşırığı
B variantı 16 saylı test tapşırığı
C variantı 17 saylı test tapşırığı
D variantı 19 saylı test tapşırığı

Choose the correct tense form.

Mr. Norton ... a good business before he ... .

A) had had, retired
B) has, will retire
C) has, retired
D) has had, retired
E) had, had retired

İzah: *Bu test tapşırığında feilləri nöqtələrin yerinə düzgün zaman formasında qoymaq tələb olunur. "****Has had, retired****", "****has, retired****" bəndlərində zamanların uzlaşması qaydasına əməl olunmadığından bu bəndlər yanlış cavablardır. Zaman budaq cümləsində gələcək zaman işlənmədiyi üçün, "****has, will retire****" bəndi də yanlış cavabdır. Bu cümlədə baş cümlədə verilən məlumatın budaq cümlədə baş verən hadisədən əvvəl olduğunu nəzərə alaraq baş cümlədəki feil* ***Past Perfect,*** *budaq cümlədəki feil isə* ***Past Simple*** *zaman formalarında olmalıdır. Beləliklə, "****had had, retired****" bəndi doğru cavabdır.*

Le français

Écoutez le dialogue et faites les exercices de 1 à 5.

Tomas : Bonjour. Nous avons un projet avec la classe et mes camarades m'ont demandé de vous en parler.
M. Vincent : Eh bien, je t'écoute, de quoi s'agit-il ?
Tomas : Voilà, vous savez que toutes les années nous préparons une fête de fin d'année. Cette année, nous aimerions faire une fête sur la France.
M. Vincent : C'est une très bonne idée.
Tomas : Oui, je crois. Ce sera très bien. Vous savez cette année, vous nous avez fait écouter des chansons françaises et ça nous a beaucoup plu. Nous aimerions faire une fête avec ces chansons et nous avons besoin de votre aide pour en trouver d'autres.
M. Vincent : Attends mais tu veux faire une fête, tu veux dire.... une fête dansante ?
Tomas : Oui, c'est tout à fait ça. Il faudrait juste qu'on trouve un endroit.
M. Vincent : Bon, attends. Et la salle de spectacle ? Peut-être qu'avec la permission du Directeur on pourrait enlever les chaises ?
Tomas : Oui, ce serait vraiment bien. Mais il nous faut aussi une bonne stéréo et des enceintes.
M. Vincent : Tu a demandé à la prof de musique ? Peut-être qu'elle connaît des gens au conservatoire qui pourraient vous prêter du matériel ?
Tomas : Oui ! Et Giovanni a son père qui travaille là-bas, il pourrait nous aider.
M. Vincent : Oui, peut-être. Mais attention, je ne veux pas d'alcool et je veux qu'il y ait des élèves chargés de la sécurité. Et à 20 heures, tout soit fini. Je compte sur toi.
Tomas : C'est vraiment super, merci beaucoup pour votre aide.

A variantı 1 saylı test tapşırığı
B variantı 1 saylı test tapşırığı
C variantı 1 saylı test tapşırığı
D variantı 1 saylı test tapşırığı

De quoi parle-t-on essentiellement dans le dialogue ?
A) de l'organisation d'un spectacle avec toute la classe.
B) du projet d'organisation d'une fête de fin d'année.
C) des chansons françaises qu'on écoute pendant les cours.
D) de la sécurité des élèves de la classe.
E) des activités culturelles qu'on organise périodiquement.

İzah: *Bu test tapşırığında mətnin əsas ideyasının müəyyən edilməsi tələb olunur. Dialoqa əsasən tələbə məktəbdə təşkil etmək istədikləri bayramla əlaqədar müəllimi ilə görüşür. Beləliklə, doğru cavab* ***"du projet d'organisation d'une fête de fin d'année "*** *cümləsinin qeyd olunduğu bənddir.*

A variantı 2 saylı test tapşırığı
B variantı 2 saylı test tapşırığı
C variantı 2 saylı test tapşırığı
D variantı 2 saylı test tapşırığı

Choisissez la bonne série selon le dialogue.
A) Les étudiants veulent organiser une soirée dansante.
B) Ils ont déjà trouvé une bonne stéréo et des enceintes.
C) C'est la première fois qu'ils organisent une fête.
D) Ils n'ont besoin d'aucune aide pour l'organisation de la fête.
E) Ils ne peuvent pas trouver les chants classiques.

İzah: *Bu test tapşırığında dialoqa əsasən düzgün fikri seçmək tələb olunur. Tələbələr musiqili (rəqsli) bayram təşkil etmək istəyirlər. Beləliklə, doğru cavab* ***"Les étudiants veulent organiser une soirée dansante."*** *cümləsinin qeyd olunduğu bənddir.*

A variantı 3 saylı test tapşırığı
B variantı 3 saylı test tapşırığı
C variantı 3 saylı test tapşırığı
D variantı 3 saylı test tapşırığı

Où pensent-ils organiser la soirée ?
A) Dans une salle d'études de l'université.
B) Dans la salle de réunion du conservatoire.
C) En plein air sous les étoiles.
D) Dans la salle de spectacle.
E) Dans la maison du père de Giovanni.

İzah: *Bu test tapşırığında bayramın keçiriləcəyi yer barəsində soruşulur. Müəllimin köməkliyi ilə qərara alınır ki, tədbir tamaşa zalında keçirilə bilər. Beləliklə, doğru cavab* ***"Dans la salle de spectacle"*** *fikrinin qeyd olunduğu bənddir.*

A variantı 4 saylı test tapşırığı
B variantı 4 saylı test tapşırığı
C variantı 4 saylı test tapşırığı
D variantı 4 saylı test tapşırığı

Complétez la phrase d'après le dialogue.
La professeure de musique peut les aider à ... .
A) trouver du matériel pour la fête
B) demander la permission au directeur
C) trouver un bon scénario
D) acheter de l'alcool pour la soirée
E) organiser la fête de printemps

İzah: *Bu test tapşırığında dialoqa əsasən cümləni tamamlamaq tələb olunur. Mətni diqqətlə dinləmiş namizəd başa düşür ki, musiqi müəllimi tələbələrə bayram üçün lazım olan materialı tapmağa kömək edə bilər. Beləliklə, doğru cavab* ***"trouver du matériel pour la fête"*** *fikrinin qeyd olunduğu bənddir.*

A variantı 5 saylı test tapşırığı
B variantı 5 saylı test tapşırığı
C variantı 5 saylı test tapşırığı
D variantı 5 saylı test tapşırığı

Quelle question ***n'a pas*** de réponse dans le dialogue ?
A) Sur quel sujet la soirée sera organisée ?
B) Qui travaille au conservatoire ?
C) À quelle heure la fête sera terminée ?
D) À quelle heure la fête commence ?
E) Y aura-t-il de l'alcool à la soirée ?

İzah: Bu test tapşırığında hansı sualın cavabının dialoqda olmaması barəsində soruşulur. B, C, D, E variantlarında olan sualların cavabları dialoqda öz əksini tapmşdır: Giovanninin atası konservatoriyada işləyir, tədbir Fransa haqqında təşkil olunacaq, müəllimin tapşırığına əsasən tədbir spirtli içkisiz təşkil olunacaq və saat 20:00-da yekunlaşacaq. Beləliklə doğru cavab ***"À quelle heure la fête commence ?."*** *fikrinin qeyd olunduğu bənddir, çünki dialoqda tədbirin başlanma vaxtı qeyd edilmir.*

Lisez le texte et répondez aux exercices de 6 à 10.

Désormais très répandue dans le monde entier, la tradition d'envoyer ses souhaits à l'occasion de la nouvelle année sur une carte de vœux est une pratique née en Angleterre au XIXe siècle. Tout a commencé en Grande-Bretagne en 1840 avec l'apparition du premier timbre-poste qui a facilité grandement l'échange de courriers. Peu après, la découverte du procédé de lithographie a popularisé l'envoi des cartes de Noël en Grande-Bretagne, cartes en couleur décorées de gui, de houx, de crèches ou encore des sapins enneigés. Les cartes de Noël que l'on envoyait durant la période de l'Avent (temps liturgique de 4 semaines précédant la fête de Noël), avaient pour fonction de souhaiter un Joyeux Noël à son entourage, mais pouvaient à l'occasion, servir également à envoyer ses vœux pour la nouvelle année.

La coutume anglaise s'est répandue dans toute l'Europe et il est devenu de bon ton en France d'envoyer une « Christmas card ». Cependant, tandis qu'en Angleterre et dans d'autres pays un glissement intervenait dans l'utilisation de ces cartes, la coutume anglaise importée a suivi en France une évolution sensiblement différente. En effet, il existait une coutume ancestrale aujourd'hui oubliée et dont ne subsiste que la tradition des étrennes : les visites du Nouvel An. De façon tout à fait rituelle et formelle, on rendait visite, dans les quinze jours qui suivaient le 1er janvier, à son entourage proche, famille et amis, mais aussi à ses collègues de travail, à son patron et même à des familles pauvres ou des malades dont on avait à cœur d'embellir ces jours festifs par des dons et des marques d'amitié.

A variantı 6 saylı test tapşırığı
B variantı 6 saylı test tapşırığı
C variantı 6 saylı test tapşırığı
D variantı 6 saylı test tapşırığı

Décidez si les déclarations sont ***vraies*** ou ***fausses*** d'après le texte.

6.1. La période de l'Avent suit la fête de Noël.

A) Vrai B) Faux

İzah: Mətndə qeyd olunur ki, Milad bayramından əvvəlki 4 həftə Avent (ərəfə) dövrüdür. Buna əsasən ***fikir yanlışdır.***

6.2. Les gens rendent heureux les familles démunies pendant le Nouvel An.

A) Vrai B) Faux

İzah: Mətndə qeyd olunur ki, yeni il bayramı dövründə insanlar qohumlara, dostlara, kasıb ailələrə və s. baş çəkir və bəxş etdikləri hədiyyələrlə onları sevindirirlər. Buna əsasən ***fikir doğrudur***.

6.3. L'apparition des cartes de vœux a été au XIX siècle en Angleterre.

A) Vrai B) Faux

İzah: Mətndə qeyd olunur ki, İngiltərədə açıqcaların yaranması XIX əsrə təsadüf edir. Buna əsasən ***fikir doğrudur***.

6.4. La coutume de Noël anglaise s'est répandue seulement en France.

A) Vrai B) Faux

İzah: Mətndə qeyd olunur ki, Milad ənənəsi ilk olaraq İngiltərədə, sonra isə Fransa və digər ölkələrdə yayılır. Buna əsasən ***fikir yanlışdır.***

A variantı 7 saylı test tapşırığı
B variantı 7 saylı test tapşırığı
C variantı 7 saylı test tapşırığı
D variantı 7 saylı test tapşırığı

Complétez la phrase d'après le texte.
Les visites traditionnelles du Nouvel An en France étaient … .

A) formelles et fréquentes
B) habituelles et compliquées
C) régulières et rituelles
D) ordinaires et fréquentes
E) habituelles et formelles

İzah: Bu test tapşırığında mətnə əsasən cümlələri tamamlamaq tələb olunur. Mətndə qeyd olunur ki, Fransada yeni il görüşləri ənənəvi və rəsmi formada olur. Beləliklə, doğru cavab ***"habituelles et formelles."*** *ifadəsinin qeyd olunduğu bənddir.*

A variantı 8 saylı test tapşırığı
B variantı 9 saylı test tapşırığı
C variantı 9 saylı test tapşırığı
D variantı 8 saylı test tapşırığı

Choisissez la bonne réponse selon le texte.
Quel était l'avantage de l'apparition du premier timbre-poste ?

A) On les envoyait aux malades et aux parents.
B) Il décrivait une tradition populaire française.
C) Il a contribué à l'échange de correspondances.
D) On l'envoyait aux amis avec des cadeaux.
E) Il n'a progressé que la coutume anglaise en France.

İzah: Bu test tapşırığında ilk poçt markasının yaranmasının üstünlüyü barəsində soruşulur. Mətndə aşkar göstərilir ki, poçt markaları qarşılıqlı yazışmalara şərait yaratmışdır. Beləliklə, doğru cavab ***"Il a contribué à l'échange de correspondances."*** *fikrinin qeyd olunduğu bənddir.*

A variantı 9 saylı test tapşırığı
B variantı 8 saylı test tapşırığı
C variantı 8 saylı test tapşırığı
D variantı 9 saylı test tapşırığı

De quoi s'agit-il dans le texte ?

A) de la nouvelle année
B) des coutumes françaises
C) d'une tradition orientale
D) de l'évolution de la fête anglaise
E) de l'origine des cartes de vœux

İzah: *Bu test tapşırığında mətnin əsas ideyasının müəyyən edilməsi tələb olunur. Mətndə, əsasən, açıqcaların mənşəyindən söhbət açıldığı üçün doğru cavab "**de l'origine des cartes de vœux**" ifadəsinin qeyd olunduğu bənddir.*

A variantı 10 saylı test tapşırığı
B variantı 10 saylı test tapşırığı
C variantı 10 saylı test tapşırığı
D variantı 10 saylı test tapşırığı

Choisissez les idées correctes d'après le texte.

1. La création des cartes en couleur décorées a fait répandre l'offre des cartes de Noël en Angleterre.
2. La lithographie est une coutume moderne en Grande-Bretagne.
3. Cette invention a favorisé une évolution en France.
4. La lithographie a été découverte en France.
5. Les cartes de vœux étaient préparées pendant des fêtes nationales.

İzah: *Bu açıq tipli test tapşırığında mətnə əsasən düzgün fikirləri seçmək tələb olunur. Mətndən bəlli olur ki, bəzəkli və rəngli açıqcaların yaranması İngiltərədə Milad kartlarının yayılmasına və bu ixtiranın Fransada inkişafına şərait yaratdı. Beləliklə, doğru cavablar **"La création des cartes en couleur décorées a fait répandre l'offre des cartes de Noël en Angleterre."** və **"Cette invention a favorisé une évolution en France"** cümlələrinin qeyd olunduğu bəndlərdir.*

Lisez le texte et répondez aux exercices de 11 à 15.

I Samuel Morse était un peintre de portraits et de scènes historiques et à cause d'une mauvaise rémunération la vie était assez difficile pour lui et pour sa famille. En 1825, il fonde la Société des beaux-arts à New York. Bien qu'il ait 34 ans, il gagnait peu d'argent grâce à la peinture et il déménageait souvent. Une fois, il reçoit une commande de peinture pour 1000 dollars. Morse laisse sa femme enceinte avec son père et va exécuter la commande. À cette époque, il était très difficile d'envoyer une lettre par télégraphe sur de longues distances. Un jour il a reçu une lettre de son père disant que sa femme était gravement malade. Tout de suite il est parti, mais sa femme est décédée.

II Après cet incident, Morse, qui s'est éloigné de la peinture, étudie les moyens de transmettre les nouvelles plus rapidement. Pendant 3 ans, il a mené des expériences dans le grenier de la maison de son frère. Enfin, en 1838, il met au point le "code Morse". Il fait une proposition au Congrès pour développer le télégraphe, mais sa proposition est rejetée. Après une lutte difficile, il réussit à obtenir un brevet pour son invention.

III L'alphabet Morse international est un code permettant de transmettre un texte à l'aide des séries d'impulsions courtes et longues, qu'elles soient produites par des signes, une lumière, un son ou un geste. Des points et des traits ont été utilisés dans cet alphabet. Plusieurs signes ensemble représentaient une lettre. En 1844, le premier message télégraphique en morse a été envoyé de Washington à Baltimore avec cet alphabet : "Qu'est-ce que Dieu a créé". C'était Alfred Vail qui a reçu le message.

IV ...., le code Morse a été amélioré et utilisé pour le renseignement de guerres. En 1872, le célèbre scientifique est mort, mais pendant de nombreuses années, le signal du code Morse a sauvé des milliers de vies dans le monde, principalement lors des accidents de bateaux.

A variantı 11 saylı test tapşırığı
B variantı 11 saylı test tapşırığı
C variantı 11 saylı test tapşırığı
D variantı 11 saylı test tapşırığı

Décidez si les déclarations sont ***vraies*** ou ***fausses*** d'après le texte.

11.1. À cause d'une mauvaise rémunération Samuel Morse changeait toujours son hébergement.

A) Vrai B) Faux

İzah: *Mətndə qeyd olunur ki, Samuel az qazanc ucbatından tez-tez yaşayış yerini dəyişirdi. Buna görə də, bu **fikir doğrudur**.*

11.2. Après la fondation de la Société, il a gagné beaucoup d'argent.

A) Vrai B) Faux

İzah: *Mətndə qeyd olunur ki, o, cəmiyyət qursa belə, çox az pul qazana bilirdi. Buna görə də, bu **fikir yanlışdır**.*

11.3. La mort de sa femme a été un point important dans la vie de Samuel Morse.

A) Vrai B) Faux

İzah: *Mətndə qeyd olunur ki, arvadının ölümündən sonra Samuel rəssamlıqdan uzaqlaşdı və sürətli teleqraf göndərməyin yollarını araşdırdı. Buna görə də, bu **fikir doğrudur**.*

11.4. Il n'y a que des signes dans cet alphabet.

A) Vrai B) Faux

İzah: *Mətndə qeyd olunur ki, yeni əlifbada işarələrlə yanaşı, işıq, səs və jestlərdən də istifadə olunurdu. Buna görə də, bu **fikir yanlışdır**.*

A variantı 12 saylı test tapşırığı
B variantı 14 saylı test tapşırığı
C variantı 14 saylı test tapşırığı
D variantı 12 saylı test tapşırığı

Choisissez l'idée ***fausse***.

A) Cet alphabet se compose des points et des traits.
B) Le code Morse jouait un grand rôle pendant les guerres.
C) Envoyer une lettre par télégraphe était très pratique.
D) Ce signal a sauvé beaucoup de personnes.
E) Le code Morse est plutôt utilisé dans la navigation.

İzah: *Bu test tapşırığında mətnə əsasən səhv fikri seçmək tələb olunur. Mətnin əvvəlində qeyd olunur ki, o zamanlar teleqraf göndərmək çox çətin idi. Beləliklə,*

doğru cavab ***"Envoyer une lettre par télégraphe était très pratique."*** *cümləsinin qeyd olunduğu bənddir.*

A variantı 13 saylı test tapşırığı
B variantı 12 saylı test tapşırığı
C variantı 13 saylı test tapşırığı
D variantı 13 saylı test tapşırığı

Le quatrième paragraphe peut commencer par le connecteur :
A) Parfois
B) Premièrement
C) Avant tout
D) Dernièrement
E) Plus tard

İzah: *Bu test tapşırığında 4-cü abzasın hansı sözlə başlaya biləcəyi soruşulur. Cümlədə Morze əlifbasının inşkişafından və istifadəsindən söhbət getdiyi üçün başa düşülür ki, burada* ***"Plus tard"*** *ifadəsi daha uyğun olar.*

A variantı 14 saylı test tapşırığı
B variantı 13 saylı test tapşırığı
C variantı 12 saylı test tapşırığı
D variantı 14 saylı test tapşırığı

Complétez d'après le texte.
Le code Morse … .
A) a été tout de suite accepté par le Congrès
B) a été utilisé pour renseigner les ennemis
C) a été inventé par la femme de Samuel Morse
D) se compose des différentes combinaisons qui représentent une lettre
E) n'avait aucune importance lors du sauvetage des gens

İzah: *Bu test tapşırığında mətnə əsasən cümləni tamamlamaq tələb olunur. Mətndə məlumat verilir ki, Morze əlifbasında bir neçə birləşmiş kombinasiya bir hərfi ifadə edirdi. Beləliklə,* ***"se compose des différentes combinaisons qui représentent une lettre"*** *ifadəsinin qeyd olunduğu bənd doğrudur.*

A variantı 15 saylı test tapşırığı
B variantı 15 saylı test tapşırığı
C variantı 15 saylı test tapşırığı
D variantı 15 saylı test tapşırığı

Choisissez les idées correctes d'après le texte.
1. Le code Morse est le produit de 3 ans d'un travail dur.
2. Le frère de Morse l'aide à obtenir le brevet pour l'invention du code Morse.
3. Le Congrès n'a jamais accepté la proposition de Morse liée au télégraphe.
4. Samuel Morse a réussi à envoyer un message en 1844.

İzah: *Bu açıq tipli test tapşırığında mətnə əsasən düzgün fikirləri seçmək tələb olunur. Morze əlifbası 3 illik əziyyətdən sonra meydana gəlmişdir və Samuel Morze ilk dəfə 1844-cü ildə ilk mesajını göndərməyə nail olmuşdur. Beləliklə,* ***"Le code Morse est le produit de 3 ans d'un travail dur."*** *və* ***"Samuel Morse a réussi à envoyer un message en 1844."*** *cümlələrinin qeyd olunduğu bəndlər doğru fikirlərdir.*

A variantı 16 saylı test tapşırığı
B variantı 20 saylı test tapşırığı
C variantı 17 saylı test tapşırığı
D variantı 16 saylı test tapşırığı

Choisissez la phrase où le verbe est à la voix passive.
A) C'est l'employé qui contrôle parfois les voyageurs.
B) L'employé demande aux voyageurs de montrer les billets.
C) Les billets des voyageurs sont contrôlés à l'entrée.
D) Les voyageurs sont montés dans le bus et ont montré leurs billets au contrôleur.
E) L'employé contrôle les billets des voyageurs.

İzah: *Bu test tapşırığında məchul növdə verilmiş cümləni tapmaq lazımdır. Bir qayda olaraq* ***être + təsirli feilin participe passé-si*** *strukturunda verilmiş cümləyə diqqəti yönəltmək lazımdır. Beləliklə,* ***"Les billets des voyageurs sont contrôlés à l'entrée."*** *cümləsinin qeyd olunduğu bənddə bu struktur düzgün istifadə olunub.*

A variantı 17 saylı test tapşırığı
B variantı 19 saylı test tapşırığı
C variantı 16 saylı test tapşırığı
D variantı 18 saylı test tapşırığı

Formez un texte.
1. Mais cette réalisation a aussi une fonction éducative.
2. Ses salles d'exposition servent aussi à montrer les découvertes les plus récentes.
3. Donc, c'est un lieu interactif.
4. La Cité des sciences et de l'industrie a pour but de présenter la grande tendance de la science et de la technologie.

A) 1, 3, 2, 4 B) 2, 3, 4, 1 C) 4, 2, 1, 3
D) 4, 3, 1, 2 E) 2, 4, 1, 3

İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş cümlələri məntiqi ardıcıllıqla düzərək mətn tərtib etmək tələb olunur.*
"La Cité des sciences et de l'industrie a pour but de présenter la grande tendance de la science et de la technologie." *– Elm və sənaye şəhərciyinin məqsədi elm və texnologiya sahələrindəki böyük yenilikləri təqdim etməkdir.*
"Ses salles d'exposition servent aussi à montrer les découvertes les plus récentes." *– Onun sərgi zalları həmçinin ən müasir kəşfləri təqdim etməyə xidmət edir.*
"Mais cette réalisation a aussi une fonction éducative." *– Lakin bu nailiyyətlərin eyni zamanda təhsil funksiyası da var.*
"Donc, c'est un lieu interactif." *– Beləliklə, bu interaktiv bir sahədir.*
Bununla da, 4, 2, 1, 3 ardıcıllığının qeyd olunduğu bənd doğru cavabdır.

A variantı 18 saylı test tapşırığı
B variantı 18 saylı test tapşırığı
C variantı 19 saylı test tapşırığı
D variantı 17 saylı test tapşırığı

Choisissez les prépositions qui conviennent.

Madame Delvaux s'est reposée …(1) un parc, …(2) un banc, …(3) Madagascar.

a. sur
b. avec
c. à
d. dans

A) 1 – a; 2 – d; 3 – c B) 1 – a; 2 – b; 3 – d

C) 1 – d; 2 – c; 3 – b D) 1 – b; 2 – a; 3 – d
E) 1 – d; 2 – a; 3 – c

İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş sözönüləri düzgün boşluqlarda istifadə etmək tələb olunur. Park məkan bildirdiyi üçün* ***"dans"****, oturacağın üzərində ifadəsi* ***"sur"****, son olaraq Madaqaskar isə bir qayda olaraq* ***" à"*** *sözönü ilə işlədilir. Beləliklə, 1 – d; 2 – a; 3 – c bəndi doğru cavabdır.*

A variantı 19 saylı test tapşırığı
B variantı 16 saylı test tapşırığı
C variantı 20 saylı test tapşırığı
D variantı 20 saylı test tapşırığı

Choisissez la bonne série.

Tu vas voir ton ami qui est malade. Tu lui demanderas : ...

1. Ton médecin te visite souvent ?
2. Combien de fois dois-je prendre ce médicament ?
3. Comment ça va? Tu as mal à la gorge ?
4. Le médecin me soigne bien. Tu l'as vu ?
5. Que manges-tu, tout est permis ?

A) 2, 3, 4 B) 1, 3, 5 C) 3, 4, 5
D) 1, 4, 5 E) 1, 2, 3

İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş suala uyğun gələn cavabları qeyd etmək lazımdır. Sualda xəstə olan dostunu ziyarət etmiş bir şəxsin verdiyi suallar haqqında soruşulur. "Həkim səni tez-tez ziyarət edir ?", "Necəsən ? Boğazın ağrıyır ?" və "Nə yeyirsən ? Hər şeyə icazə verilir ?" bəndlərindəki cümlələr məntiqi olaraq bu tapşırığa uyğun gəlir. Beləliklə, 1, 3, 5 nömrəli cümlələrin qeyd olunduğu bənd doğru cavabdır.*

A variantı 20 saylı test tapşırığı
B variantı 17 saylı test tapşırığı
C variantı 18 saylı test tapşırığı
D variantı 19 saylı test tapşırığı

Choisissez la variante qui convient.

Ce cahier n'est … bleu … gris, mais blanc.

A) pas, rien B) pas, de C) ni, plus
D) ni, et E) ni, ni

İzah: *Bu test tapşırığında inkar cümlədə istifadə olunan düzgün konstruksiya soruşulur. Cümlədə deyilir ki, " Dəftər nə mavidir, nə boz, ağdır. " Burada mavi və boz eyni cümlə üzvüdür. Belə olduqda iki ardıcıl verilmiş inkar hissəciklərində* ***ne + ni + ni*** *strukturundan istifadə edilir. Beləliklə, " Ce cahier n'est ni bleu ni gris, mais blanc." cümləsi doğru cümlə quruluşudur.*

Deutsch

Hören Sie den Dialog und antworten Sie auf die Fragen 1 – 5.

Sina: Mustafa, wir müssen noch kurz über die Urlaubsplanung sprechen.
Mustafa: Stimmt, Sina. Ich habe mir auch schon Gedanken gemacht, wann und wie lange ich gern frei hätte.
Sina: Schau mal, hier ist der Plan, in den die Kollegen schon ihre Urlaubswünsche eingetragen haben.
Mustafa: Pavel, Hannes und Ella möchten bestimmt wegen ihrer Kinder in den Ferien frei haben, oder?
Sina: Ja, richtig. Sie haben sich die Ferienzeiten aufgeteilt.
Mustafa: Und wie ist es mit uns? Möchtest du lieber vor oder nach den Schulferien frei haben?
Sina: Wenn es geht und das für dich in Ordnung ist, möchte ich gern nach den Ferien wegfahren. Dann habe ich zwar als letztes in der Abteilung Urlaub, aber das macht nichts. Und mir ist es ehrlich gesagt egal. Unser Sohn ist schon 18. Er fährt sowieso nicht mehr mit uns in Urlaub. Das ist ihm zu langweilig.
Mustafa: Hast du denn schon mit deinem Mann Pläne gemacht?
Sina: Nun, er sagt, ich soll das entscheiden. Bei ihm in der Firma ist die Planung nicht so schwierig wie bei uns. Die meisten seiner Kollegen haben ebenfalls schon erwachsene Kinder.
Mustafa: Dann schlage ich vor, du fährst vor den Ferien. 14 Tage. Sonst ist das ja keine Erholung.
Sina: Okay, das wäre dann vom 2. bis zum 17. Juli.
Mustafa: So, dann haben wir alles geplant. Die Kollegen haben dann die Ferien aufgeteilt, und ich würde dann nach den Schulferien wegfahren. Das ist dann vom 14. bis zum 21. August.

A variantı 1 saylı test tapşırığı
B variantı 1 saylı test tapşırığı
C variantı 1 saylı test tapşırığı
D variantı 1 saylı test tapşırığı

Beantworten Sie die folgende Frage laut Dialog.
Worüber diskutieren Sina und Mustafa?
A) Über ihre Urlaubsplanung
B) Über ihre Arbeitszeiten
C) Über ihre Schulzeit
D) Über ihre Wochenaktivitäten
E) Über ihre Schulferien

İzah: *Bu test tapşırığında dialoqa əsasən verilmiş sualın doğru cavabının müəyyən edilməsi tələb olunur. Dialoqda Sina və Mustafa məzuniyyətlərinin planlaşdırılması haqqında müzakirə aparırlar. Beləliklə, tapşırıqda verilmiş "Worüber diskutieren Sina und Mustafa?" (Sina və Mustafa nə haqqında müzakirə aparırlar?) sualının* ***doğru cavabı "Über ihre Urlaubsplanung"*** *(məzuniyyətlərinin planlaşdırılması haqqında) qeyd olunan bənddir.*

A variantı 2 saylı test tapşırığı
B variantı 2 saylı test tapşırığı
C variantı 2 saylı test tapşırığı
D variantı 2 saylı test tapşırığı

Ergänzen Sie den Satz.
Sina und Mustafa sprechen darüber, … .
A) ob Sinas Sohn die Schulferien nutzen sollte
B) wann und wie lange sie Urlaub nehmen
C) wie lange sie Urlaub gemacht haben
D) ob sie ihre Kinder in den Urlaub mitnehmen
E) wo sie ihren Urlaub verbringen können

İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş cümləni mətnə əsasən düzgün tamamlamaq tələb olunur. Dialoqdan aydın olur ki, Sina və Mustafa məzuniyyətlərini tətildən əvvəl və yaxud sonra keçirməli olduqlarını müzakirə edirlər. Çünki dialoqda göstərilir ki, digər iş yoldaşları uşaqlarının tətilinə görə tətil vaxtını artıq öz aralarında bölüşdürüblər. Tapşırıqda verilmiş "Sina und Mustafa sprechen darüber, ..." (Sina və Mustafa danışırlar ki, ...) cümləsini "****wann und wie lange sie Urlaub nehmen****" (onlar nə vaxt və nə qədər məzuniyyət götürsünlər) qeyd olunan bənd mətnə əsasən* ***doğru*** *tamamlayır.*

A variantı 3 saylı test tapşırığı
B variantı 3 saylı test tapşırığı
C variantı 3 saylı test tapşırığı
D variantı 3 saylı test tapşırığı

Wählen Sie die richtige Aussage laut Dialog aus.
A) Sina geht in den Urlaub vor den Ferien.
B) Mustafa geht im Juli in den Urlaub.
C) Sina hat schon mit ihrem Mann Urlaub geplant.
D) Mustafa und Sina haben schon ihren Urlaub gemacht.
E) Mustafa möchte in den Ferien frei haben.

İzah: *Bu tapşırıqda verilmiş fikirlər arasından dialoqa əsasən doğru fikrin seçilməsi tələb olunur. Mustafa Sinaya təklif edir ki, tətildən əvvəl məzuniyyət götürsün. Sina bu təkliflə razılaşır və beləliklə də „****Sina geht in den Urlaub vor den Ferien****" fikrinin qeyd olunduğu bənd tapşırığın* ***doğru cavabıdır****.*

A variantı 4 saylı test tapşırığı
B variantı 4 saylı test tapşırığı
C variantı 4 saylı test tapşırığı
D variantı 4 saylı test tapşırığı

Wann möchte Mustafa Urlaub machen?
A) Er will seinen Urlaub im nächsten Jahr machen.
B) Er würde während der Schulferien Urlaub machen.
C) Er möchte dieses Jahr keinen Urlaub machen.
D) Er möchte nach den Schulferien Urlaub nehmen.
E) Er möchte vor den Ferien in den Urlaub gehen.

İzah: *Bu test tapşırığında dialoqa əsasən verilmiş sualın doğru cavabının müəyyən edilməsi tələb olunur.*

*Dialoqda Mustafanın məktəb tətilindən sonra məzuniyyətə getmək arzusunda olduğu verilir. Beləliklə, tapşırıqda verilmiş "**Wann möchte Mustafa Urlaub machen?**" (Mustafa nə zaman məzuniyyətə getmək istərdi?) sualının **doğru cavabı** "**Er möchte nach den Schulferien Urlaub nehmen**" (O, məktəb tətilindən sonra məzuniyyətə getmək istərdi) fikrinin qeyd olunduğu bənddir.*

A variantı 5 saylı test tapşırığı
B variantı 5 saylı test tapşırığı
C variantı 5 saylı test tapşırığı
D variantı 5 saylı test tapşırığı

Welche Frage beantwortet der Dialog?

A) Wie plant Mustafa seinen nächsten Ausflug?
B) Warum nimmt Sina ihren Sohn in den Urlaub mit?
C) Welche Entscheidung über Urlaub haben Mustafa und Sina getroffen?
D) Was denken die Kollegen an die Arbeitsstunden?
E) Warum findet Sina Schulferien wichtig?

İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş suallardan hansına dialoqa əsasən cavab verməyin mümkün olması soruşulur. Dialoqdan ümumi olaraq aydın olur ki, Sina və Mustafa qərara gəlirlər ki, Sina məzuniyyətini tətildən əvvəl, Mustafa isə tətildən sonra götürsün. Buna əsasən də „**Welche Entscheidung über Urlaub haben Mustafa und Sina getroffen?**" sualının cavabını dinləmə mətninə əsasən müəyyən etmək olur.*

Lesen Sie den Text und antworten Sie auf die Fragen 6 – 10.

In vielen beliebten Urlaubsregionen gibt es Schilder mit der Aufschrift „Touristen, geht nach Hause". Viele Menschen vor Ort profitieren wenig vom Tourismus, obwohl er eine wichtige Einnahmequelle ist.

In Städten wie Venedig, Barcelona und Palma de Mallorca protestieren viele Menschen gegen den Massentourismus. Für die lokale Bevölkerung bringt er viele Probleme: Die Mieten, Restaurant- und Immobilienpreise steigen, aber die Löhne bleiben niedrig. In Italien gibt es keinen Mindestlohn, und in Portugal liegt er nur bei 4,85 Euro.

Dies führt dazu, dass Menschen aus ihren Stadtteilen verdrängt werden. In der Altstadt von Venedig leben nur noch etwa 49.000 Menschen dauerhaft, aber jedes Jahr besuchen 20 Millionen Touristen die Stadt. Auch in Barcelona klagen die Menschen über steigende Mieten. In den letzten zehn Jahren sind die Mieten dort um mehr als 60 Prozent gestiegen, aber der Mindestlohn beträgt nur 6,87 Euro. In Städten wie Lissabon, Prag und Amsterdam gibt es ähnliche Probleme.

Tourismus ist für viele Städte die wichtigste Einnahmequelle. „Doch das meiste Geld geht an die Luftfahrtindustrie, große Hotels, internationale Unternehmen und die Kreuzfahrtindustrie", sagt Paul Peeters von der Universität in Breda, Niederlande. Dies liegt an der Art des Reisens: Kreuzfahrttouristen schlafen und essen auf dem Schiff und geben vor Ort wenig Geld aus. Das Gleiche gilt für Pauschalreisende, die Flug, Hotel und Verpflegung im Paket kaufen. Trotzdem verbrauchen sie Wasser und verschmutzen die Luft.

Es gibt bereits erste politische Lösungen. In Amsterdam dürfen keine neuen Hotels gebaut werden. In Lissabon, Barcelona und Palma de Mallorca gibt es schon strengere Regeln für die Vermietung von Wohnungen an Touristen. Und in Venedig dürfen Kreuzfahrtschiffe seit 2021 nicht mehr im Zentrum der Stadt anlegen. Doch die Tourismusindustrie möchte weiter wachsen. Um die Zahl der Touristen zu begrenzen, sind Absprachen mit Fluggesellschaften, Flughäfen und Häfen nötig, sagt Paul Peeters. Außerdem müssen ökologische und soziale Faktoren bei der Planung des Tourismus berücksichtigt werden, sagt der Wissenschaftler.

A variantı 6 saylı test tapşırığı
B variantı 6 saylı test tapşırığı
C variantı 6 saylı test tapşırığı
D variantı 6 saylı test tapşırığı

Təqdim olunan 6 saylı test tapşırığında verilmiş 4 fikrin mətnə əsasən doğru və ya yanlış olmasını müəyyənləşdirmək tələb olunur.

Sind die folgenden Aussagen dem Text entsprechend richtig oder falsch? Wählen Sie.

6.1. 20 Millionen Touristen kommen jedes Jahr nach Venedig.

A) Richtig B) Falsch

İzah: *Bu fikirdə bildirilir ki, hər il Venetsiyaya 20 milyon turist gəlir. Mətndən də aydın olur ki, Venetsiyaya ildə 20 milyon turist gəlir. Verilmiş bu fikir mətnə əsasən **doğrudur**.*

6.2. Der Mindestlohn in Portugal liegt bei 6,87 Euro.

A) Richtig B) Falsch

İzah: *Bu fikirdə bildirilir ki, Portuqaliyada minimum əmək haqqı 6,87 avrodur. Bunun əksinə olaraq mətndə qeyd olunur ki, Barselonada minimum əmək haqqı 6,87 avrodur. Buna əsasən verilmiş fikir **yanlışdır**.*

6.3. In Amsterdam dürfen neue Hotels gebaut werden, um den Tourismus zu fördern.

A) Richtig B) Falsch

İzah: *Bu fikirdə qeyd olunur ki, Amsterdamda turizmə dəstək olmaq üçün hotellər tikilir. Mətndə isə bunun əksinə olaraq, qeyd olunur ki, Amsterdamda yeni hotellərin tikilməsinə icazə verilmir. Buna əsasən də verilmiş fikir **yanlışdır**.*

6.4. Nach Paul Peeters profitiert die Luftfahrtindustrie viel vom Tourismus.

A) Richtig B) Falsch

İzah: *Mətndən məlum olur ki, Paul Petersin dediyinə görə hava yolları sənayesi, hotellər, böyül şirkətlər və s. turizmdən daha çox mənfəət əldə edirlər. Verilmiş bu fikir mətnə əsasən **doğrudur**.*

A variantı 7 saylı test tapşırığı
B variantı 8 saylı test tapşırığı
C variantı 8 saylı test tapşırığı
D variantı 8 saylı test tapşırığı

Ergänzen Sie den Satz dem Text entsprechend.

Lokale Bevölkerung der Städte wie Venedig und Barcelona hat Probleme mit dem Massentourismus, weil … .

A) die Mieten steigen und die Löhne niedrig bleiben
B) die Mindestlohn steigt und die Mieten sinken
C) die Restaurants weniger Kunden haben
D) mehr Menschen in die Städte ziehen
E) neue Hotels in den Städten gebaut werden

İzah: *Bu test tapşırığında mətnə əsasən cümləni tamamlamaq tələb olunur. Mətni oxuyarkən məlum olur ki, bir çox şəhərlərdə kütləvi turizm kirayələrin artmasına səbəb olur, bunun əksinə olaraq maaşlar isə artmır. Bununla əlaqədar olaraq, tapşırığın* ***doğru cavabı „die Mieten steigen und die Löhne niedrig bleiben“*** *fikrinin qeyd olunduğu bənddir.*

A variantı 8 saylı test tapşırığı
B variantı 7 saylı test tapşırığı
C variantı 7 saylı test tapşırığı
D variantı 9 saylı test tapşırığı

Welche der folgenden Fragen wird im Text beantwortet?

A) Warum sind die Mieten in den Städten gesenkt worden?
B) Welche Länder haben keine strengen Regeln für Touristen?
C) Welche Probleme bringt der Massentourismus für die lokale Bevölkerung?
D) Wie viele Touristen besuchen Prag jedes Jahr?
E) Was ist erlaubt für Kreuzfahrtschiffe im Zentrum von Venedig?

İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş suallardan hansının mətndə cavablandırıldığı soruşulur. Mətndən ümumi olaraq aydın olur ki, kütləvi turizm yerli əhaliyə çox problem yaradır, belə ki, kirayələrin, restoran və daşınmaz əmlakın qiymətləri artır, lakin maaş əvvəlki kimi aşağı qalır. Buna əsasən də* ***„Welche Probleme bringt der Massentourismus für die lokale Bevölkerung?“*** *sualının* ***doğru cavabını*** *mətninə əsasən müəyyən etmək olur.*

A variantı 9 saylı test tapşırığı
B variantı 9 saylı test tapşırığı
C variantı 9 saylı test tapşırığı
D variantı 7 saylı test tapşırığı

Wählen Sie die richtige Antwort dem Text entsprechend.

Welche Regeln gibt es in Venedig seit 2021?

A) Kreuzfahrtschiffe dürfen nicht mehr im Stadtzentrum anlegen.
B) Es dürfen keine neuen Restaurants eröffnet werden.
C) Die Preise der Mietwohnungen in der Stadt werden kontrolliert.
D) Tourismusindustrie wird in der Stadt verbreitet.
E) Neue Hotels dürfen in der Stadt gebaut werden.

İzah: *Bu tapşırıqda mətnə əsasən verilmiş sualın doğru cavabını müyyən etmək tələb olunur. Bu sualda 2021-ci ildən bəri Venetsiyada hansı qaydaların olduğu soruşulur. Mətndən aydın olur ki, 2021-ci ildən bəri şəhərin mərkəzində turist gəmilərinin yan almasına icazə verilmir. Mətnə əsasən tapşırığın* ***doğru cavabı „Kreuzfahrtschiffe dürfen nicht mehr im Stadtzentrum anlegen“*** *fikrinin qeyd olunduğu bənddir.*

A variantı 10 saylı test tapşırığı
B variantı 10 saylı test tapşırığı
C variantı 10 saylı test tapşırığı
D variantı 10 saylı test tapşırığı

Welche Aussagen sind dem Text entsprechend richtig?

1. Die lokale Bevölkerung profitiert viel vom Tourismus.
2. In der Altstadt von Venedig leben noch etwa 49.000 Menschen dauerhaft.
3. Der Mindestlohn in Italien erhöht sich immer wieder.
4. Kreuzfahrttouristen geben viel Geld in den besuchten Städten aus.
5. Einige Städte haben bereits Regeln für Wohnvermietungen.

İzah: *Açıq tipli bu test tapşırığında mətnə əsasən doğru fikirlərin seçilməsi tələb olunur. Bu tapşırıqda yalnız iki fikir* ***(2, 5)*** *mətnə əsasən doğrudur. Mətndən də aydın olur ki, bu iki fikir „2.****In der Altstadt von Venedig leben noch etwa 49.000 Menschen dauerhaft****“ (Venetsiyanın içəri şəhərində davamlı olaraq təxminən 49.000 insan yaşayır) və „5.****Einige Städte haben bereits Regeln für Wohnvermietungen****“ (Bir neçə şəhərdə artıq mənzil kirayələri üçün qaydalar var) mətnə əsasən* ***doğrudur****.*

Lesen Sie den Text und antworten Sie auf die Fragen 11 – 15.

I Immer mehr Kinder lernen zwei oder mehr Sprachen gleichzeitig. Verwirren sie sich dabei nicht? Was können Eltern tun? Jede mehrsprachige Familie entwickelt ihre eigenen Methoden.

II ……… . Sie leben aber jetzt in Deutschland. Zu Hause sprechen sie mit Mila und Melissa Türkisch und Deutsch. Mädchen wachsen mit zwei Sprachen auf. „Draußen – in der Kita, in der Schule und in der Freizeit – sprechen die Kinder Deutsch und im Alltag kann man die Sprachen einfach nicht komplett trennen“, sagt Yeliz. Wenn ihre Töchter mit ihr sprechen, findet sich oft ein deutsches Wort in einem türkischen Satz wieder. Aber sie und ihr Mann sprechen miteinander in der türkischen Sprache.

III Weltweit wachsen immer mehr Kinder mit zwei oder mehr Sprachen auf. Eltern fragen sich, welche Methode am besten für Mehrsprachigkeit sein kann? Und es gibt dafür verschiedene Ansätze: In manchen Familien spricht ein Elternteil immer in seiner Sprache mit den Kindern, andere Eltern reden morgens in der einen und nachmittags in der anderen Sprache mit den Kindern. Oder sie

verbinden die Sprache mit bestimmten Aktivitäten: Deutsch beim Sport, Französisch beim Essen.

IV Wenn die Eltern Fehler machen, ist das laut Logopädin Wiebke Scharff Rethfeldt nicht schlimm. „Denn Kinder können die richtigen Grammatikregeln lernen, auch wenn sie ab und zu fehlerhafte Sätze hören", sagt sie. Es ist auch erlaubt, Sprachen zu mischen.

V Lange Zeit dachte man, dass mehrsprachige Erziehung den Kindern schadet und sie deshalb keine Sprache perfekt lernen können. Das stimmt nicht. Im Gegenteil: Mehrsprachige Erziehung hat viele Vorteile, davon ist Scharff Rethfeldt überzeugt: „Wer in mehr als einer Sprache sprechen kann, bekommt Zugang zu anderen Kulturen und Lebensweisen."

A variantı 11 saylı test tapşırığı
B variantı 11 saylı test tapşırığı
C variantı 11 saylı test tapşırığı
D variantı 11 saylı test tapşırığı

Təqdim olunan 11 saylı test tapşırığında verilmiş 4 fikrin mətnə əsasən doğru və ya yanlış olmasını müəyyənləşdirmək tələb olunur.

Sind die folgenden Aussagen dem Text entsprechend richtig oder falsch? Wählen Sie.

11.1. Yeliz spricht mit ihren Töchtern immer nur Türkisch.

A) Richtig B) Falsch

İzah: *Bu fikirdə bildirilir ki, Yeliz qızları ilə yalnız türk dilində danışır. Mətndən göstərilir ki, Yeliz qızları ilə həm türk, həm də alman dilində danışır. Buna görə də verilmiş bu fikir mətnə əsasən* ***yanlışdır****.*

11.2. Mila und Melissa sprechen in der Kita und Schule Deutsch.

A) Richtig B) Falsch

İzah: *Bu fikirdə bildirilir ki, Mila və Melissa bağçada və məktəbdə alman dilində danışırlar. Mətndə də göstərilir ki, Mila və Melissa bağçada, məktəbdə, boş vaxtlarında alman dilində danışırlar. Buna əsasən verilmiş fikir* ***doğrudur****.*

11.3. In der Welt wachsen alle Kinder nur mit zwei Sprachen auf.

A) Richtig B) Falsch

İzah: *Mətndən aydın olur ki, hal-hazırda uşaqlar iki dilli böyüyürlər. Amma bu cümlədə verildiyi kimi bütün uşaqların iki dilli böyüməsi haqqında heç bir fikir bildirilmir. Buna əsasən də verilmiş fikir* ***yanlışdır****.*

11.4. Laut Wiebke ist es nicht schlimm, wenn Kinder fehlerhafte Sätze hören.

A) Richtig B) Falsch

İzah: *Mətndə loqoped Vibke bildirir ki, valideynlərin danışarkən səhv etmələri elə də pis deyil. Belə olan halda uşaqlar bəzən səhv cümlələr eşitmələrinə baxmayaraq, düzgün qrammatik qaydaları öyrənə bilərlər. Buna əsasən də verilmiş fikir* ***doğrudur****.*

A variantı 12 saylı test tapşırığı
B variantı 14 saylı test tapşırığı
C variantı 14 saylı test tapşırığı
D variantı 14 saylı test tapşırığı

Mit welchem Satz kann der 2. Absatz des Textes beginnen?

A) Immer mehr Kinder wachsen in einem mehrsprachigen Umfeld auf.
B) Manche Eltern versuchen, ihren Kindern fehlerfrei ihre Muttersprache beizubringen.
C) Die Kombination von verschiedenen Sprachen in einer Familie ist normal.
D) Die Eltern von Mila und Melissa kommen aus der Türkei.
E) In zweisprachigen Familien ist die Sprachverteilung oft unterschiedlich.

İzah: *Verilmiş tapşırığa əsasən müəyyən etmək lazımdır ki, mətndəki 2-ci abzas qeyd olunan bəndlərdə verilmiş fikirlərdən hansı ilə başlaya bilər. Mətnin 2-ci abzasındakı "Sie leben aber jetzt in Deutschland" cümləsindəki "Sie - onlar" əvəzliyi "die Eltern - valideynlər" ismini əvəz edir. 2-ci abzasın məzmununa verilmiş bəndlər arasından yalnız biri uyğun gəlir. 2-ci abzasdakı fikirlərin məntiqi ardıcıllığına uyğun gələn* ***doğru cavab „Die Eltern von Mila und Melissa kommen aus der Türkei"*** *fikrinin qeyd olunduğu bənddir.*

A variantı 13 saylı test tapşırığı
B variantı 12 saylı test tapşırığı
C variantı 12 saylı test tapşırığı
D variantı 12 saylı test tapşırığı

Welche der folgenden Fragen wird im Text beantwortet?

A) Warum lernen Kinder Fremdsprachen in der Schule?
B) Warum spricht man beim Sport nur eine gleiche Sprache?
C) Ab wann können die Kinder in zwei Sprachen fehlerhaft sprechen?
D) Welche Vorteile hat die mehrsprachige Erziehung?
E) Wozu braucht man den Zugang zu anderen Kulturen?

İzah: *Test tapşırığında verilmiş suallardan hansının mətndə cavablandırıldığı soruşulur. Mətndə iki dilli ailələrdə böyüyən uşaqların iki dildə danışmasından söhbət gedir. Mətndən aydın olur ki, iki dilli uşaqlar başqa mədəniyyət və həyat tərzləri ilə tanış ola bilərlər. Buna əsasən də* ***„Welche Vorteile hat die mehrsprachige Erziehung?****(Çoxdilli tərbiyənin hansı üstünlükləri var?) sualının* ***doğru cavabını*** *mətnə əsasən müəyyən etmək olar.*

A variantı 14 saylı test tapşırığı
B variantı 13 saylı test tapşırığı
C variantı 13 saylı test tapşırığı
D variantı 13 saylı test tapşırığı

Ergänzen Sie den Satz dem Text entsprechend.

Logopädin Wiebke denkt, dass mehrsprachige Erziehung Kindern nicht schadet, … .

A) weil sie keine Sprachen mischen
B) weil sie perfekt sprechen
C) weil sie keine Grammatikfehler hören
D) weil sie andere Lebensweise kennenlernen
E) weil sie keine Fehler machen

İzah: *Bu test tapşırığında mətnə əsasən cümləni tamamlamaq tələb olunur. Mətndə göstərilir ki, loqoped Vibkeyə görə iki dilli tərbiyə uşaqlara zərər vermir, çünki iki dilli uşaqlar başqa həyat tərzi ilə tanış olurlar. Beləliklə,* ***„weil sie andere Lebensweise kennenlernen"*** *fikrinin qeyd olunduğu bənd tapşırığın* ***doğru cavabıdır****.*

A variantı 15 saylı test tapşırığı
B variantı 15 saylı test tapşırığı
C variantı 15 saylı test tapşırığı
D variantı 15 saylı test tapşırığı

Welche Aussagen sind dem Text entsprechend richtig?
1. Die Eltern von Mila und Melissa sprechen zu Hause nur Deutsch.
2. Die Eltern von Mila und Melissa leben in der Türkei.
3. Mehrsprachige Kinder können andere Kulturen kennenlernen.
4. Nach Yeliz kann man die Sprachen im Alltag nicht vollständig trennen.
5. Mehrsprachige Eltern sprechen ohne Fehler.

İzah: *Açıq tipli bu test tapşırığında mətnə əsasən doğru fikirləri seçmək tələb olunur. Bu tapşırıqda yalnız iki fikir* ***(3, 4)*** *mətnə əsasən doğrudur. Mətndən aydın olur ki, çoxdilli uşaqlar başqa mədəniyyətlərlə tanış ola bilərlər (3.****Mehrsprachige Kinder können andere Kulturen kennenlernen****), Yelizə görə gündəlik həyatda dilləri tamamilə ayırmaq olmaz (4.****Nach Yeliz kann man die Sprachen im Alltag nicht vollständig trennen****).*

A variantı 16 saylı test tapşırığı
B variantı 20 saylı test tapşırığı
C variantı 18 saylı test tapşırığı
D variantı 20 saylı test tapşırığı

Wählen Sie die entsprechende Antwort aus.
... diesem Seminar nahmen 2 deutsche Professoren teil.
A) An B) Im C) Mit D) Von E) Bei

İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş "... diesem Seminar nahmen 2 deutsche Professoren teil". (Seminarda 2 alman professor iştirak edirdi) cümləsində düzgün sözönünü təyin etmək tələb olunur. Cümlədə verilmiş "teilnehmen" feilinin tələb etdiyi "an" sözönü ismin yönlük (Dativ) halını tələb edir. Seminar sözü orta cinsdə olduğu üçün ismin Dativ halında qrammatik qaydaya əsasən "****das–dem****" və tapşırıqda verilmiş "dieses Seminar" sözündəki "dieses" işarə əvəzliyi də "****diesem****" olur. Buna görə də "****an****" sözönü verilən bənd tapşırığın* ***doğru cavabıdır****.*

A variantı 17 saylı test tapşırığı
B variantı 16 saylı test tapşırığı
C variantı 20 saylı test tapşırığı
D variantı 18 saylı test tapşırığı

Wählen Sie die entsprechende Variante der Modalverben aus.
Als der Engländer am Abend ins Hotel zurückkehren ..., war es schon spät. Er suchte lange, aber er ... sein Hotel nicht finden.
A) will – darf
B) wollte – konnte
C) darfst – mußt
D) sollen – können
E) konnte – will

İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş cümləni müvafiq modal feillərlə tamamlamaq tələb olunur. Tapşırıqda verilmiş cümlə keçmiş (Präteritum) zamandadır. Məlum olduğu kimi, "als" zaman budaq cümləsinin bağlayıcısı yalnız keçmiş zamanda bir dəfə olan hadisələri göstərmək üçün istifadə olunur. Bu qrammatik qaydaya əsasən bəndlərdə verilmiş modal feillərin keçmiş zamandakı düzgün təsriflənmiş formalarını müəyyənləşdirməklə tapşırığı doğru cavablandırmaq olar. Bildiyimiz kimi, modal feillər Preteritum zaman formasında "-te" şəkilçisi qəbul edir və bəzi modal feillərin kökündəki sait səs dəyişir: wollen-woll****te****,* ***können-konnte****. Preteritum-da III şəxsin təkində feillər heç bir şəkil qəbul etmir. Cümlənin mübtədası "der Engländer"(ingilis) üçüncü şəxsin təkindədir. Buna əsasən "wollen" və "können" modal feilləri Preteritum zaman formasında üçüncü şəxsin təkində "wollte" və "konnte" olur. Beləliklə, tapşırığın* ***doğru cavabı*** *"****wollte-konnte****" olan bənddir.*

A variantı 18 saylı test tapşırığı
B variantı 18 saylı test tapşırığı
C variantı 19 saylı test tapşırığı
D variantı 17 saylı test tapşırığı

Welche Variante ergänzt den Satz logisch?
Sie verabschiedeten sich von uns im Flughafen und wünschten uns ... .
1. beste Grüße
2. viel Erfolg
3. etwas Wichtiges
4. etwas Nützliches
5. gute Reise

A) 1, 4 B) 2, 4 C) 1, 3 D) 2, 3 E) 2, 5

İzah: *Bu test tapşırığında cümlənin məntiqi tamamlanması tələb olunur. Verilmiş "Sie verabschiedeten sich von uns im Flughafen und wünschten uns ... .– Onlar bizimlə vidalaşdılar və və bizə .... arzuladılar." cümləsini məntiqi olaraq 2.* ***viel Erfolg*** *(uğurlar) və 5.****gute Reise*** *(yaxşı yol) ifadələri cümləni məntiqi olaraq tamamlayır.*

A variantı 19 saylı test tapşırığı
B variantı 17 saylı test tapşırığı
C variantı 16 saylı test tapşırığı
D variantı 19 saylı test tapşırığı

Wählen Sie die entsprechende Negation aus.
Heinrich Zille zeichnete die Kinder in den Höfen, auf der Straße. Für sie gab es ... Spielplätze, ... Sonne und ... Gärten.
A) nicht, kein, keinen
B) niemand, keine, nichts
C) keine, keine, keine
D) keinen, keine, keinen
E) nichts, nichts, nichts

İzah*: Bu test tapşırığında düzgün inkar sözünü seçmək tələb olunur. Bildiyimiz kimi, isimləri inkar etmək üçün "kein(e)"sözündən istifadə edilir. Bu cümlədə inkar olunan isimlər cəmdə (Spielplätze, Gärten) və qadın cinsində (Sonne) olduğu üçün tapşırığın* ***doğru cavabı*** *"****keine, keine, keine****" qeyd olunan bənddir.*

A variantı 20 saylı test tapşırığı
B variantı 19 saylı test tapşırığı
C variantı 17 saylı test tapşırığı
D variantı 16 saylı test tapşırığı

Welche Variante bildet einen Text?

1. Sie besuchten viele Museen und plötzlich bemerkten sie, daß es dunkel wurde.
2. Sie wollten die Stadt besichtigen und dann am Abend weiter nach Berlin fahren.
3. Zwei amerikanische Journalisten kamen eines Tages nach Paris.
4. “Harry! Unser Zug fährt in zwanzig Minuten ab!”
5. Da sah einer von ihnen auf seine Uhr und rief laut:

A) 5, 1, 3, 4, 2
B) 2, 1, 4, 3, 5
C) 4, 1, 2, 3, 5
D) 1, 4, 3, 5, 2
E) 3, 2, 1, 5, 4

İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş cümlələri ardıcıl sıralamaqla mətn qurmaq tələb olunur. Test tapşırığının* ***doğru cavabı 3, 2, 1, 5, 4*** *ardıcıllığının verildiyi bənddir. Yalnız bu ardıcıllıqla mətn düzgün qurula bilər: “3.Zwei amerikanische Journalisten kamen eines Tages nach Paris. 2.Sie wollten die Stadt besichtigen und dann am Abend weiter nach Berlin fahren. 1.Sie besuchten viele Museen und plötzlich bemerkten sie, daß es dunkel wurde. 5.Da sah einer von ihnen auf seine Uhr und rief laut: 6.“Harry! Unser Zug fährt in zwanzig Minuten ab!”.*

Русский язык

Прослушайте текст и выполните задания 1 – 5.

– Добрый день.
– Не могли бы вы мне помочь? Я ищу подарок на свадьбу для своей подруги, что-нибудь красивое для квартиры.
– У нас много красивых изделий, не правда ли? Посмотрите на вот эти напольные вазы.
– Да, вы правы.
– Это отличный подарок. Красивая ваза оживит атмосферу любого дома. Многие покупают их в подарок в особо торжественных случаях.
– Я хотела бы взглянуть и на другие. Мне кажется, эта ваза мне не по карману.
– Пожалуйста, вот здесь есть ещё четыре вида.
– Не знаю, подойдёт ли это для их квартиры.
– А в каких тонах оформлена квартира?
– Они недавно сделали ремонт, стены белые, а мебель из светлого дерева и квартира очень солнечная.
– А как вам кажется, какой цвет больше подойдёт?
– Я думаю, наверное, вот эта голубая ваза ближе к тому, что нужно.
– Да, действительно, хорошо подойдёт под светлые стены. А кроме того, вы можете быть уверены, что каждый экземпляр уникален. Это авторская работа, копии не существуют.
– Ну, я не знаю…
– А что вызывает ваши сомнения?
– Если честно, мне кажется, что дороговато.
– Да, я вас понимаю. В коллекции есть вазы самой разной стоимости, вы в какую сумму хотели уложиться?
– Около двухсот манатов.
– Хорошо, мы можем подобрать вазу меньше размером – она и стоить будет меньше. Давайте поищем что-то в голубых тонах… Вот, пожалуйста, эти два образца. Какой вам больше нравится?
– Красивая ваза. Но все же мне больше нравится первая, которую вы показали.
– Да, это действительно так, первая ваза намного лучше. Сегодня, по случаю праздника, мы можем сделать вам скидку. Берёте?
– Замечательно! Да, я беру. А вы можете упаковать вазу?
– Конечно, она будет в фирменной красивой упаковке, а мы её сейчас украсим лентой.
– Да, спасибо. Лента пусть будет вот эта, розовая.
– Конечно. Пожалуйста, вот чек для оплаты в кассу. А мы пока упакуем вашу покупку.

A variantı 1 saylı test tapşırığı
B variantı 1 saylı test tapşırığı
C variantı 1 saylı test tapşırığı
D variantı 1 saylı test tapşırığı

Дополните предложение.

Все экземпляры ваз в магазине являются … .

A) изделиями из дерева
B) уникальными изделиями
C) изделиями на заказ
D) большими
E) копиями оригиналов

İzah: *Bu test tapşırığında cümlənin mətnə əsasən tamamlanması tələb olunur. Dialoqdan məlum olur ki, satıcı alıcıya dükanda olan bütün güldanların orijinal olduğu haqqında məlumat verir: «*А кроме того, вы можете быть уверены, что каждый экземпляр уникален. Это авторская работа, копии не существуют». *Bu səbəbdən də "nadir məhsul" mənasını verən "**уникальными изделиями**" fikri qeyd olunduğu bənd **doğru cavabdır.***

A variantı 2 saylı test tapşırığı
B variantı 2 saylı test tapşırığı
C variantı 2 saylı test tapşırığı
D variantı 2 saylı test tapşırığı

Почему покупатель сомневался при принятии решения?

A) Он не был уверен в подлинности вазы.
B) Его смущала цена предложенных ваз.
C) Ему не понравился цвет вазы.
D) Ему не понравилась форма вазы.
E) Он не был уверен, что ваза понравится подруге.

İzah: *Test tapşırığında alıcının qərara gəlməkdə niyə tərəddüd etdiyi soruşulur. Dialoqun "А что вызывает ваши сомнения? – Если честно, мне кажется, что дороговато" olan hissəsində alıcının tərəddüd etmə səbəbi təklif olunan güldanların qiymətinin baha olmasıdır. Beləliklə,* ***doğru cavab "его смущала цена предложенных ваз"*** *fikrinin verildiyi bənddir.*

A variantı 3 saylı test tapşırığı
B variantı 3 saylı test tapşırığı
C variantı 3 saylı test tapşırığı
D variantı 3 saylı test tapşırığı

На какой бюджет рассчитывал покупатель при выборе подарка?

A) на сумму в пределах 210 манатов
B) на любую сумму денег
C) на сумму больше 200 манатов
D) на сумму около 100 манатов
E) на сумму не больше 200 манатов

İzah: *Test tapşırığında alıcının hədiyyə üçün hansı büdcəni nəzərdə tutduğu soruşulur. Dialoqun "В коллекции есть вазы самой разной стоимости, вы в какую сумму хотели уложиться? – Около двухсот манатов" olan hissəsində alıcının hədiyyə üçün nəzərdə tutduğu məbləğin 200 manatdan çox olmaması qeyd olunur. Beləliklə,* ***doğru cavab "на сумму не больше 200 манатов"*** *ifadəsinin verildiyi bənddir.*

A variantı 4 saylı test tapşırığı
B variantı 4 saylı test tapşırığı
C variantı 4 saylı test tapşırığı
D variantı 4 saylı test tapşırığı

Выберите верное утверждение.

A) Покупателю сделали скидку после выбора вазы.
B) Покупатель хотел купить самую дорогую вазу.
C) В магазине продаются копии авторских ваз.
D) Выбранная ваза была розового цвета.
E) Покупатель подбирал вазу под тёмные стены комнаты.

İzah: *Yuxarıda verilmiş dinləyib-anlama blokuna aid bu test tapşırığı dialoqa əsasən doğru fikrin müəyyən edilməsini tələb edir. Dialoqun sonunda alıcının qərarından sonra satıcı endirim edilməsinin mümkünlüyü haqqında məlumat verir (*Но все же мне

больше нравится первая, которую вы показали. – Да, это действительно так, первая ваза намного лучше. Сегодня, по случаю праздника, мы можем сделать вам скидку.). *Beləliklə,* ***doğru cavab "Покупателю сделали скидку после выбора вазы"*** *fikrinin verildiyi bənddir.*

A variantı 5 saylı test tapşırığı
B variantı 5 saylı test tapşırığı
C variantı 5 saylı test tapşırığı
D variantı 5 saylı test tapşırığı

На какой вопрос можно найти ответ в тексте?

A) В каком стиле была мебель в квартире подруги?
B) Какие вазы нравятся подруге покупателя?
C) Где находится магазин изделий?
D) По какому поводу покупатель хотел купить подарок?
E) Каким способом покупатель оплатил свою покупку?

İzah: *Yuxarıda verilmiş dinləyib-anlama blokuna aid bu test tapşırığı dialoqa əsasən hansı sualın cavabının mətndə əks etdirildiyi soruşulur. Dialoqun əvvəlində alıcının hədiyyəni alma səbəbi vurğulanır: «*Не могли бы вы мне помочь? Я ищу подарок на свадьбу для своей подруги, что-нибудь красивое для квартиры". Digər bəndlərdə verilmiş suallar dialoqda öz əksini tapmayıb. *Beləliklə,* ***doğru cavab "По какому поводу покупатель хотел купить подарок?"*** *fikrinin verildiyi bənddir.*

Прочитайте текст и выполните задания 6 – 10.

В четвертый четверг ноября в США отмечают государственный праздник – День благодарения. Это один из самых популярных праздников в стране. День благодарения сначала был праздником выражения благодарности и признательности Богу, семье и друзьям за материальное благосостояние и доброе отношение. В настоящее время в США и Канаде праздник утратил религиозное значение и стал национальным.

День благодарения впервые был проведён в 1621 году английскими колонистами, жившими в Плимутской колонии. Предыдущая зима была очень тяжелой и голодной, новая зима также предвещала колонистам мало хорошего. Более половины из примерно сотни прибывших не смогли пережить ***суровую*** зиму и погибли от холода, голода и болезней. Выжившие же весной, с помощью местных индейцев, приступили к обработке земли. Осенью неожиданно богатый урожай стал наградой за их усилия. Первый губернатор колонистов, Уильям Брэдфорд, предложил провести день принесения благодарности Господу, чтобы поднять дух своих подчинённых. На праздник осенью 1621 года был приглашён вождь и ещё 90 индейцев того племени, которое помогло выжить колонистам в незнакомых условиях. Эта трапеза, разделённая с индейцами, и стала первым празднованием Дня благодарения. Впоследствии колонисты отмечали хороший урожай празднествами благодарения от случая к случаю. После провозглашения независимости и возникновения единого государства США первый президент страны Дж. Вашингтон предложил отмечать День благодарения ежегодно 26 ноября как национальный праздник.

В 1864 году А. Линкольн провозгласил последний четверг ноября каждого года Днём благодарения.

По старинной традиции несколько поколений одной семьи собираются в доме старших на праздничный обед. Каждый произносит слова благодарения за всё то хорошее, что произошло в его жизни. Кроме того, в этот день проводятся праздничные парады.

A variantı 6 saylı test tapşırığı
B variantı 6 saylı test tapşırığı
C variantı 6 saylı test tapşırığı
D variantı 6 saylı test tapşırığı

Выберите правильный вариант ответа (один из предложенных), согласно тексту.

6.1. День благодарения впервые был отпразднован индейцами.

A) Верно B) Неверно

İzah: *Şükran gününü ilk dəfə ingilis kolonistləri qeyd etmişdir.* ***Bu fikir yanlışdır.***

6.2. Время от времени колонисты праздновали День благодарения в честь плодотворного урожая.

A) Верно B) Неверно

İzah: *Kolonistlər Şükran gününü yaxşı məhsul yığımına görə zaman-zaman qeyd edirdilər. Mətnə əsasən* ***bu fikir doğrudur.***

6.3. А.Линкольн предложил отмечать День благодарения ежегодно 26 ноября.

A) Верно B) Неверно

İzah: *Hər il 26 noyabr Şükran gününü qeyd etməyi C.Vaşinqton təklif etmişdir.* ***Bu fikir yanlışdır.***

6.4. Дж. Вашингтон предложил проводить праздничные парады в День благодарения.

A) Верно B) Неверно

İzah: *Mətnə əsasən Şükran günündə bayram paradlarının keçirilməsi haqqında məlumat olsa da, C.Vaşinqton tərəfindən təklif edildiyi haqqında məlumat yoxdur.* ***Bu fikir yanlışdır.***

A variantı 7 saylı test tapşırığı
B variantı 9 saylı test tapşırığı
C variantı 7 saylı test tapşırığı
D variantı 8 saylı test tapşırığı

Дополните предложение.

Губернатор Уильям Брэдфорд ... .

A) в 1864 году отпраздновал первый День благодарения
B) решил подбодрить своих подчинённых
C) был выходцем из Канады
D) принял участие в праздничном параде
E) основал первую индейскую колонию

İzah: *Bu test tapşırığında cümlənin mətnə əsasən tamamlanması tələb olunur. Mətndə verilmiş "Первый губернатор колонистов, Уильям Брэдфорд, предложил провести день принесения благодарности Господу, чтобы поднять дух своих подчинённых" cümləsindən bəlli olur ki, Vilyam Bretford tabeliyində olanları ruhlandırmaq qərarına gəlir. Beləliklə, "****решил подбодрить своих подчинённых****" fikrinin qeyd olunduğu* ***bənd*** *doğrudur.*

A variantı 8 saylı test tapşırığı
B variantı 7 saylı test tapşırığı
C variantı 9 saylı test tapşırığı
D variantı 9 saylı test tapşırığı

Что сделали колонисты, жившие в Плимутской колонии?

1. основали колонию в 1621 году
2. объявили День благодарения общенародным праздником
3. с помощью местных индейцев начали обрабатывать землю
4. отпраздновали День благодарения без вождя
5. в 1620 году прошли через тяжёлые испытания

A) 2, 4 B) 2, 3 C) 3, 5 D) 1, 3, 4 E) 1, 4, 5

İzah: *Bu qapalı tipli test tapşırığında Plimut koloniyasında yaşayan kolonistlərin nə etdikləri soruşulur. Burada 5 fikir verilmişdir. Mətnə əsasən, yerli hindilərin köməyi ilə kolonistlər torpağı belləməyə başlayıblar və 1620-ci ildə ağır istirablardan keçiblər. Doğru cavab* ***3 və 5-ci bəndlərdir****.*

A variantı 9 saylı test tapşırığı
B variantı 8 saylı test tapşırığı
C variantı 8 saylı test tapşırığı
D variantı 7 saylı test tapşırığı

Определите значение слова «*суровый*» в тексте

A) холодный B) строгий C) угрюмый D) серьёзный E) тяжкий

İzah: *Seçilmiş* ***"суровый"*** *sözünün mətnə əsasən mənasını təyin etmək lazımdır. Mətndə həmin söz "****soyuq****" mənasında işlənilir və verilmiş bəndlərə əsasən* "холодный" *sözü doğru cavab hesab edilir. Digər bəndlərdə verilən sözlərin mənası:* строгий – *tələbkar,* угрюмый – *qaşqabaqlı,* серьёзный – *ciddi, тяжкий – ağır mənalarını verir. Beləliklə, "***холодный***" qeyd olunduğu bənd* ***doğru cavab*** *hesab olunur.*

A variantı 10 saylı test tapşırığı
B variantı 10 saylı test tapşırığı
C variantı 10 saylı test tapşırığı
D variantı 10 saylı test tapşırığı

Какие из перечисленных утверждений являются верными?

1. Весной 1621 года английские колонисты собрали богатый урожай.
2. Вождь и 90 индейцев приняли участие на празднике осенью 1621 года.
3. Суровый климат привел к гибели большей части прибывших.
4. В современную эпоху в США День благодарения отмечается в четвёртый четверг ноября.
5. В XXI в. в США и Канаде День благодарения является религиозным праздником.

İzah: *Bu açıq tipli test tapşırığında verilmiş fikirlərdən hansının doğru olduğu soruşulur. Mətnə əsasən, başçı və 90 hindli 1621-ci ilin payızında keçirilən bayramda iştirak etmiş, gələnlərin çox hissəsinin məhv omasının səbəbi sərt iqlim olmuşdur. Həmçinin, müasir dövrdə ABŞ-da Şükran günü noyabrın dördüncü cümə axşamında qeyd olunduğu mətndə vurğulanır. Beləliklə,* ***2, 3 və 4-cü bəndlərdə*** *qeyd olunduğu fikirlər doğru cavablardır.*

Прочитайте текст и выполните задания 11 – 15.

Чтобы понять, что такое парниковый эффект, мы должны сначала разобраться в работе парника. Если вы когда-нибудь были внутри парника в солнечный день, то должны знать, что там жарче, чем на улице. Это происходит от того, что тепловое излучение Солнца проходит сквозь окна и нагревает находящиеся внутри предметы, которые теряют своё тепло при испарении. Однако стёкла окон отражают часть тепла, и таким образом внутренняя часть парника нагревается.

Некоторые газы в атмосфере Земли ведут себя так же, как и стёкла парника. Они улавливают тепло Солнца и удерживают его на поверхности Земли. Атмосфера Земли в данном случае выступает в качестве парника, в противном же случае наш мир был бы гораздо холоднее.

Однако тут тоже возникают проблемы. Сегодня во всем мире сжигается огромное количество топлива, вследствие чего в атмосферу выбрасывается все больше газов и происходит загрязнение атмосферы Земли. Это приводит к постепенному перегреву внутренних его слоёв и способствует увеличению парникового эффекта.

Парниковый эффект создается в основном за счёт углекислого газа, а атмосфера Земли в свою очередь это смесь различных газов. Животные и люди выдыхают углекислый газ, а растения поглощают его. Таким образом, животные и растения вместе могут сохранить атмосферный баланс и удержать уровень углекислого газа на Земле. Однако теперь образ жизни людей нарушает это равновесие. Мы сжигаем топливо в автомобилях и во время производственных процессов, и выхлопные газы повышают содержание углекислого газа в атмосфере.

В некоторых странах сжигаются целые массивы девственных лесов, чтобы освободить земли для сельского хозяйства. Это порождает двойную проблему: во-первых, при горении в атмосферу выделяется большое количество углекислого газа, во-вторых, вырубка деревьев, которые поглощают углекислый газ, приводит к уменьшению площади лесных массивов. Если правительства разных стран ничего не предпримут, то атмосфере может быть причинён невосполнимый ущерб.

A variantı 11 saylı test tapşırığı
B variantı 11 saylı test tapşırığı
C variantı 11 saylı test tapşırığı
D variantı 11 saylı test tapşırığı

Выберите правильный вариант ответа (один из предложенных), согласно тексту.

11.1. Сожжение лесных покровов приводит к возникновению парникового эффекта.

A) Верно B) Неверно

İzah: *Meşə örtüyünün yandırılması parnik effektinin yaranmasına səbəb olur. Mətnə əsasən* ***bu fikir doğrudur.***

11.2. Животные и растения поглощают углекислый газ.

A) Верно B) Неверно

İzah: *Bitkilər karbon qazını udur, heyvanlar isə əksinə, buraxır. Mətnə əsasən* ***bu fikir yanlışdır.***

11.3. Даже в жаркие дни на улице прохладнее, чем в парнике.

A) Верно B) Неверно

İzah: *Ən isti günlərdə belə parnikin içi küçədən istidir. Mətnə əsasən* ***bu fikir doğrudur.***

11.4. Увеличение парникового эффекта в атмосфере связано с деятельностью человека.

A) Верно B) Неверно

İzah: *Atmosferdə parnik effektinin artması insan fəaliyyəti ilə əlaqəlidir. Mətnə əsasən* ***bu fikir doğrudur.***

A variantı 12 saylı test tapşırığı
B variantı 14 saylı test tapşırığı
C variantı 12 saylı test tapşırığı
D variantı 14 saylı test tapşırığı

Почему внутренняя часть парника нагревается?

A) из-за отражения тепла стёклами
B) из-за перегрева атмосферы
C) из-за смеси различных газов
D) из-за перепадов температуры
E) из-за производственных процессов

İzah: *Bu test tapşırığında parnikin daxili hissəsinin nə səbəbdən isindiyi soruşulur. Mətnə əsasən parnikin daxili hissəsinin isinməsinin səbəbi şüşələrin istini əks etməsidir: "Это происходит от того, что тепловое излучение Солнца проходит сквозь окна и нагревает находящиеся внутри предметы, которые теряют своё тепло при испарении. Однако стёкла окон отражают часть тепла, и таким образом внутренняя часть парника нагревается". Beləliklə, "****из-за отражения тепла стёклами****" fikrinin olduğu bənd* ***doğru cavab*** *sayılır.*

A variantı 13 saylı test tapşırığı
B variantı 12 saylı test tapşırığı
C variantı 14 saylı test tapşırığı
D variantı 13 saylı test tapşırığı

Дополните предложение:

Одним из положительных свойств парникового эффекта в атмосфере является ... .

A) уменьшение лесных массивов
B) защита планеты от излучения Солнца
C) снижение уровня поглощения углекислого газа
D) понижение температуры воздуха
E) согревание земной поверхности

İzah: *Bu test tapşırığında cümlənin mətnə əsasən tamamlanması tələb olunur. Mətndə verilmiş "Некоторые газы в атмосфере Земли ведут себя так же, как и стёкла парника. Они улавливают тепло Солнца и удерживают его на поверхности Земли. Атмосфера Земли в данном случае выступает в качестве парника, в противном же случае наш мир был бы гораздо холоднее" cümlələrindən bəlli olur ki, atmosferin parnik effektinin müsbət xüsusiyyətlərindən biri yer səthinin isinməsidir. Beləliklə, "****согревание земной поверхности****" fikrinin verildiyi bənd* ***doğru cavab*** *sayılır.*

A variantı 14 saylı test tapşırığı
B variantı 13 saylı test tapşırığı
C variantı 13 saylı test tapşırığı
D variantı 12 saylı test tapşırığı

Что нарушает атмосферный баланс на планете Земля?

A) разогрев Земли
B) девственные леса
C) увеличение углекислого газа
D) солнечные лучи
E) животные и растения

İzah: *Bu test tapşırığında Yer kürəsində atmosfer balansını nəyin pozduğu soruşulur. Mətnə əsasən atmosfer balansını karbon qazının artması pozur: "Таким образом, животные и растения вместе могут сохранить атмосферный баланс и удержать уровень углекислого газа на Земле. Однако теперь образ жизни людей нарушает это равновесие. Мы сжигаем топливо в автомобилях и во время производственных процессов, и выхлопные газы повышают содержание углекислого газа в атмосфере". Beləliklə, "****увеличение углекислого газа****" fikrinin qeyd edildiyi bənd* ***doğru cavab*** *sayılır.*

A variantı 15 saylı test tapşırığı
B variantı 15 saylı test tapşırığı
C variantı 15 saylı test tapşırığı
D variantı 15 saylı test tapşırığı

На какие вопросы можно найти ответ в тексте?

1. Каковы причины возникновения парникового эффекта?
2. Кто впервые исследовал парниковый эффект?
3. Как правительства разных стран решают проблему загрязнения атмосферы?
4. Как флора и фауна влияют на атмосферу?
5. Какова площадь лесных массивов на Земле?

İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş suallardan hansılarının cavabının mətndə əks olunduğu soruşulur. Mətndə parnik effektinin yaranma səbəbləri, flora və faunanın atmosferə necə təsir etdiyi suallarının cavabı var. Verilmiş bəndlərə əsasən* ***"Каковы причины возникновения парникового эффекта?*** *və* ***Как флора и фауна влияют на атмосферу?"*** *sualları olan bəndlər* ***doğru cavab*** *hesab edilir.*

A variantı 16 saylı test tapşırığı
B variantı 20 saylı test tapşırığı
C variantı 20 saylı test tapşırığı
D variantı 16 saylı test tapşırığı

Укажите ряд слов, употребляющихся с предлогом *в*.

A) пруд, борт, кафе
B) край, собрание, шалаш
C) школа, континент, берег
D) лес, посёлок, депо
E) луг, станция, кино

İzah: *Bu test tapşırığı qrammatik bilikləri yoxlayır. Verilmiş sözlərlə «в» sözönüsünün düzgün formada istifadəsi tələb olunur.* ***"Пруд, борт, край, собрание, континент, берег, луг, станция"*** *sözləri "на" sözönüsü ilə,* ***"кафе, шалаш, школа, кино, лес, посёлок, депо"*** *sözü "в" sözönü ilə istifadə olunur. Beləliklə, "****лес, посёлок, депо****" fikri olan bənd* ***doğru cavab*** *sayılır.*

A variantı 17 saylı test tapşırığı
B variantı 18 saylı test tapşırığı
C variantı 18 saylı test tapşırığı
D variantı 17 saylı test tapşırığı

Со словом *болотистый (-ая; -ое; -ые)* сочетаются слова:

1. местность
2. газ
3. цвет
4. почва
5. снаряжение
6. испарения

A) 1, 4 B) 2, 5 C) 3, 5 D) 3, 4 E) 1, 6

İzah: *"Болотистый" sözü "bataqlığı çox olan, bataqlıq" mənasında işlənir. Bu söz "***местность"** *və "***почва"** *sözü ilə işlənə bilər. Digər verilmiş sözlər* ***газ, цвет, испарения*** *və* ***снаряжение*** *isə* ***«болотный»*** *sözü ilə istifadə olunmalıdır. Beləliklə, doğru cavab* ***"местность"*** *və* ***"почва" sözlərinin*** *qeyd edildiyi bəndlərdir.*

A variantı 18 saylı test tapşırığı
B variantı 17 saylı test tapşırığı
C variantı 16 saylı test tapşırığı
D variantı 18 saylı test tapşırığı

Укажите многозначные слова.

1. баян
2. голос
3. каучук
4. игра
5. галстук

A) 1, 3 B) 1, 4 C) 2, 3 D) 4, 5 E) 2, 4

İzah: *Bu test tapşırığı leksik biliyi yoxlayır. Verilmiş isimlərdə çoxmənalı sözlər olan bəndi müəyyən etmək tələb olunur. Verilmiş «* ***голос"*** *(1. səs, səda; 2. rəy, fikir, «* ***игра"*** *(1.oyun; 2. çalma, oynama; 3. parıldama) sözləri çoxmənalı hesab olunur.* ***Баян*** (musiqi aləti), ***каучук*** (kauçuk), ***галстук*** (qalstuk) sözləri təkmənalıdır. *Beləliklə,* ***doğru cavab "2"*** *və* ***"4"*** *sözlərinin qeyd olunduğu bənddir.*

A variantı 19 saylı test tapşırığı
B variantı 19 saylı test tapşırığı
C variantı 17 saylı test tapşırığı
D variantı 20 saylı test tapşırığı

Укажите ***ошибочный*** вариант.

A) Пришедшие в парк дети быстро принялись за игру.
B) В сады, протянувшиеся вдоль берега, пришла непривычная тишина.
C) Путники, утомленные дорогой, остановились на отдых.
D) Экскурсия не состоялась ввиду болезни организатора.
E) Подъезжая к станции, у меня слетела шляпа.

İzah: *Bu test tapşırığında səhv cümləni müəyyən etmək tələb olunur.* "Подъезжая к станции, у меня слетела шляпа" (Stansiyaya yaxınlaşanda, mənim şlyapam uçdu) cümləsi məntiqi baxımdan səhvdir. Qrammatik qaydalara əsasən feili bağlama ilə feil (xəbər) bir əşyaya aid olmalıdır, ancaq bu cümlədə sanki şlyapa stansiyaya yaxınlaşır. ***"Подъезжая к станции, у меня слетела шляпа"*** *fikri olan bənd* ***doğru cavab*** *sayılır.*

A variantı 20 saylı test tapşırığı
B variantı 16 saylı test tapşırığı
C variantı 19 saylı test tapşırığı
D variantı 19 saylı test tapşırığı

Составьте диалог.

– Лейла, где ты была вчера?
– …
– А что тебе там особенно понравилось?
– …
– Что ты нового узнала о таре?
– …
– Как он играл на таре?
– …
– А как раньше держали тар при исполнении?
– …

1. Раньше тар при исполнении держали на коленях.
2. Я узнала, что музыкант Мирза Садыг вместо пяти струн на таре сделал одиннадцать.
3. Он играл на таре, прижимая его к груди.
4. Я была в музее музыкальных инструментов.
5. Мне понравился тар.

A) 4, 3, 5, 2, 1
B) 4, 5, 2, 3, 1
C) 2, 4, 1, 5, 3
D) 2, 1, 3, 4, 5
E) 5, 1, 4, 3, 2

İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş cümlələri məntiqi ardıcıllıqla düzməklə dialoq qurmaq tələb olunur. Dialoqda iki nəfərin söhbətindən bəhs edilir. Dialoq həmsöhbətlərdən birinin digərindən dünən harada olması barəsində verdiyi sual ilə başlayır. Dialoq qarşı tərəfin dünən müasir alətlər muzeyində olduğunu deməsi ilə davam edir. Daha sonra həmsöhbətlərdən biri digərindən təəssüratlarını bölüşməsini xahiş edir. Beləliklə, bu ünsiyyət ardıcıl olaraq «***4, 5, 2, 3, 1***» *sıralanması ilə davam edir.*

İnformatika üzrə bilikləri yoxlayan test tapşırıqları

A variantı 21 saylı test tapşırığı
B variantı 26 saylı test tapşırığı
C variantı 35 saylı test tapşırığı
D variantı 24 saylı test tapşırığı

Sahələrə həqiqi ədədləri daxil etmək üçün verilənlərin hansı tipindən istifadə olunur (Access 2019)?

A) Number B) Currency C) Float
D) AutoNumber E) Integer

İzah: Access 2019-da sahədə mövcud olan verilənlər əsasən aşağıdakı tiplərlə təsvir edilir: Short Text (Короткий текст/Qısa mətn), Long Text (Длинный текст/Uzun mətn), Number (Числовой/Ədədi), Large Number (Bigint), Date\Time (Дата\время/Tarix\Vaxt), Date\Time Extended (Дата\время расширенный/Tarix\Vaxt genişləndirilmiş), Currency (Денежный/Pul), Autonumber (Счетчик/Sayğac), Yes/No (Логический/Məntiqi), OLE (Object Linking and Embedding/Поле объекта OLE/OLE obyekt sahəsi), Hyperlink (Гиперссылка/Hiperəlaqə), Attachment (Вложение/Qoşma) və Calculated (Вычисляемый/Hesablanmış). Number (Числовой/Ədədi) tipli sahələr ədədlərlə ifadə olunan verilənlərin daxil edilməsinə xidmət edir. Autonumber (Счетчик/Sayğac) sahəsi isə ilk növbədə adi ədədi sahə kimi görünsə də, o, avtomatik artmaq xüsusiyyətinə malikdir. Bu sahə sadəcə sayğac rolunu oynayır. Oraya VB-dəki yazıların sayı avtomatik olaraq yazılır.
Doğru cavab: Number.

A variantı 22 saylı test tapşırığı
B variantı 36 saylı test tapşırığı
C variantı 39 saylı test tapşırığı
D variantı 26 saylı test tapşırığı

Rastr təsvir 8-rəngli palitranın köməyi ilə yaradılarsa, bu təsvirin bir pikselinin informasiya tutumunu müəyyən edin.

A) 3 bayt B) 6 bit C) 3 bit D) 8 bit E) 8 bayt

İzah: İstənilən tip informasiyada olduğu kimi qrafik verilənlər də kompüterin yaddaşında ikilik kodlar şəklində saxlanılır. Qrafik informasiyanı kodlaşdıran zaman N-rəngli palitradan istifadə olunarsa, bir pikselin informasiya tutumu $\log_2 N$ düsturu ilə hesablanar. Şərtə əsasən rəng sayı 8 olduğundan bir pikselin informasiya tutumu $\log_2 8=3$ bit olacaq.
Doğru cavab: 3 bit.

A variantı 23 saylı test tapşırığı
B variantı 37 saylı test tapşırığı
C variantı 40 saylı test tapşırığı
D variantı 31 saylı test tapşırığı

İlkin proqramı maşın dilinə çevirən proqramı müəyyən edin.

A) Utilit B) İnterfeys C) Drayver
D) Translyator E) İdentifikator

İzah: Proqramlaşdırma dillərində yazılmış proqrama ilkin proqram deyilir. İlkin proqramı maşın dilinə çevirmək üçün translyator adlanan xüsusi proqramlardan istifadə olunur.
Doğru cavab: Translyator.

A variantı 24 saylı test tapşırığı
B variantı 21 saylı test tapşırığı
C variantı 29 saylı test tapşırığı
D variantı 36 saylı test tapşırığı

Verilənlər bazası fraqmentinə əsasən
(Fizika > 50 OR Cəbr > 60) AND
(Kimya > 55 OR Biologiya < 70) sorğusuna cavab verən yazıların sayını müəyyən edin.

N	Soyadı	Fizika	Cəbr	Kimya	Biologiya
1	Sabitov	82	56	46	70
2	Quliyev	43	62	45	23
3	Əzizov	54	74	68	83
4	Kərimova	71	63	56	79
5	Rüstəmli	33	25	74	46
6	Pənahova	18	92	83	61

A) 5 B) 4 C) 3 D) 1 E) 2

İzah: Sorğuda AND (и, və) olduqda şərtlərin hamısı, OR (или, yaxud) olduqda isə şərtlərdən heç olmasa biri ödənməlidir. Tapşırıq aşağıdakı ardıcıllıqla yerinə yetiriləcək:
1) Fizika > 50 OR Cəbr > 60 sorğusunun nəticəsi 1, 2, 3, 4, 6 yazıları;
2) Kimya > 55 OR Biologiya < 70 sorğusunun nəticəsi 2, 3, 4, 5, 6 yazıları;
3) (Fizika > 50 OR Cəbr > 60) AND (Kimya > 55 OR Biologiya < 70) sorğusunun nəticəsi isə 2, 3, 4, 6 yazıları olacaq.

Doğru cavab: 4.

A variantı 25 saylı test tapşırığı
B variantı 35 saylı test tapşırığı
C variantı 23 saylı test tapşırığı
D variantı 37 saylı test tapşırığı

Doğru ***olmayan*** mülahizələri müəyyən edin.

1. Meqabod yaddaş tutumunun ölçü vahididir.
2. Strimer verilənləri maqnit lenti üzərində saxlayan yaddaş qurğusudur.
3. Skaner periferiya qurğularını idarə edən qurğudur.
4. CMOS kompüter haqqında verilənlərin uzun müddətli saxlanılması üçün nəzərdə tutulmuşdur.
5. Şin prosessorla yaddaş və ya kontrollerlər arasında verilənlərin və idarəetmə siqnallarının ötürülməsini təşkil edir.
6. Kontroller idarə qurğusu olub, giriş-çıxış qurğularını mərkəzi prosessorla əlaqələndirir.
7. Plotter giriş qurğusudur.

A) 1, 4, 6, 7   B) 1, 3, 7   C) 1, 4, 5, 6
D) 2, 3, 6   E) 2, 3, 5, 7

İzah: Yanlış mülahizələrin doğru izahı aşağıdakı kimidir.
Meqabod verilənlərin ötürülmə sürətinin ölçü vahididir.
Skaner kompüterə mətn, şəkil, cizgi və digər qrafik informasiyanı daxil etmək üçün istifadə olunan qurğudur.
Plotter (qrafikçəkən) qrafik informasiyanı kağız və başqa tip daşıyıcıya çıxaran qurğu olub, adətən, böyük formatda (A0, A1) olan qrafiki materialların çapı üçün istifadə olunur.
Doğru cavab: 1, 3, 7.

A variantı 26 saylı test tapşırığı
B variantı 40 saylı test tapşırığı
C variantı 32 saylı test tapşırığı
D variantı 25 saylı test tapşırığı

Doğru fayl adını müəyyən edin.

A) c_dim:user.txt
B) -File.PRN
C) Qaya|lar.png
D) imtahan?ları.doc
E) AUX.exe

İzah: Faylların adlarında **\ / : * ? " < > |** simvollarından başqa, bütün simvollardan istifadə etmək olar. Qeyd etmək lazımdır ki, MS-DOS əməliyyat sistemində işləyən MS-DOS qurğularını işarə etmək üçün müəyyən adlardan istifadə olunur ki, faylları adlandırarkən bunlardan istifadə etmək olmaz. MS-DOS qurğularının adları aşağıdakılardır:
PRN – printer;
LPT1÷LPT9 – paralel portlar;
COM1÷COM9 – ardıcıl portlar;
AUX – 1 ardıcıl portuna birləşdirilən qurğu;
CON – giriş üçün-klaviatura, çıxış üçün-ekran;
NUL – "boş" qurğu.
Bu adlara hər hansı genişlənmə əlavə etdikdə MS-DOS əməliyyat sistemi bunu qurğulara müraciət kimi başa düşür. Məsələn, CON.TXT faylına müraciət CON qurğusuna müraciətlə eynidir. Ona görə də CON.TXT-dən disk faylının adı kimi istifadə etmək olmaz. Amma faylların adlarının genişlənməsində .PRN, .AUX, .CON və .NUL-dan istifadə etmək olar.
Doğru cavab: -File.PRN.

A variantı 27 saylı test tapşırığı
B variantı 39 saylı test tapşırığı
C variantı 36 saylı test tapşırığı
D variantı 40 saylı test tapşırığı

Klaviaturanın *Home* düyməsini basdıqda kursor mövqeyini hara dəyişir (Word 2019)?

A) sətrin əvvəlinə
B) sənədin əvvəlinə
C) abzasın əvvəlinə
D) bir ekran səhifəsi yuxarıya
E) səhifənin əvvəlinə

İzah: Microsoft Word 2019 sənədində mətn sahəsində kursorun hərəkəti və mətnin seçilməsi siçan və ya klaviaturanın müəyyən düymələri vasitəsilə təmin edilir. Aşağıdakı cədvəldə mətn sahəsində hərəkət formaları üçün nəzərdə tutulan düymə və düymələr kombinasiyası verilir.

Hərəkət	Düymələr
Kursordan yuxarıdakı sətrə	↑
Kursorun durduğu abzasın əvvəlinə	Ctrl+↑
Kursorun durduğu sətrin əvvəlinə	Home
Sənədin əvvəlinə	Ctrl+Home
Kursordan bir ekran səhifəsi yuxarıya	PageUp

Doğru cavab: sətrin əvvəlinə.

A variantı 28 saylı test tapşırığı
B variantı 25 saylı test tapşırığı
C variantı 30 saylı test tapşırığı
D variantı 38 saylı test tapşırığı

Sənəddə abzas nişanını əks etdirən əmr hansı lent tabında yerləşir (Word 2019)?

A) View (Вид/Görünüş)
B) Layout (Макет/Düzən)
C) Design (Конструктор/Tərtibat)
D) Review (Рецензирование/İcmal)
E) Home (Главная/Ev)

İzah: Microsoft Word proqramında abzas dedikdə, sonu ¶ (abzasın sonu) işarəsi ilə qurtaran, məntiqi olaraq tamamlanmış mətn fraqmenti başa düşülür. Abzasın sonu işarəsi (¶) çap edilməyən işarələrdəndir. Home (Главная/Ev) tabının Paragraph (Абзац/Abzas) lent qrupunun oxla göstərilən Show or Hide (Отобразить все знаки/Göstər yaxud Gizlət) əmri – abzas işarələrinin və digər formatlaşdırma simvollarının göstərilməsini və ya gizlədilməsini təmin edir.

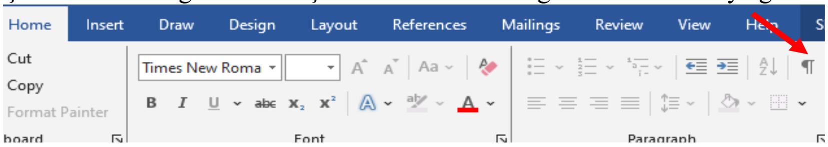

Doğru cavab: Home (Главная/Ev).

A variantı 29 saylı test tapşırığı
B variantı 23 saylı test tapşırığı
C variantı 21 saylı test tapşırığı
D variantı 32 saylı test tapşırığı

Yeni təqdimatın yaradılma üsullarını müəyyən edin (PowerPoint 2019).

1. Klaviaturadan Ctrl+M düymələr kombinasiyasını basmaqla
2. File (Файл/Fayl) tabında olan New (Создать/Yeni) əmrini icra etməklə
3. Insert (Вставка/Əlavə et) tabında yerləşən New Slide (Создать слайд/Yeni Slayd) əmrini icra etməklə
4. Slides (Слайды/Slaydlar) panelində hər hansı slaydı seçdikdən sonra klaviaturadan Enter düyməsini basmaqla
5. Klaviaturadan Ctrl+N düymələr kombinasiyasını basmaqla
6. Quick Access Toolbar (Панель быстрого доступа/Cəld Müraciət Paneli) panelində olan New (Создать/Yeni) əmrini icra etməklə

A) 2, 5, 6　　B) 2, 3, 4　　C) 1, 3, 6
D) 1, 5, 6　　E) 1, 2, 4

İzah: PowerPoint təqdimat proqramında da yeni təqdimatın yaradılması üçün aşağıdakı üsullardan istifadə oluna bilər: Quick Access Toolbar (Панель быстрого доступа/Cəld Müraciət Paneli) alətlər panelindəki New (Создать/Yeni) əmrini icra etməklə; Klaviaturanın Ctrl+N düymələr kombinasiyasını basmaqla; File (Файл/Fayl) tabındakı New (Создать/Yeni) əmrini icra etməklə.

Doğru cavab: 2, 5, 6.

A variantı 30 saylı test tapşırığı
B variantı 29 saylı test tapşırığı
C variantı 33 saylı test tapşırığı
D variantı 23 saylı test tapşırığı

Elektron cədvəldə B sütununun enini necə artırmaq olar (Excel 2019)?

A) B3 və C3 xanaları arasındakı sərhədi siçanla sola doğru dartmaqla
B) B və C sütunlarının arasındakı sərhədi siçanla sola doğru dartmaqla
C) B və C sütunlarının arasındakı sərhədi siçanla sağa doğru dartmaqla
D) A3 və B3 xanaları arasındakı sərhədi siçanla sağa doğru dartmaqla
E) A və B sütunlarının arasındakı sərhədi siçanla sağa doğru dartmaqla

İzah: Cədvəlin hər hansı bir sütunun enini onun sağ qonşu sütunla sərhədini siçanla sağa doğru dartmaqla artırmaq mümkündür.

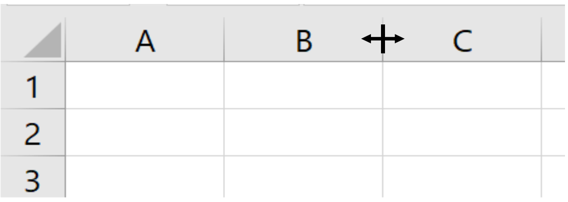

Doğru cavab: B və C sütunlarının arasındakı sərhədi siçanla sağa doğru dartmaqla.

A variantı 31 saylı test tapşırığı
B variantı 31 saylı test tapşırığı
C variantı 24 saylı test tapşırığı
D variantı 39 saylı test tapşırığı

Doğru mülahizələri müəyyən edin.

1. Alqoritmi təşkil edən bloklar bir-biri ilə yalnız şaquli xətlərlə birləşdirilir.
2. Dövrlərin sayı məlum olduqda modifikasiyalı dövri strukturdan istifadə olunur.
3. Psevdokodda formal dillərə xas olan əmrlərin yazılışı üçün ciddi sintaksis qaydalar yoxdur.
4. Budaqlanma üçün *əgər* və *nə qədər ki* əmrləri tətbiq olunur.
5. Blok-sxem alqoritmin təsvir üsullarından biridir.
6. Alqoritmdəki addımlar sonsuz sayda olmalıdır.

A) 2, 5, 6 B) 1, 4, 6 C) 2, 3, 5
D) 1, 4, 5 E) 1, 3, 4

İzah: İzahları verib hər bir uyğun mühakimə ilə müqayisə edək.

1) Alqoritmi təşkil edən bloklar bir-birilə yalnız şaquli deyil, eləcə də üfüqi xətlərlə birləşdirilir. Tapşırıqda verilmiş mühakimə səhvdir.
2) Dövrlərin sayı məlum olduqda modifikasiyalı dövri strukturlardan istifadə olunur. Tapşırıqda verilmiş mühakimə doğrudur.
3) Psevdokodda formal dillərə xas olan əmrlərin yazılışı üçün ciddi sintaksis qaydalar yoxdur. Tapşırıqda verilmiş mühakimə doğrudur.
4) Budaqlanma üçün əgər, onda və əks halda əmrləri tətbiq olunur. Tapşırıqda verilmiş mühakimə səhvdir.
5) Alqoritmin təsviri üçün istifadə olunan əsas üsullar aşağıdakılardır: sözlə (təbii dillə) təsvir; blok sxemlə təsvir; proqramla təsvir. Tapşırıqda verilmiş mühakimə doğrudur.
6) Alqoritmin nəticəlilik xassəsinə əsasən alqoritmdəki addımlar sonlu sayda olmalıdır. Tapşırıqda verilmiş mühakimə səhvdir.

Doğru cavab: 2, 3, 5.

A variantı 32 saylı test tapşırığı
B variantı 33 saylı test tapşırığı
C variantı 38 saylı test tapşırığı
D variantı 29 saylı test tapşırığı

18 slayddan ibarət olan təqdimat aşağıdakı parametrlərlə çapa verilmişdir. Şəklə əsasən doğru ***olmayan*** mülahizələri müəyyən edin (PowerPoint 2019).

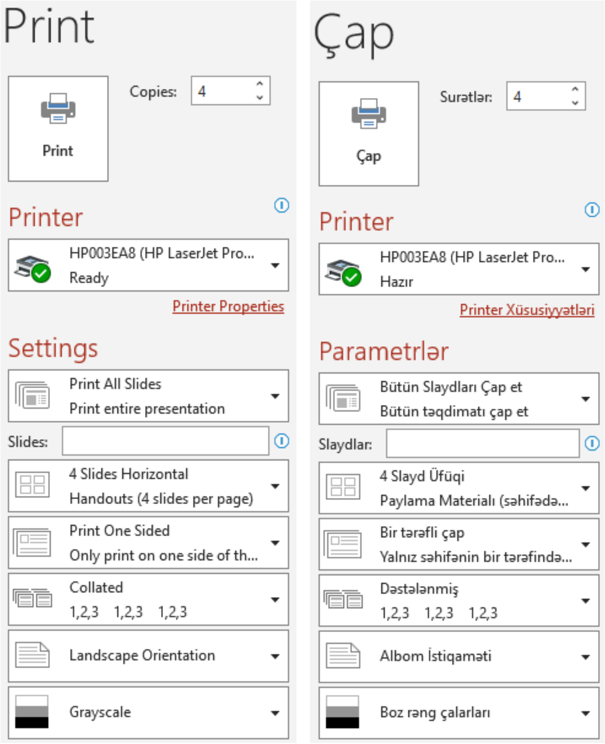

1. Təqdimatın çap olunması üçün 20 ədəd vərəq tələb olunur.
2. Təqdimat kitab vərəqi formasında çap olunacaq.
3. Təqdimat boz rəngdə çap olunacaq.
4. İlk vərəqdə təqdimatın 1-ci slaydı 4 nüsxədə çap olunacaq.
5. Təqdimatın çap olunması üçün 72 ədəd vərəq tələb olunur.
6. İlk vərəqdə təqdimatın ilk 4 slaydı çap olunacaq.

A) 2, 5, 6 B) 2, 4, 5 C) 2, 3, 6
D) 1, 3, 6 E) 1, 3, 4

İzah: Təqdimatın çap olunacaq formasının ekranda əksi Print (Печать/Çap) kateqoriyasının açılışının sağ panelində verilir. Print (Печать/Çap) dialoq pəncərəsinin sol panelində isə çap xüsusiyyətləri təyin edilir. Tapşırıqda çap xüsusiyyətləri: 4 nüsxədə, hər vərəqdə üfüqi şəkildə 4 ardıcıl slayd, birtərəfli çap, dəstələnmiş, albom istiqamətində, boz rəng çalarları kimi verilmişdir. Bu xüsusiyyətlərlə çap əmri icra edildikdə 20 ədəd vərəq, hər vərəqdə 4 slaydın üfüqi şəkildə görünüşü boz rəngdə çap olunacaq.
Doğru cavab: 2, 4, 5.

A variantı 33 saylı test tapşırığı
B variantı 38 saylı test tapşırığı
C variantı 27 saylı test tapşırığı
D variantı 22 saylı test tapşırığı

Kompüterlərin təsnifatına görə uyğunluğu müəyyən edin.

1. Təyinatı
2. İşləmə prinsipi
3. İstifadə olunan element bazası

a. elektron lampalar, yarımkeçiricilər, inteqral sxemlər
b. universal, problemyönlü, ixtisaslaşdırılmış
c. aparat, proqram, verilənlər səviyyəsində
d. analoq, rəqəm, hibrid
e. super, mini, mikro

A) 1 – d; 2 – e; 3 – a B) 1 – e; 2 – c; 3 – b C) 1 – e; 2 – c; 3 – a D) 1 – b; 2 – c; 3 – d
E) 1 – b; 2 – d; 3 – a

İzah: Kompüterlər işləmə prinsipinə görə analoq (AHM), rəqəm (RHM), hibrid (HHM), istifadə olunan element bazasına görə elektron lampalı, yarımkeçiricili, inteqral sxemli, təyinatına görə isə universal (ümumi təyinatlı), problemyönümlü və ixtisaslaşdırılmış siniflərə bölünür.
Doğru cavab: 1 – b; 2 – d; 3 – a.

A variantı 34 saylı test tapşırığı
B variantı 28 saylı test tapşırığı
C variantı 34 saylı test tapşırığı
D variantı 33 saylı test tapşırığı

256 Hs diskretləşdirmə tezliyi ilə ikikanallı (stereo) audio yazılır. Səsyazma 32 səviyyəli diskretləşdirmə ilə aparılaraq 1 dəqiqə 4 saniyə davam edir. Hər bir siqnalın mümkün minimal və eyni sayda bitlərlə kodlaşdırıldığını nəzərə alaraq audiofaylın həcmini Kbaytla müəyyən edin.

A) 160 B) 10 C) 128 D) 20 E) 64

İzah: Məsələ V = a·b·n·t düsturu ilə həll olunur. Burada, a=256 Hs – diskretləşdirmə tezliyi, b= $\log_2 32$=5 bit – səs dərinliyi, n=2 – kanalların sayı, t=1 dəq.4 san.=64 san. – isə səsyazmanın davametmə müddətidir.

V=256·5·2·64=5·215bit=20 Kbayt

Doğru cavab: 20.

A variantı 35 saylı test tapşırığı
B variantı 34 saylı test tapşırığı
C variantı 22 saylı test tapşırığı
D variantı 28 saylı test tapşırığı

Uyğunluğu müəyyən edin.

1. $BX_{16} = 183_{10}$
2. $110X01_2 = 49_{10}$
3. $X9_{10} = X3_{16}$

a. X = 4
b. X = 5
c. X = 1
d. X = 0
e. X = 7

A) 1 – e; 2 – c; 3 – d B) 1 – b; 2 – c; 3 – a
C) 1 – b; 2 – d; 3 – a D) 1 – e; 2 – d; 3 – c
E) 1 – e; 2 – c; 3 – a

İzah: 1) $BX_{16}=183_{10}$, burada, $183_{10}=11\cdot16^1+7\cdot16^0=B7_{16}$ olduğu üçün X=7.
2) $110X01_2=49_{10}$, burada, $49_{10}=1\cdot2^5+1\cdot2^4+0\cdot2^3+0\cdot2^2+0\cdot2^1+1\cdot2^0=110001_2$ olduğu üçün X=0.
3) $X9_{10}=X3_{16}$, burada, $X\cdot10^1+9\cdot10^0=X\cdot16^1+3\cdot16^0$ olduğu üçün X=1.

Doğru cavab: 1 – e; 2 – d; 3 – c.

A variantı 36 saylı test tapşırığı
B variantı 24 saylı test tapşırığı
C variantı 31 saylı test tapşırığı
D variantı 30 saylı test tapşırığı

Page Setup (Параметры страницы/Səhifə parametrləri) lent qrupu hansı taba daxildir (Word 2019)?

A) References (Ссылки/İstinadlar)
B) View (Вид /Görünüş)
C) Home (Главная/Ev)
D) Layout (Макет/Düzən)
E) Insert (Вставка/Əlavə et)

İzah: Layout (Макет/Düzən) tabı aşağıdakı lent qruplarına malikdir: Page Setup (Параметры страницы/Səhifə Parametrləri), Paragraph (Абзац/Abzas), Arrange (Упорядочить/Nizamla).

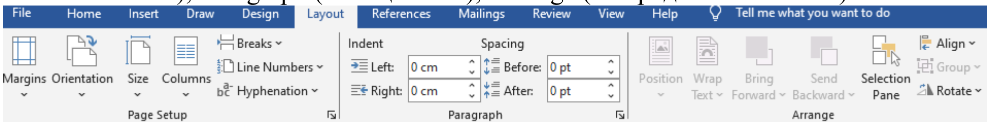

Doğru cavab: Layout (Макет/Düzən).

A variantı 37 saylı test tapşırığı
B variantı 22 saylı test tapşırığı
C variantı 25 saylı test tapşırığı
D variantı 34 saylı test tapşırığı

POP3-ün təyinatını müəyyən edin.

A) telekonfrans protokolu
B) şəbəkədə kompüterlərin ünvanlandırılması protokolu
C) elektron məktubların göndərilməsi protokolu
D) verilənlərin ötürülməsinin idarəedilməsi protokolu
E) elektron məktubların alınması protokolu

İzah:

Protokol	Təyinatı
TCP	Verilənlərin ötürülməsinin idarəedilməsi protokolu
IP	Şəbəkədə kompüterlərin ünvanlandırılması protokolu
SMTP	Elektron məktubların göndərilməsi protokolu
POP3	Elektron məktubların alınması protokolu
NNTP	Telekonfrans protokolu

Doğru cavab: Elektron məktubların alınması protokolu.

İzah:

A variantı 38 saylı test tapşırığı
B variantı 32 saylı test tapşırığı
C variantı 37 saylı test tapşırığı
D variantı 35 saylı test tapşırığı

Müxtəlif protokollarla işləyən, bir neçə lokal şəbəkə arasında informasiya mübadiləsini təmin edən qurğunu müəyyən edin.

A) körpü B) host-kompüter C) şlüz
D) modem E) UPS

İzah: Müxtəlif protokollarla işləyən, bir neçə lokal şəbəkə arasında informasiya mübadiləsi şlüz vasitəsilə təmin olunur.
Doğru cavab: şlüz.

A variantı 39 saylı test tapşırığı
B variantı 30 saylı test tapşırığı
C variantı 26 saylı test tapşırığı
D variantı 27 saylı test tapşırığı

İş masasındakı fayl və ya qovluqları hansı göstəricilərinə görə nizamlamaq (sıralamaq) olar (Windows 10)?

A) başlığına, avtomatik, tor xəttinə
B) müəllifinə, ölçüsünə, silinmə tarixinə
C) səhifə sayına, müraciət tezliyinə, müəllifinə
D) adına, ölçüsünə, dəyişiklik tarixinə
E) çap tarixinə, açar sözlərə, adına

İzah: İş masasının kontekst menyusunun Sort by (Упорядочить/Nizamla) əmrinin alt menyu əmrləri ilə masa üzərindəki obyektlərin müəyyən parametrə uyğun nizamlanması təyin edilir. Belə ki, Name (Имя/Ad) parametri ilə İş masasındakı piktoqramların adının əlifba sırasına uyğun nizamlanmasını, Size (Размер/Ölçü) parametri yalnız fayl piktoqramlarının ölçüsünə uyğun nizamlanmasını, Item Type (Тип/Tip) parametri piktoqramların tipinə görə nizamlanmasını və nəhayət Date Modified (Дата изменения/Dəyişiklik vaxtı) parametri isə iş masasındakı fayl obyektlərinin dəyişiklik tarixinə uyğun nizamlanmasını təmin edir.

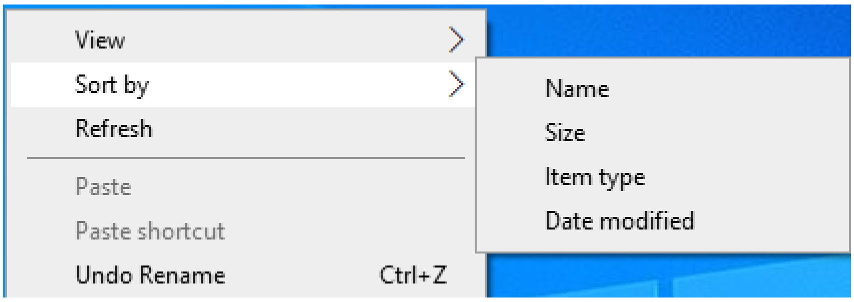

Doğru cavab: adına, ölçüsünə, dəyişiklik tarixinə.

A variantı 40 saylı test tapşırığı
B variantı 27 saylı test tapşırığı
C variantı 28 saylı test tapşırığı
D variantı 21 saylı test tapşırığı

Düstur sətrində yazılmış =COUNTIF(C1:C4, "> 20") funksiyasının təyinatını müəyyən edin **(COUNTIF/СЧЁТЕСЛИ)** (Excel 2019).

A) C1, C2, C3, C4 xanalarında qiyməti 20-dən böyük olan verilənlərin ədədi ortasını tapır.
B) C1, C4 xanalarında qiyməti 20-dən böyük olan xanaların sayını tapır.
C) C1, C2, C3, C4 xanalarında qiyməti 20-dən böyük olan xanaların sayını tapır.
D) C1, C2, C3, C4 xanalarının qiymətini 20 vahid artırır.
E) C1, C4 xanalarının qiymətini 20 vahid artırır.

İzah: COUNTIF (СЧЁТЕСЛИ) funksiyası verilmiş xanalar diapazonunda müəyyən şərti ödəyən ədədlərin sayını tapmaq üçün istifadə edilir. Funksiyanın formatı aşağıdakı kimidir:
COUNTIF (range; criteria) СЧЁТЕСЛИ (диапазон;критерий).
Burada arqumentlər: Range (диапазон) – yalnız ədədlər olan xanaların sayının hesablandığı diapazon;
Criteria (критерий) – verilənlərin seçilməsi üçün şərt.

Tapşırıqda verilmiş funksiyanın icrası nəticəsində C1, C2, C3, C4 xanalarında qiyməti 20-dən böyük olan xanaların sayı tapılır.
Doğru cavab: C1, C2, C3, C4 xanalarında qiyməti 20-dən böyük olan xanaların sayını tapır.

A variantı 41 saylı test tapşırığı
B variantı 44 saylı test tapşırığı
C variantı 41 saylı test tapşırığı
D variantı 44 saylı test tapşırığı

Sənəddə 7 sətir və 5 sütundan ibarət olan cədvəl verilmişdir. Üçüncü və dördüncü sətirlərin bütün sütunları seçildikdən sonra Merge Cells (Объединить ячейки/Xanaları Birləşdir) əmri icra olunur. Daha sonra altıncı sətrin ilk üç sütunu seçilərək aşağıdakı əmr icra olunur.

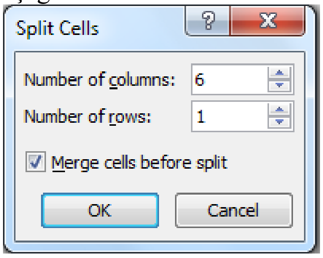

Nəticədə alınmış cədvəlin xanalarının sayını müəyyən edin (Word 2019).

İzah: Şərtə əsasən cədvəli tərtib etdikdə aşağıdakı kimi nəticə alınar:

<table>
<tr><td colspan="2"></td><td colspan="2"></td><td colspan="2"></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2"></td><td colspan="2"></td><td colspan="2"></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td colspan="8"></td></tr>
<tr><td colspan="2"></td><td colspan="2"></td><td colspan="2"></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2"></td><td colspan="2"></td><td colspan="2"></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
</table>

Doğru cavab: 29.

A variantı 42 saylı test tapşırığı
B variantı 43 saylı test tapşırığı
C variantı 43 saylı test tapşırığı
D variantı 42 saylı test tapşırığı

Kontekst menyusunu aşağıdakı üsullardan hansı ilə açmaq olar (Windows 10)?

1. klaviaturada kontekst menyu düyməsini basmaqla
2. klaviaturada Shift + → düymələr kombinasiyasını basmaqla
3. faylın və ya qovluğun üzərində siçanın sol düyməsini klikləməklə
4. klaviaturada Ctrl + K düymələr kombinasiyasını basmaqla
5. klaviaturada Shift + F10 düymələr kombinasiyasını basmaqla
6. faylın və ya qovluğun üzərində siçanın sağ düyməsini klikləməklə

İzah: Kontekst menyunu siçanın göstəricisini obyekt üzərinə və ya sənəd pəncərəsinə gətirərək sağ düymə kliklməklə, klaviaturada Shift+F10 düymələr kombinasiyasını basmaqla və klaviaturada kontekst menyu düyməsini basmaqla açmaq olar.
Doğru cavab: 1, 5, 6.

A variantı 43 saylı test tapşırığı
B variantı 42 saylı test tapşırığı
C variantı 44 saylı test tapşırığı
D variantı 41 saylı test tapşırığı

Cədvəlin *B* sütununa aşağıdakı süzgəc tətbiq edilərsə, ekranda neçə sətir əks olunar (Excel 2019)?

	A	B	C
1	**Məntiq**	**İnformatika**	**Xarici dil**
2	25	15	14
3	32	23	16
4	41	34	25
5	20	41	15
6	26	22	22
7	33	46	36
8	25	37	48
9	36	14	42
10	39	24	38
11	27	33	41
12	36	37	45
13	21	35	35

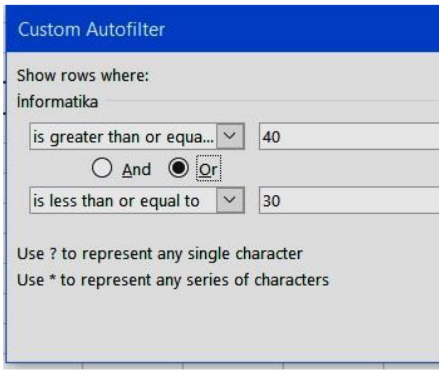

İzah: Şəkildə verilmiş şərtə əsasən B sütununun 40-dan kiçik olmayan və ya 30-dan böyük olmayan qiymətləri süzgəcdən keçəcək. Nəticədə 2, 3, 5, 6, 7, 9 və 10-cu sətirlər süzgəcdən keçəcək.
Doğru cavab: 7.

A variantı 44 saylı test tapşırığı
B variantı 41 saylı test tapşırığı
C variantı 42 saylı test tapşırığı
D variantı 43 saylı test tapşırığı

Doğru mülahizələri müəyyən edin.

1. Monitor daxiletmə qurğusudur.
2. Qrafik planşet (digitayzer) daxiletmə qurğusudur.
3. TV-tüner PAL, SECAM və NTSC formatlı televiziya verilişlərini qəbul edərək monitorda göstərilməsini təmin edən qurğudur.
4. CD ROM xaricetmə qurğusudur.
5. Klaviatura daxiletmə qurğusudur.
6. Veb-kamera görüntüləri əks etdirən xaricetmə qurğusudur.

İzah: İzahları verib hər bir uyğun mühakimə ilə müqayisə edək.

1. Monitor xaricetmə qurğusudur. Tapşırıqda verilmiş mühakimə səhvdir.
2. Qrafik planşet (digitayzer) daxiletmə qurğusudur. Tapşırıqda verilmiş mühakimə doğrudur.
3. TV-tüner PAL, SECAM və NTSC formatlı televiziya verilişlərini qəbul edərək monitorda göstərilməsini təmin edən qurğudur. Tapşırıqda verilmiş mühakimə doğrudur.
4. CD ROM informasiyanın uzun müddət saxlanması üçün nəzərdə tutulan xarici yaddaş qurğusudur. Tapşırıqda verilmiş mühakimə səhvdir.
5. Klaviatura daxiletmə qurğusudur. Tapşırıqda verilmiş mühakimə doğrudur.
6. Veb-kamera görüntülərin lokal şəbəkədə, yaxud internetdə ötürülməsi üçün istifadə olunan daxiletmə qurğusudur. Tapşırıqda verilmiş mühakimə səhvdir.

Doğru cavab: 2, 3, 5.

A variantı 45 saylı test tapşırığı
B variantı 45 saylı test tapşırığı
C variantı 45 saylı test tapşırığı
D variantı 45 saylı test tapşırığı

http://www.bdd.baku.az URL-ünvanına əsasən uyğunluğu müəyyən edin.

1. http
2. www
3. bdd.baku.az

a. internet xidmətinin adı
b. elektron poçt protokolu
c. hipermətnin ötürülməsi protokolu
d. hipermətnin işarələnməsi dili
e. host kompüterin domen adı

İzah: İnformasiyanı internetdə saxlamaq üçün URL (Uniform Recource Locator) – universal ünvanlarından istifadə edilir. URL–ünvanını aşağıdakı hissələrə ayırmaq olar: protokol, internet xidmətin adı, host kompüterin domen adı. Burada, http – hipermətnin ötürülməsi protokolu, www – internet xidmətinin adını, bdd.baku.az – isə host kompüterin domen adını bildirir.
Doğru cavab: 1 – c; 2 – a; 3 – e.

Məntiqi təfəkkürü yoxlayan test tapşırıqları

A variantı 46 saylı tapşırıq
B variantı 46 saylı tapşırıq
C variantı 58 saylı tapşırıq
D variantı 83 saylı tapşırıq

2010-cu ildə *X* qəsəbəsindəki orta məktəblərin cəmi 150 nəfər məzunu olmuşdur. Həmin il qəsəbədəki *N* saylı orta məktəbin məzunlarının 40%-i – 24 nəfəri ali məktəblərə qəbul olmuşdurlar. 2010-cu ildə *X* qəsəbəsindəki bütün orta məktəblərin məzunlarının neçə faizini *N* saylı məktəbin məzunları təşkil edib?

A) 32 B) 24 C) 50 D) 25 E) 40

Testin həlli:

N saylı məktəbin məzunlarının sayı – $24\times\frac{100}{40}$=60 nəfər.

2010-cu ildə *X* qəsəbəsindəki bütün orta məktəblərin məzunlarının $60\times\frac{100}{150}$=40%-ni *N* saylı məktəbin məzunları təşkil edib.

Doğru cavab: 40

A variantı 47 saylı tapşırıq
B variantı 70 saylı tapşırıq
C variantı 75 saylı tapşırıq
D variantı 64 saylı tapşırıq

Yük avtomobilinin bortunun eni 3 metr, uzunluğu 4 metrdir. Bu avtomobilin bortuna yükün hündürlüyü 0,5 metrdən çox olmaması şərti ilə ölçüləri 14x14x23 sm olan daşlardan ən çoxu neçəsini yükləmək olar?

A) 1176 B) 1330 C) 1092
D) 1071 E) 1221

Testin həlli:

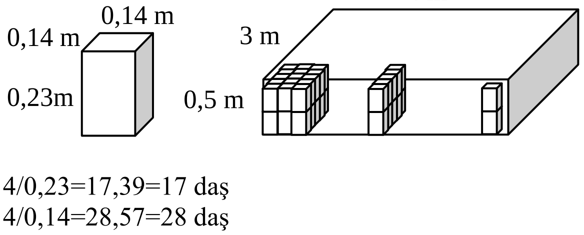

4/0,23=17,39=17 daş
4/0,14=28,57=28 daş
3/0,23=13,04=13 daş
3/0,14=21,42=21 daş
0,5/0,23=2,17=2 daş

0,5/0,14=3,57=3 daş

Yüklənə bilən daşların sayları:
17×21×3=1071
13×28×3=1092
2×28×21=1176

Doğru cavab: 1176

A variantı 48 saylı tapşırıq
B variantı 50 saylı tapşırıq
C variantı 80 saylı tapşırıq
D variantı 53 saylı tapşırıq

6 qatar (*P*, *L*, *K*, *M*, *N* və *S*) müxtəlif vaxtlarda stansiyadan çıxacaqlar – saat 07^{00}, 08^{00} , 09^{00}, 10^{00}, 11^{00}, 12^{00} . Məlumdur ki:

- *L* və *M* qatarları stansiyadan *S*-dən sonra çıxmayacaq;
- *N* qatarı *M* və *K*-dan əvvəl çıxmayacaq;
- *S* qatarı *N*-dən sonra, *P*-dən əvvəl çıxacaq.

S qatarı stansiyadan saat neçədə çıxacaq?

A) 09^{00} B) 10^{00} C) 12^{00} D) 08^{00} E) 11^{00}

Testin həlli:

"L və *M* qatarları stansiyadan *S*-dən sonra çıxmayacaq" mülahizəsinə görə *L* və *M* qatarları S-dən əvvəl, *"S* qatarı *N*-dən sonra, *P*-dən əvvəl çıxacaq*"* mülahizəsinə görə N qatarı S-dən əvvəl, *"N* qatarı *M* və *K*-dan əvvəl çıxmayacaq*"* mülahizəsinə görə K qatarı S-dən əvvəl (N qatarı S-dən əvvəl, K qatarı N-dən əvvəl çıxmalı olduğundan) çıxacaq. Buna görə də S-dən sonra yalnız P qatarının cıxacağı məlum olur. Deməli, S qatarının axırıncı (12^{00} –da çıxmalı) qatardan əvvəl, yəni 11^{00} –da stansiyadan çıxacağı müəyyənləşir.

Doğru cavab: 11^{00}

A variantı 49 saylı tapşırıq
B variantı 66 saylı tapşırıq
C variantı 84 saylı tapşırıq
D variantı 61 saylı tapşırıq

X ölkəsində kondisionerin istehsal xərci, Y ölkəsində kondisionerin istehsal xərcindən 12% azdır. Daşınma və gömrük rüsumları da əlavə edilsə belə hər hansı bir şirkət üçün X ölkəsindən Y ölkəsinə kondisioner idxal etmək, Y ölkəsində kondisioner istehsal etməkdən daha ucuz başa gəlir. Aşağıdakı variantlardan hansı mətndən çıxan nəticədir?

A) X ölkəsindən Y ölkəsinə kondisioner daşınmasına çəkilən xərc, Y ölkəsində kondisioner istehsalına çəkilən xərcin 12%-indən aşağıdır.
B) X ölkəsində kondisionerin istehsalına sərf olunan vaxt Y ölkəsi ilə müqayisədə 12% aşağıdır.
C) Y ölkəsində kondisioner istehsalına sərf olunan xərc, X ölkəsində kondisioner istehsalına sərf olunan xərcdən 15% çoxdur.
D) X və Y ölkələrində kondisioner istehsalı bütün dünyada kondisioner istehsalının 12%-ni təşkil edir.
E) X ölkəsində gömrük rüsumları Y ölkəsində gömrük rüsumlarından 12% aşağıdır.

Testin həlli:

X ölkəsində kondisionerin istehsal xərci, Y ölkəsində kondisionerin istehsal xərcindən 12% az olduğundan və X ölkəsindən Y ölkəsinə kondisioner idxal etmək, Y ölkəsində kondisioner istehsal etməkdən daha ucuz başa gəldiyindən X ölkəsindən Y ölkəsinə kondisioner daşınmasına çəkilən xərcin , Y ölkəsində kondisioner istehsalına çəkilən xərcin 12%-indən aşağı olması məlum olur. Əgər bu xərc qeyd olunan (12) faizdən çox olsaydı, Y ölkəsində kondisionerin istehsal xərci X ölkəsindən Y ölkəsinə kondisioner idxal etməkdən daha baha başa gələrdi.

Digər cavab variantlarını tapşırığın şərtində verilənlərlə əsaslandırmaq mümkün deyil.

Doğru cavab: X ölkəsindən Y ölkəsinə kondisioner daşınmasına çəkilən xərc, Y ölkəsində kondisioner istehsalına çəkilən xərcin 12%-indən aşağıdır.

A variantı 50 saylı tapşırıq
B variantı 68 saylı tapşırıq
C variantı 74 saylı tapşırıq
D variantı 50 saylı tapşırıq

Fiqurlar arasında məntiqi əlaqəyə əsaslanaraq, analogiyaya görə düzgün variantı seçin.

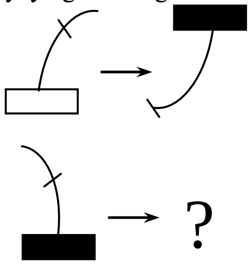

A) 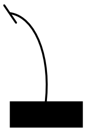 B) 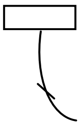 C) 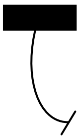

D) 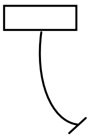 E) 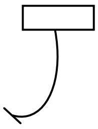

Testin həlli:

Oxun solundakı fiqur 180^0 döndərilir, bu zaman düzbucaqlının rəngi dəyişdirilir və əyri xətti kəsən düz xətt parçası sürüşdürülərək əyri xəttin sonuna paralel köçürülür.

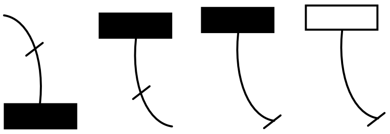

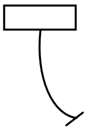

Doğru cavab:

A variantı 51 saylı tapşırıq
B variantı 71 saylı tapşırıq
C variantı 67 saylı tapşırıq
D variantı 80 saylı tapşırıq

Verilmiş hansı iki sözün hərflərinin hər birindən yalnız bir dəfə istifadə etməklə yeni söz yaratmaq olar (yaradılan sözdəki hərflərin sayı istifadə edilən sözlərdəki hərflərin saylarının cəminə bərabərdir)?

1. xar
2. hil
3. mal
4. dəri
5. ayə

A) 2, 5 B) 3, 5 C) 1, 4 D) 1, 3 E) 2, 4

Testin həlli:

Verilən sözlərdən yalnız ikisinin – "hil" və "ayə" sözlərinin hərflərinin hamısından istifadə edərək "layihə" sözünü yaratmaq olur.

Doğru cavab: 2, 5

A variantı 52 saylı tapşırıq
B variantı 73 saylı tapşırıq
C variantı 69 saylı tapşırıq
D variantı 54 saylı tapşırıq

Qanunauyğunluğu müəyyən edin və "?" əvəzinə uyğun olan variantı seçin.

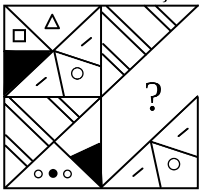

A) 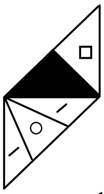

B) 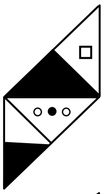

C) 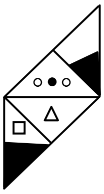

D) 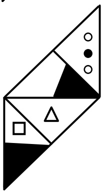

E) 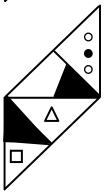

Testin həlli:

2	1
3	4

1 və 3-cü, 2 və 4-cü hissələrdəki naxışların eyni olmasını təmin etmək üçün şəkildəki boşluğa uyğun komplekti yerləşdirərək onu tamamlamaq lazımdır.

Doğru cavab: 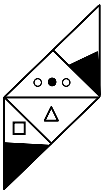

A variantı 53 saylı tapşırıq
B variantı 82 saylı tapşırıq
C variantı 59 saylı tapşırıq
D variantı 81 saylı tapşırıq

Dörd yerə qatlanmış vərəqdə mürəkkəblə naxışlar edilib. Mürəkkəb kağızın altda qalan hissələrinə keçərək naxışları təkrarlayıb. Fikrən vərəqi açın və uyğun olan cavab variantını seçin.

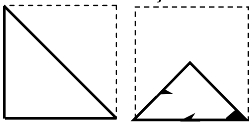

A) 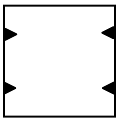

B) 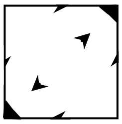

C) 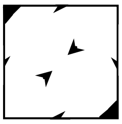

D) 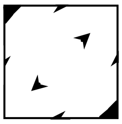

E) 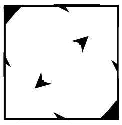

Testin həlli:

Fikrən vərəqi açdıqda şərtə uyğun vəziyyət müəyyənləşir.

Doğru cavab: 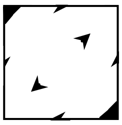

A variantı 54 saylı tapşırıq
B variantı 64 saylı tapşırıq
C variantı 73 saylı tapşırıq
D variantı 67 saylı tapşırıq

Verilən kubun çevrilməsi nəticəsində alına bilən kubu müəyyən edin (kubun üzləri fərqli işarələnib).

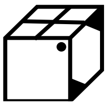

A) 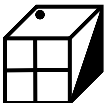 B) 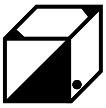 C) 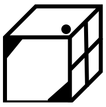

D) 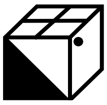 E) 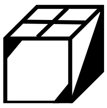

Testin həlli:

Doğru cavab: 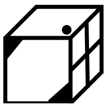

A variantı 55 saylı tapşırıq
B variantı 84 saylı tapşırıq
C variantı 64 saylı tapşırıq
D variantı 71 saylı tapşırıq

“?” əvəzinə uyğun olan variantını seçin.

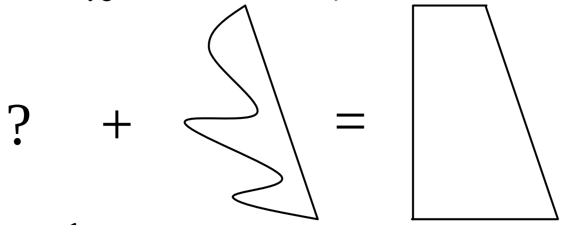

A) 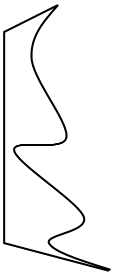 B) 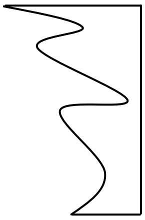

C) 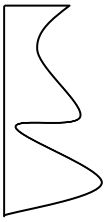 D) 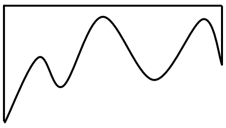

E) 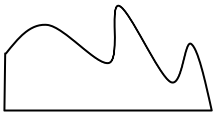

Testin həlli:

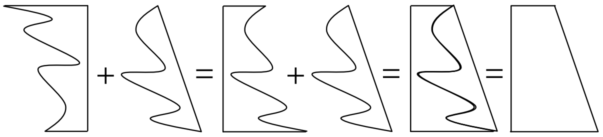

Doğru cavab: 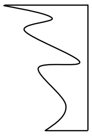

A variantı 56 saylı tapşırıq
B variantı 78 saylı tapşırıq
C variantı 46 saylı tapşırıq
D variantı 46 saylı tapşırıq

Boş xanalara 1, 2, 3, 4 və 5 rəqəmlərini elə yerləşdirin ki, həmin rəqəmlər hər bir sətirdə, hər bir sütunda və tünd xətlərlə hüdudlanmış beşxanalı hər bir blokda yalnız bir dəfə istifadə olunsun. (a+b) cəmini tapın.

			1	
2	a			3
		4		
		3		b

A) 6 B) 7 C) 9 D) 8 E) 10

Testin həlli:

3			1	
	3			
2	a			3
		4	3	
		3		b

3			1	2
	3	2		
2	a			3
	2	4	3	
		3	2	b

...

3			1	2
1	3	2		
2	a	1		3
	2	4	3	1
	1	3	2	b

...

3	4	5	1	2
1	3	2	5	4
2	5	1	4	3
5	2	4	3	1
4	1	3	2	5

...

a+b=5+5=10

Doğru cavab: 10

A variantı 57 saylı tapşırıq
B variantı 48 saylı tapşırıq
C variantı 65 saylı tapşırıq
D variantı 56 saylı tapşırıq

Verilən sözlər arasındakı məntiqi əlaqəyə əsasən analoji variantı seçin (sözlərin ardıcıllığı nəzərə alınmalıdır).

gövdə – ağcaqovaq – ağac

A) sərnişin – avtobus – nəqliyyat
B) dimdik – bülbül – quş
C) səhifə – kitab – hekayə
D) tikan – gül – qızılgül
E) göbələk – milçəkqıran – kök

Testin həlli:

Ağcaqovaq ağacdır, gövdə isə ağcaqovağın hissəsidir.
Bülbül quşdur,dimdik isə bülbülün hissəsidir.

Doğru cavab: dimdik – bülbül – quş

A variantı 58 saylı tapşırıq
B variantı 47 saylı tapşırıq
C variantı 83 saylı tapşırıq
D variantı 62 saylı tapşırıq

Qanunauyğunluğu müəyyən edin və “?” əvəzinə uyğun olan variantı seçin.

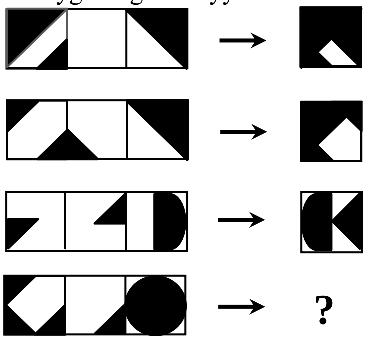

A) B) C)

D) 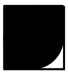 E)

Testin həlli:

Oxdan soldakı kvadratlar üçlüyünun kənarlarındakı kvadratlar üzərindəki naxışlarla birlikdə mərkəzdəki kvadratla sərhəd xətlərinə nəzərən simmetrik çevirdikdə üçlüyün üst-üstə düşməsindən alınan vəziyyət oxdan sağda görünür.

Doğru cavab:

A variantı 59 saylı tapşırıq
B variantı 59 saylı tapşırıq
C variantı 54 saylı tapşırıq
D variantı 48 saylı tapşırıq

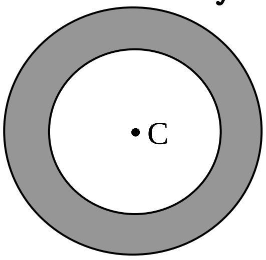

Mizraq lövhəsi mərkəzi *C* nöqtəsi olan 2 konsentrik dairədən ibarətdir (şəkildə təsvir olunduğu kimi). Dairələrin radiusları 2 dm və 3 dm-dir. Təsadüfən atılaraq lövhəyə sancılmış mizraqın ***rənglənməmiş*** sahədə olma ehtimalı nə qədərdir?

A) $\frac{1}{9}$ B) $\frac{1}{3}$ C) $\frac{4}{9}$ D) $\frac{5}{14}$ E) $\frac{2}{3}$

Testin həlli:

Mizraqın rənglənməmiş sahədə olma ehtimalı

$\pi\times2^2/\ \pi\times3^2=2^2/\ 3^2=4/\ 9$ qədərdir.

Doğru cavab: $\frac{4}{9}$

A variantı 60 saylı tapşırıq
B variantı 74 saylı tapşırıq
C variantı 52 saylı tapşırıq
D variantı 52 saylı tapşırıq
Qanunauyğunluğu müəyyən edin və “?” əvəzinə uyğun olan variantı seçin.

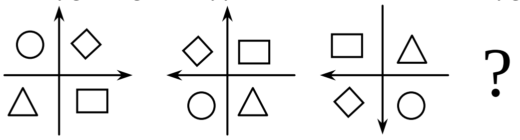

A) 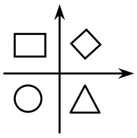 B) 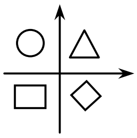 C) 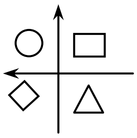

D) 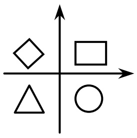 E) 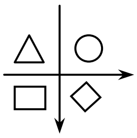

Testin həlli:
Soldan sağa hər addımda fiqurlar saat əqrəbi hərəkətinin əksi istiqamətdə qonşu sahəyə keçir. Oxlar isə həmin istiqamətdə 90^0 dönür.

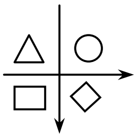

Doğru cavab:

A variantı 61 saylı tapşırıq
B variantı 80 saylı tapşırıq
C variantı 56 saylı tapşırıq
D variantı 51 saylı tapşırıq
Cavab variantlarındakı hissələrin dördünü çevirmədən və heç bir istiqamətə döndərmədən birləşdirdikdə verilmiş fiqur alınır. Hansı variant artıqdır?

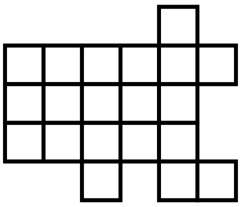

A) 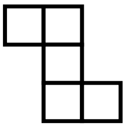 B) 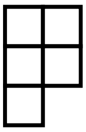 C) 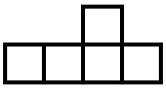

D) 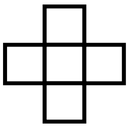 E) 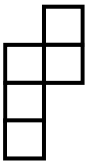

Testin həlli:

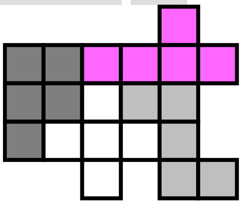

Doğru cavab: 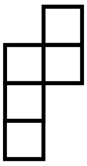

A variantı 62 saylı tapşırıq
B variantı 72 saylı tapşırıq
C variantı 61 saylı tapşırıq
D variantı 69 saylı tapşırıq

Doqquz fərqli fiqurun hərəsinin çəkisi 1-dən 9-a qədər olan ədədlərdən birinə (hərəsi fərqli bir ədədə) uyğundur. 2 tərəzinin vəziyyətlərini nəzərə alaraq düzgün ***olmayan*** cavab variantlarını tapın.

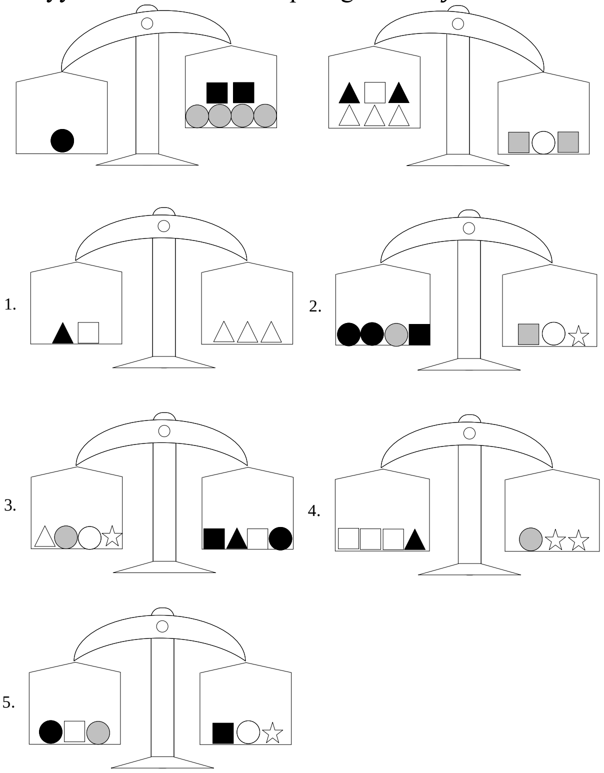

A) 2, 4 B) 3, 4 C) 3, 5 D) 1, 2 E) 1, 5

Testin həlli:

Soldakı tərəzinin vəziyyətinin təhlili

=1, =2 və =9

Sağdakı tərəzinin vəziyyətinin təhlili isə

=8, =7, =3, =4 və =5 olduğunu müəyyən edilir. Tərəzidə olmayan

–ulduz işarəsi isə 6-ya bərabərdir.

1-ci tərəzi – 4+5=3×3 doğrudur
2-ci tərəzi – 2×9+1+2=8+7+6 doğrudur
3-ci tərəzi –3+1+7+6=2+4+5+9 səhvdir
4-ci tərəzi –3×5+4=1+2×6 səhvdir
5-ci tərəzi –9+5+1=2+7+6 doğrudur

Doğru cavab: 3,4

A variantı 63 saylı tapşırıq
B variantı 60 saylı tapşırıq
C variantı 49 saylı tapşırıq
D variantı 58 saylı tapşırıq

Babək öz elektron poçtunu açmaq istəyir, amma parolunu unudub. Onun yadındadır ki, parol dörd fərqli rəqəmdən ibarətdir. Babək parolun hansısa bir rəqəmini düzgün yazırsa, həmçinin düzgün ardıcıllıqda yerləşdirirsə, onda displeydə həmin rəqəmin yerində Y hərfi görünür. Əgər o, düzgün rəqəmi yazır, amma düzgün ardıcıllıqda yerləşdirmirsə, onda N hərfi görünür. Onun yazdığı rəqəm parolunda olmayanda displeydə X görünür. Beləliklə, öz parolunu tapmaq üçün Babək dörd cəhd etdi və müvafiq olaraq aşağıdakı hərflər alındı:

1459 – NXXX

3168 – XNNN
8617 – NNYX
0816 – XYYY
Babəkin parolu hansıdır?
A) 4816 B) 2836 C) 2816
D) 5816 E) 3816

Testin həlli:
4-cü sətirdəki XYYY göstərir ki, parolun sonuncu üç rəqəmi (816) doğru və yerindədir.
Digər sətirlərdəki vəziyyət (X işarələri ilə bağlı) parolda 0, 3, 4, 5, 7 və 9 rəqəmlərinin olmamasını göstərir. Deməli, parolun birinci rəqəmi 2-dir.
Doğru cavab: 2816

A variantı 64 saylı tapşırıq
B variantı 63 saylı tapşırıq
C variantı 79 saylı tapşırıq
D variantı 84 saylı tapşırıq
Qanunauyğunluğu müəyyən edin və "?" əvəzinə uyğun olan variantı seçin.
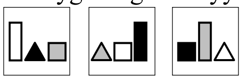 ?

A) 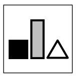 B) 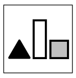 C) 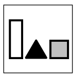

D) 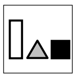 E) 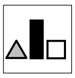

Testin həlli:
Soldan sağa hər addımda fiqurlar sağdan sola hərəkət edir, sona şatan hərəkətini yenidən sağdan davam etdirir. Rənglər isə əksinə, yəni soldan sağa *"hərəkət edir"*.
Doğru cavab: 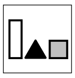

A variantı 65 saylı tapşırıq
B variantı 67 saylı tapşırıq
C variantı 60 saylı tapşırıq
D variantı 63 saylı tapşırıq
Qanunauyğunluğu müəyyən edin və "?" əvəzinə uyğun olan variantı seçin.
801 771 742 714 687 661 ?
A) 636 B) 722 C) 632 D) 535 E) 561

Testin həlli:
Soldan sağa addımladıqca ədəd əvvəlcə 30, sonra 29, ardınca 28 və s. vahid azalır.
Doğru cavab: 636

A variantı 66 saylı tapşırıq
B variantı 62 saylı tapşırıq
C variantı 66 saylı tapşırıq
D variantı 73 saylı tapşırıq
Verilən sözlər arasındakı məntiqi əlaqəyə əsasən analoji olan variantı seçin (sözlərin ardıcıllığı nəzərə alınmalıdır)
söz – mətn
A) hüceyrə – toxuma B) böcək – ayaq
C) baş – saç D) beyin – sinir
E) ağac – budaq

Testin həlli:
Mətn sözlərdən, toxuma isə hüceyrələrdən ibarətdir.
Doğru cavab: hüceyrə – toxuma

A variantı 67 saylı tapşırıq
B variantı 69 saylı tapşırıq
C variantı 55 saylı tapşırıq
D variantı 60 saylı tapşırıq
Qanunauyğunluğu müəyyən edin və “?” əvəzinə uyğun olan variantı seçin.

11	14
65	86
1	2

11	3
65	30
1	3

7	16
43	88
1	0

10	6
?	?
2	2

A) | 20 | 42 | B) | 64 | 42 | C) | 64 | 33 |

D) | 20 | 12 | E) | 12 | 33 |

Testin həlli:

M	N
ab	cd
K	L

M=a+b, N=c+d, K=a-b, L= c-d.

Bu qanunauyğunluq yalnız | 64 | 42 | variantında özünü göstərir: 6+4=10, 4+2=6, 6-4=2 və 4-2=2.

Doğru cavab: | 64 | 42 | .

A variantı 68 saylı tapşırıq
B variantı 51 saylı tapşırıq
C variantı 72 saylı tapşırıq
D variantı 79 saylı tapşırıq
Qızlarla oğlanların şahmat yarışı keçirilir. Yarışın iştirakçıları 3 oğlan və 3 qızdır (hər partiyanı bir oğlan bir qızla oynayır). Bütün iştirakçıların eyni zamanda şahmat oynaması neçə variantda mümkündür?

A) 18 B) 15 C) 12 D) 6 E) 3

Testin həlli:

Qızları Q, oğlanları O hərfi ilə işarə etsək, bütün iştirakçıların eyni zamanda şahmat oynaması cəmi 6 aşağıdakı müxtəlif variantda mümkündür:

1-ci variant	Q1—O1	Q2—O2	Q3—O3
2-ci variant	Q1—O1	Q2—O3	Q3—O2
3-cü variant	Q1—O2	Q2—O1	Q3—O3
4-cü variant	Q1—O2	Q2—O3	Q3—O1
5-ci variant	Q1—O3	Q2—O1	Q3—O2
6-cı variant	Q1—O3	Q2—O2	Q3—O1

Doğru cavab: 6

A variantı 69 saylı tapşırıq
B variantı 58 saylı tapşırıq
C variantı 57 saylı tapşırıq
D variantı 66 saylı tapşırıq
Birinci iki söz arasındakı məntiqi əlaqəyə əsaslanaraq, analogiyaya görə “?” əvəzinə uyğun olan variantı seçin.

il – rüb; estafet – ?

A) qələbə B) finiş C) yarış
D) mənzil E) ağac

Testin həlli:
Rüb ilin, mənzil də estafetin bir hissəsidir.

Doğru cavab: mənzil

A variantı 70 saylı tapşırıq
B variantı 56 saylı tapşırıq
C variantı 51 saylı tapşırıq
D variantı 65 saylı tapşırıq

Verilən sözlər arasındakı məntiqi əlaqəyə əsasən analoji variantı seçin (sözlərin ardıcıllığı nəzərə alınmalıdır).

kvadrat – kub

A) üçbucaq – trapesiya
B) paraleloqram – paralelepiped
C) paralel – perpendikulyar
D) seqment – sektor
E) xətt – nöqtə

Testin həlli:
Kubun üzü kvadrat, paralelepipedin üzü paraleloqramdır.

Doğru cavab: paraleloqram – paralelepiped

A variantı 71 saylı tapşırıq
B variantı 77 saylı tapşırıq
C variantı 77 saylı tapşırıq
D variantı 70 saylı tapşırıq

"?" əvəzinə hansı ədəd yazılmalıdır?

a▲b=a+b+3
(5▲b)▲b=25
b=?

A) 9 B) 6 C) 8 D) 7 E) 10

Testin həlli: *a*▲*b*=*a*+*b*+3

(5▲*b*)▲*b*=(5+b+3)▲*b*=(8+b)▲*b*=8+b+b+3=11+2b=25
və ya
(5▲b)▲b=(5▲b)+b+3=5+b+3+b+3=11+2b=25, b=7.

Doğru cavab: 7

A variantı 72 saylı tapşırıq
B variantı 55 saylı tapşırıq
C variantı 62 saylı tapşırıq
D variantı 75 saylı tapşırıq

Cildlərinin rəngi müxtəlif (göy, yaşıl, qırmızı, sarı) olan 4 kitab – detektiv, nağıl, roman və şeir kitabları rəfin üstündədir. Masanın üstündə ağ cildli kitab var. Detektiv və şeir kitabları göy cildli deyil. Nağıl kitabı qırmızı kitabla romanın arasında yerləşir. Sarı cildli kitab nə şeir, nə də nağıl kitabıdır. Yaşıl kitab sarı kitabdan və detektivdən solda yerləşir. Lüğət masanın üstündədir.

Hansı kitab qırmızı cildlidir?

A) lüğət B) şeir C) nağıl
D) detektiv E) roman

Testin həlli:
Şərtə görə detektiv nə ağ ("Masanın üstündə ağ cildli kitab var" və "Lüğət masanın üstündədir"), nə göy ("Detektiv və şeir kitabları göy cildli deyil"), nə yaşıl və nə də sarı ("Yaşıl kitab sarı kitabdan və detektivdən solda yerləşir") cidlidir. Deməli, detektiv qırmızı cidlidir.

Doğru cavab: detektiv

A variantı 73 saylı tapşırıq
B variantı 61 saylı tapşırıq
C variantı 76 saylı tapşırıq
D variantı 74 saylı tapşırıq

Qanunauyğunluğu müəyyən edin və "?" əvəzinə uyğun olan variantı seçin.

43 (1124) 68
79 (1014) 21
32 (618) 64
32 (23) 10
57 (?) 31

A) 222 B) 926 C) 815 D) 106 E) 124

Testin həlli:

AB (CD) EG

A×E=D B+G=C

57 (?) 31 → ? = (B+G)(A×E) = (7+1)(5×3) = 815

Doğru cavab: 815

A variantı 74 saylı tapşırıq
B variantı 83 saylı tapşırıq
C variantı 48 saylı tapşırıq
D variantı 76 saylı tapşırıq

Qanunauyğunluğu müəyyən edin və “?” əvəzinə uyğun olan variantı seçin.

(1; 0)=1, (0; 1)=1, (3; 4)=5, (6; 8)=10, (5; 12)= ?

A) 18 B) 13 C) 14 D) 16 E) 15

Testin həlli:

(A; B)=C $C^2=A^2+B^2$ $C^2=5^2+12^2=169$ C=13

Doğru cavab:13

A variantı 75 saylı tapşırıq
B variantı 65 saylı tapşırıq
C variantı 68 saylı tapşırıq
D variantı 78 saylı tapşırıq

Qanunauyğunluğu müəyyən edin və “?” əvəzinə uyğun olan variantı seçin.

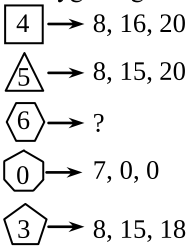

A) 36, 30, 24 b) 12, 36, 30 c) 12, 36, 42
d) 6, 12, 36 e) 12, 18, 36

Testin həlli:

Ox işarəsindən sağdakı ədədlərdən birincisi, fiqurun üzərindəki ədədlə fiqurun tərəflərinin sayının cəmini, ikincisi, fiqurun üzərindəki ədədlə fiqurun tərəflərinin sayının hasilini, üçüncüsü isə fiqurun üzərindəki ədədlə fiqurun tərəflərinin sayından bir vahid artıq olan ədədin hasilini göstərir.

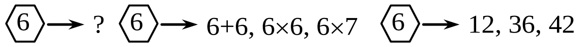

Doğru cavab: 12, 36, 42

A variantı 76 saylı tapşırıq
B variantı 49 saylı tapşırıq
C variantı 70 saylı tapşırıq
D variantı 77 saylı tapşırıq

Hərflərinin sırası pozulmuş beş sözdən dördü arasında məntiqi əlaqə vardır. Fərqli sözü göstərin.

A) t a f o l o m q o l B) k o r q e l o n C) l o r u q o
D) q r o q l a s t o E) q i d r a k o l o

Testin həlli:

Hərflərinin pozulmuş sırası bərpa edildikdə
t a f o l o m q o l — oftalmoloq
l o r u q o — uroloq
q r o q l a s t o — qastroloq
q i d r a k o l o — kardioloq
k o r q e l o n — nekroloq
alınır. Yalnız nekroloq həkim ixtisaslarına aid deyil.

Doğru cavab: k o r q e l o n

A variantı 77 saylı tapşırıq
B variantı 75 saylı tapşırıq
C variantı 81 saylı tapşırıq
D variantı 55 saylı tapşırıq

Dörd yerə qatlanmış vərəqdə kəsiklər edilib. Fikrən vərəqi açın və uyğun olan cavab variantını seçin.

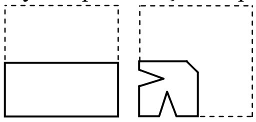

A) 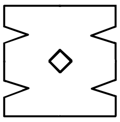
B) 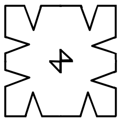
C) 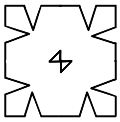
D) 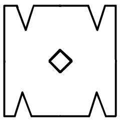
E) 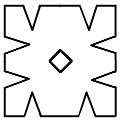

Testin həlli:

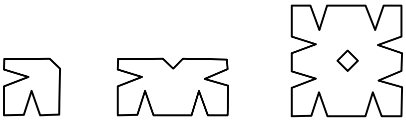

Doğru cavab: 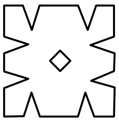

A variantı 78 saylı tapşırıq
B variantı 79 saylı tapşırıq
C variantı 53 saylı tapşırıq
D variantı 82 saylı tapşırıq

Sonundakı "7" rəqəmini əvvəlinə keçirəndə 6 dəfə böyüyə bilən ədədlərdən ən kiçiyinin soldan 2 və 3-cü rəqəmlərinin cəmi neçədir?

A) 6 B) 7 C) 9 D) 5 E) 8

Testin həlli:

1 186 440 677 966 101 694 915 254 237 288 135 593 220 338 983 050 847 457 627 x 6 =
71 186 440 677 966 101 694 915 254 237 288 135 593 220 338 983 050 847 457 62.
. . . 27 (x6) . . . 627 (x6) . . . 7627 (x6) . . . 57627 (x6) . . . 457627 (x6) . . . 7457627 (x6) və s.
7 . . . 2 7 . . . 62 7 . . . 762 7 . . . 5762 7 . . . 45762 7 . . . 745762 və s.
Bu qayda ilə axtarılan ədəd müəyyənləşir:
1 186 440 677 966 101 694 915 254 237 288 135 593 220 338 983 050 847 457 627.
1+8=9.

Doğru cavab: 9.

A variantı 79 saylı tapşırıq
B variantı 52 saylı tapşırıq
C variantı 71 saylı tapşırıq
D variantı 49 saylı tapşırıq

Qanunauyğunluğu müəyyən edin və “?” əvəzinə uyğun olan variantı seçin.

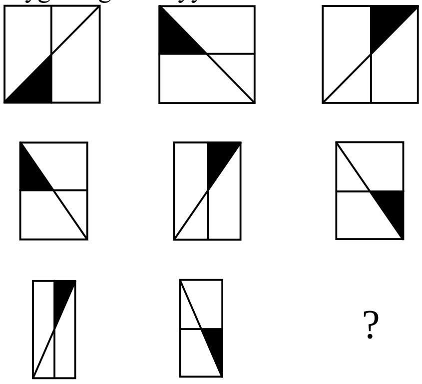

A) 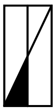 B) 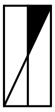 C) 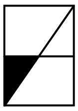 D) 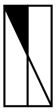 E) 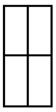

Testin həlli:

Sətir üzrə soldan sağa hər addımda düzbucaqlının 2 qarşı təpə nöqtəsini birləşdirən parça saat əqrəbinin hərəkəti istiqamətdə dönərək digər təpə nöqtələrini birləşdirir, düzbucaqlının qarşı tərəflərinin mərkəzləri birləşdirən parça isə həmin istiqamətdə 90 dərəcə dönərək digər tərəflərin mərkəzlərini birləşdirir. Bu dönmələrdə adları vurğulanan parçaların arasındakı qara rəng də yerini bu parçalara uyğun dəyişir.

Doğru cavab: 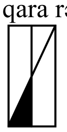

A variantı 80 saylı tapşırıq
B variantı 57 saylı tapşırıq
C variantı 63 saylı tapşırıq
D variantı 47 saylı tapşırıq

Birinci iki söz arasındakı məntiqi əlaqəyə əsaslanaraq, analogiyaya görə “?” əvəzinə uyğun olan variantı seçin.

dağ – mağara;   ağac – ?

A) gövdə   B) koğuş   C) çətir
D) meşə   E) kök

Testin həlli:

dağ – mağara məntiqi əlaqəsinə *ağac – koğuş* məntiqi əlaqəsi uyğundur.

Doğru cavab: koğuş

A variantı 81 saylı tapşırıq
B variantı 81 saylı tapşırıq
C variantı 82 saylı tapşırıq
D variantı 59 saylı tapşırıq

Cədvəldə 2009-cu ildə K, L, M, N və T ölkələrindən xarici ölkələrə köçənlər, bu ölkələrə xaricdən köçənlər, həmçinin bu ölkələrdə doğulan və ölənlərin sayları göstərilmişdir.

	Ölkələr				
	K	L	M	N	T
Ölkədən xaricə köçənlər	1800	4400	4200	5000	3600
Xaricdən ölkəyə köçənlər	5600	5100	6200	1200	4000
Doğulanlar	3400	2900	3500	3600	5400
Ölənlər	2200	3600	2500	3800	2800

Əhalisi azalan ölkə hansıdır?

A) T   B) L   C) N   D) M   E) K

Testin həlli:

Ölkələr üzrə əhali sayının dəyişməsi aşağıdakı kimi olmuşdur:

Əgər xaricdən ölkəyə gələnlərin və ölkədə doğulanların birlikdə sayı ölkədən xaricə köçənlərlə ölənlərin birlikdə sayından böyükdürsə, ölkə əhalisinin sayı artır, kiçikdirsə, azalır.

K — 5600+3400>1800+2200	9000>4000
L — 5100+2900>4400+3600	8000=8000
M — 6200+3500>4200+2500	9700>6700
N — 1200+3600>5000+3800	**4800<8800**
T — 4000+5400>3600+2800	9400>6400

Doğru cavab: N

A variantı 82 saylı tapşırıq
B variantı 76 saylı tapşırıq
C variantı 47 saylı tapşırıq
D variantı 72 saylı tapşırıq

Aşağıda bir fiqurun ilkin (I) və deformasiya olunmuş (II) formaları verilmişdir (dairələr bir-birinə nəzərən yerini dəyişmiş, bağlar qırılmamışdır). *x* və *y* verilən cavablardan hansı ola bilər?

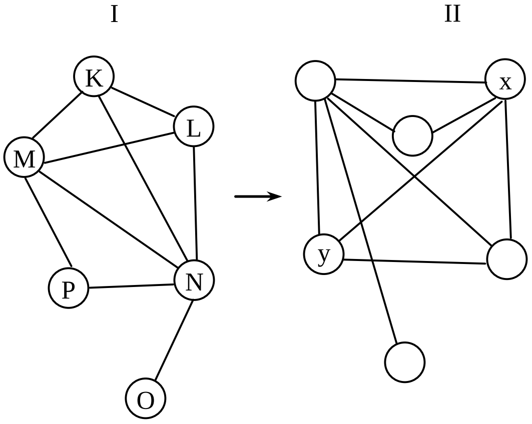

	x	*y*
A)	N	K
B)	M	P
C)	M	N
D)	M	L
E)	P	M

Testin həlli:

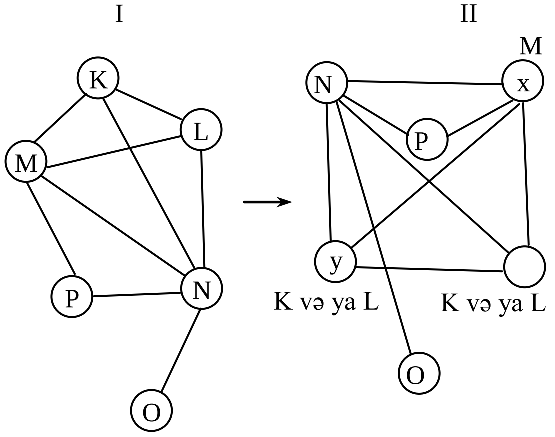

Doğru cavab: M L

A variantı 83 saylı tapşırıq
B variantı 53 saylı tapşırıq
C variantı 50 saylı tapşırıq
D variantı 68 saylı tapşırıq

T, Ə, B, İ, U, R, S, Q, Ç və *Ş* bir-birindən fərqli rəqəmlərdir.

$$\begin{array}{r} \text{T Ə B İ Ə T} \\ +\ \underline{\text{T U R İ S T}} \\ \text{Q Ə Ç R Ə Ş} \end{array}$$

R = 8 olarsa, *B* + *Ş* = ?

A) 6 B) 10 C) 9 D) 8 E) 15

Testin həlli:

$$\begin{array}{r} \text{T Ə B 4 Ə T} \\ +\ \underline{\text{T 9 8 4 0 T}} \\ \text{Q Ə Ç 8 Ə Ş} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{3 Ə B 4 Ə 3} \\ +\ \underline{\text{3 9 8 4 0 3}} \\ \text{7 Ə Ç 8 Ə 6} \end{array}$$

1,2,5 rəqəmləri hesablamanı bitirməyə imkan vermir.

$$\begin{array}{r} 1\,6\,7\,4\,6\,1 \\ +\ \underline{1\,9\,8\,4\,0\,1} \\ 3\,6\,5\,8\,6\,2 \end{array}$$

B+Ş=7+2=9.

Doğru cavab: 9

A variantı 84 saylı tapşırıq
B variantı 54 saylı tapşırıq
C variantı 78 saylı tapşırıq
D variantı 57 saylı tapşırıq

I sıra	5	4	3	2	1
II sıra	10	9	8	7	6

Ticarət mərkəzindəki mağaza və restoranlar yuxarıda göstərildiyi kimi 1-dən 10-a qədər nömrələnmişdir. Bunlardan 3-ü geyim, 2-si ayaqqabı, 2-si kitab,
1-i meyvə mağazası və 2-si restorandır. Məlumdur ki,

- 3 nömrəli meyvə mağazası geyim və ayaqqabı mağazası ilə yanaşıdır.
- Geyim mağazalarının ikisi yanaşıdır, üçüncüsü isə bunlarla eyni sırada deyil.
- Geyim mağazalarından heç biri restoranlarla yanaşı deyil.
- Kitab mağazaları yanaşıdır.
- Ayaqqabı mağazaları da eyni sıradadır, lakin yanaşı deyillər.

Mətnə əsasən aşağıdakılardan hansı mütləq ***səhvdir***?

A) Restoranlar 1 və 6 nömrəlidir.
B) Ayaqqabı mağazalarından biri kitab mağazalarından biri ilə yanaşıdır.
C) I sıradakı geyim mağazası ayaqqabı mağazalarından biri ilə yanaşıdır.
D) Restoranlardan biri ayaqqabı mağazalarından biri ilə yanaşıdır.
E) Kitab mağazaları II sıradadır.

Testin həlli:

I sıra	Rest.	Ayaq.	Meyvə	Geyim	Ayaq.
II sıra	Geyim	Geyim	Kitab	Kitab	Restoran

I sıra	Ayaq.	Geyim	Meyvə	Ayaq.	Rest.
II sıra	Geyim	Geyim	Kitab	Kitab	Restoran

I sıra	Ayaq.	Geyim	Meyvə	Ayaq.	Rest.
II sıra	Restoran	Kitab	Kitab	Geyim	Geyim

I sıra	Rest.	Ayaq.	Meyvə	Geyim	Ayaq.
II sıra	Restoran	Kitab	Kitab	Geyim	Geyim

“Ayaqqabı mağazalarından biri kitab mağazalarından biri ilə yanaşıdır” mülahizəsi mütləq səhvdir. Digər mülahizələri isə mütləq səhv hesab etmək olmaz.

Doğru cavab: Ayaqqabı mağazalarından biri kitab mağazalarından biri ilə yanaşıdır

85 – 87 saylı tapşırıqları aşağıdakı mətnə əsasən cavablandırın.

7 ölkəni (Azərbaycan, Gürcüstan, Fransa, İtaliya, Almaniya, Rusiya, Türkiyə) təmsil edən 1986, 1989, 1991, 1996, 1998 və 2000-ci il təvəllüdlü, 65, 70, 75, 80, 85 və 90 kq çəkiyə malik 8 idmançı (A, B, C, D, E, F, G, H) haqqında aşağıdakılar məlumdur:

- 65 kq çəkisi olan idmançılar A və B-dir;
- ən gənc idmançı – İtaliyanı təmsil edən D və ondan 9 yaş böyük olan Almaniya təmsilçisi E 75 kq çəkiyə malikdirlər;
- Azərbaycan təmsilçisi A 1991-ci ildə anadan olub;
- Rusiya təmsilçiləri F və G-nin doğulduqları illər fərqli olsa da, onları göstərən ədədlər eyni rəqəmlərdən təşkil olunub;
- 70 kq çəkiyə malik Fransa təmsilçisi C 1989-cu ildə anadan olub;
- ən ağır çəkili idmançı Türkiyə təmsilçisi H-dır.

İdmançı	Ölkə	Təvəllüd	Çəki
A	Azərbaycan	1991	65
B	Gürcüstan	1986 1996	65
C	Fransa	1989	70
D	İtaliya	2000	75
E	Almaniya	1991	75
F	Rusiya	1989-1998	80-85
G	Rusiya	1989-1998	80-85
H	Türkiyə	1986-1996	90

A variantı 85 saylı tapşırıq
B variantı 86 saylı tapşırıq
C variantı 87 saylı tapşırıq
D variantı 85 saylı tapşırıq

Aşağıdakılardan hansı mütləq doğrudur?

A) B G-dən ağır çəkilidir.
B) F-in çəkisi G-dən çoxdur.
C) H B-dən 10 yaş böyükdür.
D) 1986-cı il təvəllüdlü idmançı D-dən ağır çəkilidir.
E) E yaşca C-dən kiçikdir.

Testin həlli:

İdmançı	Ölkə	Təvəllüd	Çəki
A	Azərbaycan	1991	65
B	Gürcüstan	1986 1996	65
C	Fransa	1989	70
D	İtaliya	2000	75
E	Almaniya	1991	75
F	Rusiya	1989-1998	80-85
G	Rusiya	1989-1998	80-85
H	Türkiyə	1986-1996	90

Doğru cavab: E yaşca C-dən kiçikdir.

A variantı 86 saylı tapşırıq
B variantı 85 saylı tapşırıq
C variantı 86 saylı tapşırıq
D variantı 87 saylı tapşırıq

Aşağıdakılardan hansı(ları)nı müəyyən etmək mümkündür?

I. B-nin yaşını;
II. F-in çəkisini;
III. Gürcüstan təmsilçisinin çəkisini.

A) I və III B) yalnız III C) I və II
D) II və III E) yalnız I

Testin həlli:

İdmançı	Ölkə	Təvəllüd	Çəki
A	Azərbaycan	1991	65
B	Gürcüstan	1986 1996	65
C	Fransa	1989	70
D	İtaliya	2000	75
E	Almaniya	1991	75
F	Rusiya	1989-1998	80-85
G	Rusiya	1989-1998	80-85
H	Türkiyə	1986-1996	90

Gürcüstan təmsilçisinin çəkisini müəyyən etmək mümkündür.
Doğru cavab: yalnız III

A variantı 87 saylı tapşırıq
B variantı 87 saylı tapşırıq
C variantı 85 saylı tapşırıq
D variantı 86 saylı tapşırıq

Hansı cavab variantındakı idmançılar yaşıddırlar?

A) Azərbaycan və Almaniya təmsilçisi
B) Fransa və Gürcüstan təmsilçisi
C) Gürcüstan və Almaniya təmsilçisi
D) Türkiyə və Almaniya təmsilçisi
E) Fransa və Türkiyə təmsilçisi

Testin həlli:

İdmançı	Ölkə	Təvəllüd	Çəki
A	Azərbaycan	1991	65
B	Gürcüstan	1986 1996	65
C	Fransa	1989	70
D	İtaliya	2000	75
E	Almaniya	1991	75
F	Rusiya	1989-1998	80-85
G	Rusiya	1989-1998	80-85
H	Türkiyə	1986-1996	90

Doğru cavab: Azərbaycan və Almaniya təmsilçisi

88 – 90 saylı tapşırıqları aşağıdakı mətnə əsasən cavablandırın.

Eyni hərflərin eyni, fərqli hərflərin isə fərqli ədədlərə uyğun olduğunu bilərək, cədvəldəki məlumatlara əsaslanıb tapşırığı yerinə yetirin.

1, 2, 3 və 4 rəqəmlərindən əmələ gələn ikirəqəmli natural ədədlər:
A, B, C, D, E, F, G, K, L, N, O, P, R, S, T, U

Eyni rəqəmdən təşkil olunmayanlar:	Sonuncu rəqəmi 2 olmayanlar:
B, C, D, E, F, G, K, L, N, O, P, U	A, B, C, G, K, L, N, O, P, R, S, U

1/2 hissəsi 12-dən böyük olanlar:	1 əlavə etdikdə 3-ə qalıqsız bölünənlər:	Cüt ədədlər:
A, C, D, F, G, L, O, S	F, K, O, R, S, U	D, E, F, L, P, S, T, U
	Sonuncu rəqəmi 1 olanlar: B, G, O, R	

A variantı 88 saylı tapşırıq
B variantı 88 saylı tapşırıq
C variantı 89 saylı tapşırıq
D variantı 89 saylı tapşırıq

GERB sözündəki hərflərə uyğun olan ədədlərin cəmini tapın.

A) 80 B) 85 C) 90 D) 70 E) 75

Testin həlli:

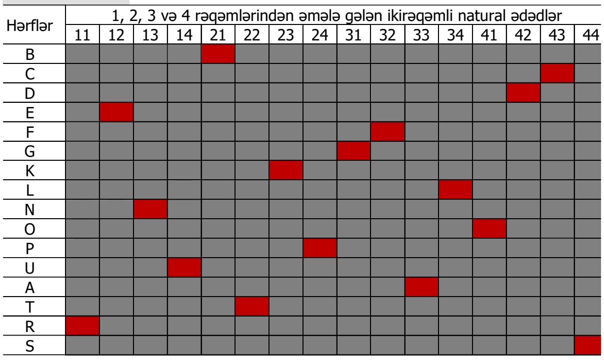

31+12+11+21=75

Doğru cavab:75

A variantı 89 saylı tapşırıq
B variantı 90 saylı tapşırıq
C variantı 90 saylı tapşırıq
D variantı 88 saylı tapşırıq

NOKDAUN sözündəki hərflərə uyğun olan ədədlərin cəmini tapın.

A) 173 B) 176 C) 182 D) 179 E) 170

Testin həlli:

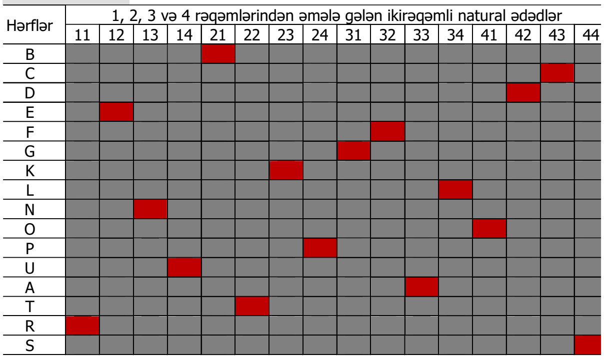

13+41+23+42+33+14+13=179

Doğru cavab: 179

A variantı 90 saylı tapşırıq
B variantı 89 saylı tapşırıq
C variantı 88 saylı tapşırıq
D variantı 90 saylı tapşırıq

RAST sözündəki hərflərə uyğun olan ədədlərin cəmini tapın.

A) 120 B) 110 C) 105 D) 115 E) 100

Testin həlli:

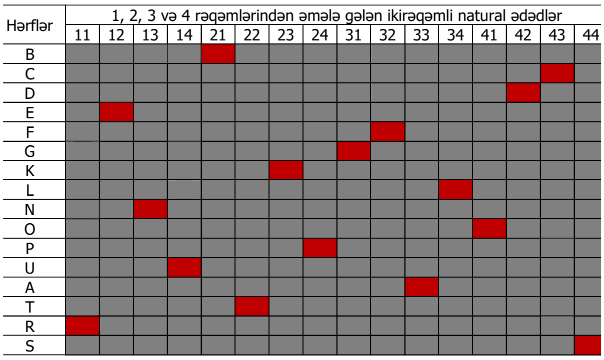

11+33+44+22=110

Doğru cavab:110

A variantı 91 saylı tapşırıq
B variantı 92 saylı tapşırıq
C variantı 92 saylı tapşırıq
D variantı 91 saylı tapşırıq

Tələbə mal alarkən birinci satıcıya pulunun yarısını və daha 1 manat ödədi, sonra ikinci satıcıya qalan pulunun yarısını və daha 2 manat ödədi. Nəhayət, üçüncü satıcıya qalan pulunun yarısını və daha 1 manat ödədikdən sonra tələbənin pulu qalmadı. Onun neçə manat pulu var idi?

Testin həlli:

Tutaq ki, tələbənin X manat pulu var idi. Birinci satıcıya ödəniş etdikdən sonra tələbədə X-X/2-1, ikinci satıcıya ödəniş etdikdən sonra (X-X/2-1)/2-2, üçüncü satıcıya ödəniş etdikdən sonra ((X-X/2-1)/2-2)/2-1=0 manat pul qaldı.

((X-X/2-1)/2-2)/2-1=0, ((X-X/2-1)/2-2)/2=1,

(X-X/2-1)/2-2 =2, X-X/2-1=8, X/2=9, X=18

Tələbənin 18 manat pulu var idi.

Doğru cavab:18

A variantı 92 saylı tapşırıq
B variantı 93 saylı tapşırıq
C variantı 91 saylı tapşırıq
D variantı 93 saylı tapşırıq

Verilən açılışa uyğun ***olmayan*** variantları seçin.

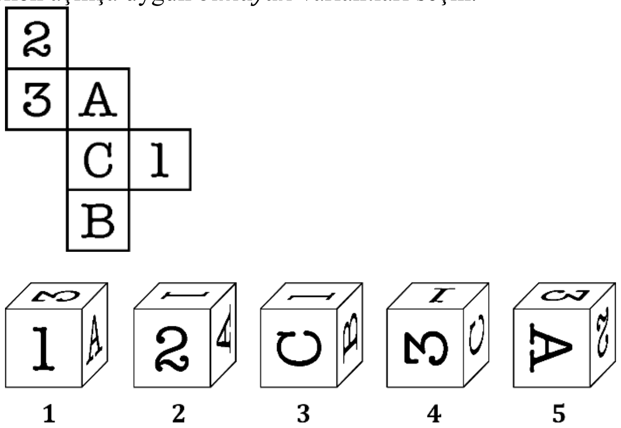

Testin həlli:

Doğru cavab: 1və 4

A variantı 93 saylı tapşırıq
B variantı 91 saylı tapşırıq
C variantı 93 saylı tapşırıq
D variantı 92 saylı tapşırıq

Qutuda yalnız ağ, qırmızı və qara rəngdə şarlar var. Qutuda ağ şarlar qaralardan 1,4 dəfə çoxdur. Qırmızı şarların sayı isə qaralardan 2 dəfə çoxdur. Qutuda ən azı neçə şar var?

Testin həlli:

Ağ şarların saylarının natural ədədə bərabər olması üçün Qara şarların saylarının ən azı 5 olması vacibdir. Onda qutudakı şarların sayı ən azı 5+1,4 x5+2 x5=22 olar.

Doğru cavab:22

A variantı 94 saylı tapşırıq
B variantı 94 saylı tapşırıq
C variantı 94 saylı tapşırıq
D variantı 94 saylı tapşırıq

Xanalara 1, 2, 3, 4, 5 və 6 ədədlərini elə yerləşdirin ki, “<” və “>” işarələrinin tələblərinə riayət etməklə həmin ədədlər hər bir sırada və hər bir sütunda bir dəfədən artıq istifadə olunmasınlar. Xanalarda verilmiş hərflərə uyğun ədədləri ***abcd*** ardıcıllığı ilə düzün.

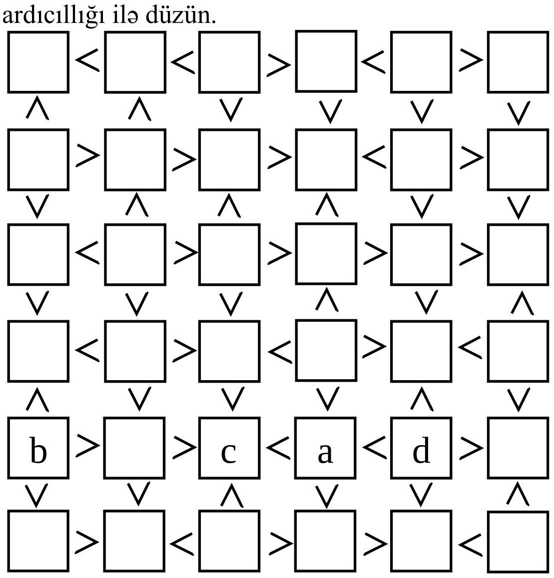

Testin həlli:

1 < 3 < 6 > 2 < 5 > 4

∧ ∧ ∨ ∨ ∨ ∨

6 > 5 > 3 > 1 < 4 > 2

∨ ∧ ∧ ∧ ∨ ∨

5 < 6 > 4 > 3 > 2 > 1

∨ ∨ ∨ ∧ ∨ ∧

3 < 4 > 2 < 6 > 1 < 5

∧ ∨ ∨ ∨ ∧ ∨

4 > 2 > **1** < **5** < **6** > 3

∨ ∨ ∧ ∨ ∨ ∧

2 > 1 < 5 > 4 > 3 < 6

abcd → 5416

Doğru cavab: 5416

A variantı 95 saylı tapşırıq
B variantı 95 saylı tapşırıq
C variantı 95 saylı tapşırıq
D variantı 95 saylı tapşırıq

Uyğunluğu müəyyən edin:

1.

+	*a*	*b*	*c*
a		15	
b			
c	7		

2.

+	*a*	*b*	*c*
a			
b	15		
c		7	

3.

+	*a*	*b*	*c*
a			15
b			
c		7	

a. $b-c=8$
b. $a-c=8$
c. $a-b=8$
d. $a+b+2c=22$
e. $a+2b+c=22$

Testin həlli:

1-ci cədvəldən məlum olanlar — a+b=15, a+c=7, b-c=8, 2a+b+c=22
2-ci cədvəldən məlum olanlar — a+b=15, b+c=7, a-c=8, a+2b+c=22
3-cü cədvəldən məlum olanlar — a+c=15, b+c=7, a-b=8, a+b+2c=22
1- a,: 2-b,e: 3-c,d

Doğru cavab: 1- a,: 2-b,e: 3-c,d